

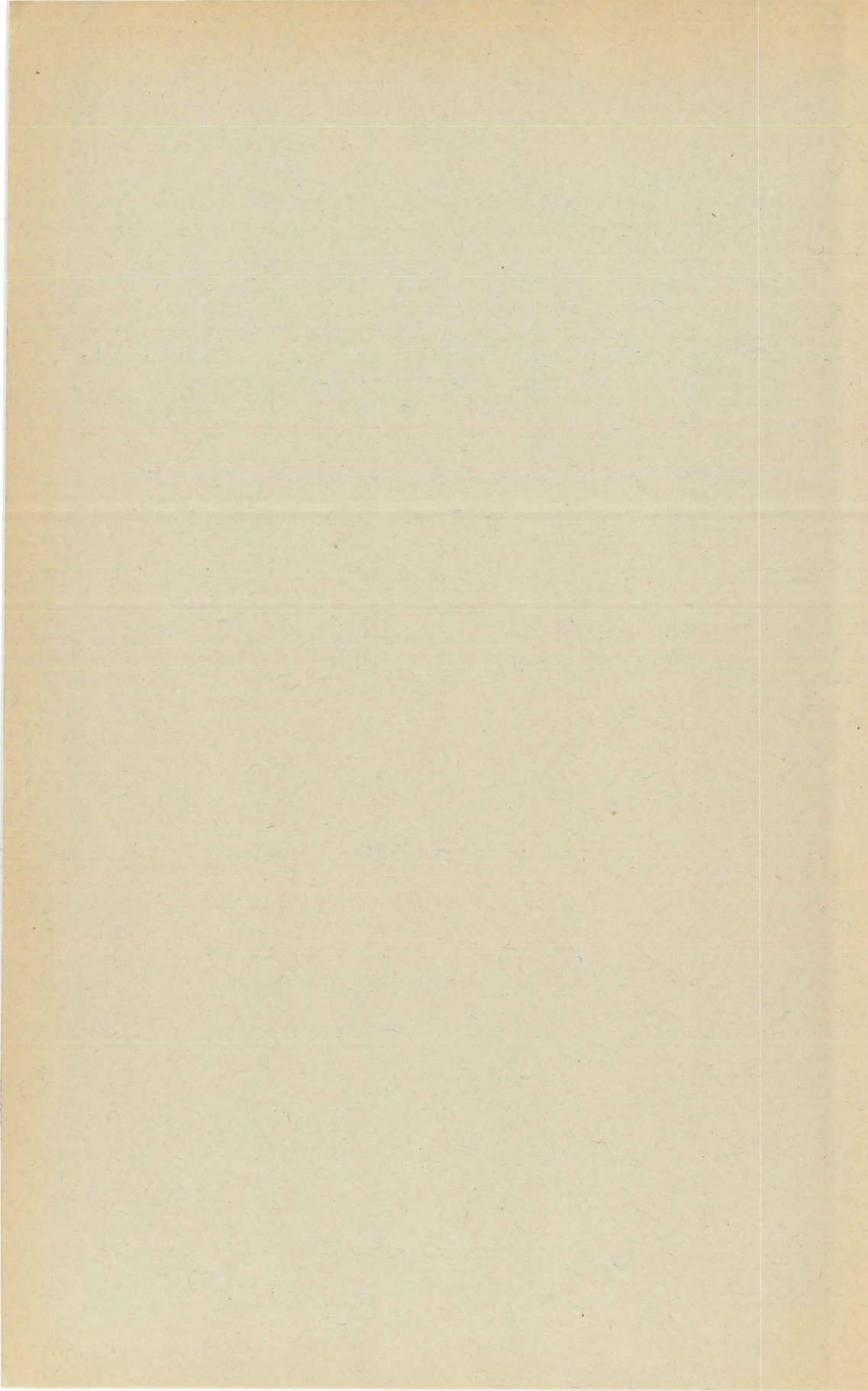
Årsberetning vedkommende Norges Fiskerier
1941 — Nr. 2

Lofotfisket 1941

1. Beretning, avgitt av utvalgsformannen
Anderssen-Strand.
2. Biologiske undersøkelser, ved fiskeri-
konsulent Gunnar Rollefsen.

Utgitt av
Fiskeridirektøren

1942
I kommisjon hos Cammermeyers Bokhandel
Oslo

Årsberetning vedkommende Norges Fiskerier
1941 — Nr. 2

Lofotfisket 1941

1. Beretning, avgitt av utvalgsformannen
Anderssen-Strand.
2. Biologiske undersøkelser, ved fiskeri-
konsulent Gunnar Rollefsen.

Utgitt av
Fiskeridirektøren

1942

I kommisjon hos Cammermeyers Bokhandel
Oslo

I. Oppsyn og rettspleie.

(Ved kst. oppsynssjef, kst. politimester T. RAMSTAD).

Oppsynet.

Oppsynet ble satt i kraft den 30. januar for alle vær. Personalet ble innkalt etterhvert som det var behov for det. Oppsynsbetjenten i Raftsundet bestyrte som tidligere Kanstadsfjoden oppsynsdistrikt med underbetjenter i Kjeøy og Rinøy. Oppsynsbetjenten i Reine bestyrte Sund oppsynsdistrikt med underbetjenter i Sund og Nusfjord. På grunn av arbeidsmengden og for å få en hurtigere behandling av fiskerisakene ble underbetjenten i Sund konstituert som oppsynsbetjent fra 24. mars. Stasjonene Brettesnes, Hopen, Ure og Mortsund ble bestyrt av underbetjenter som tidligere år. Der fungerte 11 oppsynsbetjenter, 8 underbetjenter og 24 assistenter. Den gjennomsnittlige tjenestetid for betjenter, underbetjenter og assistenter var henholdsvis 80, 80 og 75 dager. Oppsynet ble hevet den 19. april.

Sjøoppsynet ble innbeordret i tiden 10.—14. februar, og samtlige skøyter kom i virksomhet. Tjenesten ble utført av følgende oppsynsskøyter: »Signal«, »Liv«, »Nordtind«, »Vesterheimen«, »Svalbard«, »Rigel« og »Konval«. Av disse var »Signal« disponert som befordringsfartøy for utvalgsformannen, likesom »Rigel« ble benyttet under fiskedommerens reiser. Forøvrig utførte disse to vanlig oppsynstjeneste med stasjon henholdsvis Stamsund og Kabelvåg. Skøytene ble avklarert i tiden 9.—19. april. Den gjennomsnittlige tjenestetid utgjorde 53 dager.

Om oppsynspersonalet henvises til omstående tabell I.

Bløggingskontrollen.

I kontrollen deltok 9 kontrollører. De tiltråtte tjenesten i tiden 24. januar—12. februar. De ble beordret til bestemte stasjoner og senere plassert etter behovet. 2 kontrollører var først beordret til Andenes og Nyksund, men på grunn av dårlig fiske der, ble de før ankomsten dit dirigert til Lofoten.

Det var sjelden godt driftsvær under fisket med få landliggedager og passende temperatur.

Tabell I. Oppsynspersonalet m. v.

Oppsynsdistriktene, deres merkebokstav. og utstrekning	Fiskeværet	Høyeste belegg			Oppsyns- betjent	Betjentenes assistent- hjelp
		Fartøyer	Båter	Mann		
Kanstadfjorden (I og II)	Ness, Erikstad, Svensgam, Rinøy, Kjeøy, Offersøy og Vojehamn	2	91	326	M. Lyng	2 underbtj.
Raftsundet (A)	Lauksund, Digermulen, Slotholmen, Risvær og Svellingen	3	159	609	D. S.	2 assistenter
Skrova (B, C) 2 ³ / ₄ '	Viken, Haversand, Votvik, Galtvågen, Brettesnes	5	197	544	Gerh. Sandvær	1 underbetj. 1 assistent
	Skrova, Gulbrandsøy, Sundøy og Skjoldvær	2	337	1004		2 assistenter
Austnesfjorden (E, F) 2 ³ / ₄ ' Svolvær (S)	Odvær, Følstad, Langstrand, Sildpollen, Liland, Vaterfjord, Husvågen, Helle og Børvåg, Svolvær og Osan	19	808	2661	Kontorist T. Winther	3 assistenter
Vågene (K)	Kirkevåg, Kabelvåg, Smedvik, Rækøy, Sturvågen og Vestervågen	1	213	777	Gårdbruker Hans Mørch	2 assistenter
Hopen (H)	Mølnosen, Ørsvåg, Ørsnes, Hopen og Kalle	6	121	608		1 underbetj. 1 assistent
Henningsvær (N) 1 ¹ / ₂ '	Gulvik, Festvåg, Sauøy, Skatta, Engøy og Henningsvær	27	917	3465	Gårdbruker H. Strøm	2 assistenter
Stamsund (G, T) 1 ³ / ₄ ' (U)	Valberg, Skokkelvik, Svarholt, Stamsund, Osøy, Steine Ure, Skaftnes, og Sennesvik	17	357	1618	Kr. Eilertsen (kst.)	2 assist. 1 underbetj. i Ure
Balstad (V, W) 1'	Brandsholmen, Sandsund, Mortsund, Moholmen, Bård-sund og Balstad	22	451	1640	Kontorist O. Bjurbækmo	Underbetj. i Mortsund 2 assistenter
Sund (X, Y) 1 ¹ / ₂ '	Strømøy, Nusfjord, Nesland, Sund og Møllerodden	4	159	635	Løytnant A. Naurstad	2 underbetj. 1 assistent
Reine (P, Z) 1 ¹ / ₂ '	Havnøy, Olenilsøy, Sakrisøy og Reine	14	158	747	D. S.	2 assistenter
Sørvågen (Ø) 2 ¹ / ₄ '	Moskenes, Sørvågen, Bogen, Tind, Å og Evenstad	0	151	508	Gårdbruker K. Finbak	2 assistenter
Værøy (D) 1 ³ / ₄ '	Teisthammeren, Hundholmen, Røstnesvåg, Sørland Tyvnes, Kvalnes og Mostad	3	145	597	Gårdbruker Aug. Sandnes	1 assistent
Røst (R) 2 ¹ / ₂ '	Glea, Tyvsøy, Kårøy, Lyngvær, Kvaløy og Røstlandet, Buvær, Skomvær	0	46	233	Olaf K. Sør-gård	1 assistent

Alt fra begynnelsen var fisket dårlig i de østlige vær, men i slutten av februar og begynnelsen av mars kom fisket igang fra Brettesnes og vestover, og var senere meget godt i Vestlofoten til sesongens slutt, slik at det oppfiskete kvantum tross deltakelsen i fisket var mindre enn tidligere, ble som et middelsår, ca. 85 mill. kilo. I større utstrekning enn tidligere ble fisken solgt iset. Beholdningene av salt viste seg å bli knappe for saltfiskproduksjon, og en kortere tid i mars måned var det umulig å oppdrive salt. Dette gikk ut over kvaliteten, og flere kontrollører konstaterte at det ble benyttet brukt salt eller en blanding av brukt og nytt salt. Forøvrig kan det sies at kvaliteten av de forskjellige fiskeprodukter fortsatt har vært i bedring.

Bløggingen.

Den vesentligste årsak til den bedre kvalitet må tilskrives bløggingen, men det viser seg fremdeles at det lett oppstår etterlatenhet når kontrollørene ikke er for hånden, og en må utvilsomt regne med at det ennå må gå en del tid før bløggingen er helt innforlivet. Den etterlatenhet som forekommer antar jeg for en del må tilskrives påstanden om at det er likegyldig for produksjonen av rundfisk om fisken bløgges eller ikke. Dessuten at gjennomføringen av bløggingen ofte krever en mann mere ombord, men etter min mening er den hovedsakelige grunn den at arbeidet med fisken på land ligger tilbake, slik at det forekommer fiskerne at det stilles større krav til dem.

Bløggingskontrollen har vært i arbeide siden 1934, og alle kjenner til kravet om bløgging. Læretiden skulle derfor være forbi, og jeg har gitt kontrollørene beskjed om at de ikke lenger må nøye seg med advarsel hvor de kommer over påtakelig slurv og etterlaterhet.

Sløyningen og tilvirkingen.

Sløyningen må ansees gjennomført. Behandlingen av fisken på kjøpernes hånd kan imidlertid ikke sies å være tidsmessig. Det ville være av inngrepende betydning å få truffet en ordning slik at den enkelte fiskekjøper skulle ha autorisasjon, og slik at hans fiskebruk eller kjøpefartøy måtte godkjennes. Derved fikk myndighetene i sin hånd å treffe bestemmelser om forbedringer, likesom det ville skjerpe kjøpernes akt-somhet når det gjaldt behandlingen av fisken. Det er ingen sjelden foreteelse å se fiskearbeiderne hugge kleppen i fisken hvor den måtte treffe. Ansvar for den slags slurv burde ligge hos kjøperen, mens en bot overfor vedkommende arbeider har liten hensikt.

Visstnok godkjenner Råfisklaget de enkelte kjøpere ved tilstillelse av seddelbøker, men denne godkjennelse tar ikke sikte på i første rekke en omsorgsfull behandling av produktene.

For sildekjøpere er det nå innført en konsesjonsordning, likedan for kjøpere av hvalkjøtt. Påbud om autorisasjon av fiskekjøpere under Lofotfisket ville selvfølgelig bety et stort inngrep i tilvante forhold, men er, såvidt jeg kan se helt nødvendig for å bringe kvaliteten av fiskeproduktene ytterligere fram, og derigjennom også av stor landsøkonomisk interesse.

Ferskfiskkontrollen.

Kontrollen ble foretatt etter samme retningslinjer som i fjor.

Torsk til bruk som ferskfisk (til filet, frysing, hermetikk m. v.) ble omsatt i større mengder enn noen gang tidligere, etter Råfisklagets ferskfiskstatistikk 18.673.016 kg. Den sterke økning i omsetningen har dels sin grunn den høyere råstoffpris til fisken til dette bruk, men mest det store behov for ferskfisk som følge av krigssituasjonen og kjøttknappheten.

Kontrollarbeidet i år støtte på mange vanskeligheter. På grunn av den knappe tonnasje ble ofte store kvanta ferskfisk stående over på kaiene, hvor det fra før av i fisketiden vanligvis er trangt om plassen. Fiskekassene ble da stuet nokså tilfeldig, snart med tverrsidene opp, eller kastet til side borte i snøhaugene. Det ble gjerne skyldt på manglende stropper til kassene, når den mangelfulle stuving ble påpekt, slik at kassene ikke kunne håndteres uten stor besværighet. Denne mangel på stropper forårsaket også at fisken under den videre transport ikke fikk den rette behandling. Imidlertid holdt været seg kjølig i hele fisketiden, og hindret større ulykker som tonnasjeknappheten og den dårlige stuving av fiskekassene ellers ville medført.

Det ble av kontrollørene på en rekke steder påpekt at fisken ikke fikk tilstrekkelig med is i kassene. Dette skyldtes dels at fiskekjøperne før fisket ikke hadde skaffet seg tilstrekkelig med is, likesom oljerasjoneringen i noen grad hindret hurtig anskaffelse og dels at isleverandørene ikke var forberedt på den svære økning i leveransene.

For overtredelse av forskriftene om behandling, tilvirkning m. v. av fisk og fiskeprodukter er utferdiget 19 forelegg, hvorav 18 etter § 1 og 1 forelegg etter § 9. Av disse er ett forelegg etter § 1 ikke vedtatt og 1 forelegg ikke forkynt. De øvrige er vedtatt og betalt.

Oppsynets utgifter.

Til oppsyn og rettspleie medgikk i terminen 1940—41 kr. 164.958,46 mot i de to foregående terminer kr. 145.599,41 og kr. 149.782,39.

Telegram- og telefonutgifter utgjorde kr. 26.740,98 mot i de to foregående år kr. 19.439,98 og kr. 24.057,25.

Til sjøoppsynet medgikk kr. 49.607,73 mot i de to foregående år kr. 40.842,15 og kr. 33.355,94.

Omkostningene i det hele fordeler seg således:

1. Lønninger	kr. 50.712,84
2. Kontorutgifter	» 2.134,38
3. Reiseutgifter	» 6.322,05
4. Telegram- og telefonutgifter	» 26.740,98
5. Materiell	» 51.107,96
6. Forskjellig	» 26.465,60
7. Tjenestefrimerker	» 1.474,65
	<hr/>
	Tils. kr. 164.958,46

Politivirksomheten.

I omstående tabell 2 er oppført antallet av vedtatte og idømte bøter, samt de til protokolls førte private saker for hvert av de siste 5 år.

Der ble i år behandlet 395 straffesaker. Forelegg ble utferdiget i 376 saker, hvorav av oppsynssjefen 5, oppsynsbetjenten i Raftsundet 1, Skrova 18, Svolvær 12, Kabelvåg 115, Henningsvær 101, Stamsund 58, Ballstad 5, Sund 5, Reine 13, Sørvågen 38, Værøy 4 og Røst 1.

Av årets forelegg er 333 vedtatt, 12 behandlet av retten og 31 utstår til behandling neste år.

71 forkynte, men ikke vedtatte forelegg ble i henhold til straffeprosesslovens § 377, 4 innbrakt for retten uten tiltalebeslutning. Heri er også iberegnet utsatte saker fra ifjor. Av disse ble 15 avgjort ved domfellelse, 2 ved frifinnelse, 42 forelegg ble vedtatt før sakens fremme i retten, 5 ble henlagt og 7 utstår til behandling neste år.

Av de innkomne anmeldelser ble 9 henlagt. Der ble videre behandlet, opptatt etterforskning og liknende i 23 saker fra andre distrikter. Den samlede sum av forelagte og idømte bøter utgjorde kr. 24.961,00.

Som tabellen viser er det atskillig nedgang i antall bøter, mens bøtenes samlede sum er betydelig større enn forrige år. Det var særlig gode driftsforhold med godt vær under hele fisket, og fisken stod jevnt fordelt unntaken for Vågene og Henningsvær oppsynsdistrikter. Her stod fisken i en smal flo ytterst på egg. Belegget av fiskere var stort, og fristet garnbåtene til å gå på linehavet, samt overtre bestemmelsene om forbud mot setting av bruk etter signaltid. Garnbruket ble satt langs denne flo, det ene oppå det andre, slik at de først utsatte bruk ble trykket helt sammen, og ikke fisket. Det gikk tildels så vidt at skøyter ble påtruffet på havet langt etter signaltid med slukkede lanterner. Forøvrig var ordenen på havet meget god.

Tabell 2

Forseelsenes art	1937	1938	1939	1940	1941
	Antall bøter, vedtatt eller idømt årlig				
Bøter	719	757	484	411	376
Prosentvis av fiskerantallet	3,06	3,38	1,87	1,74	2,40
— av Lofotsøkende	2,58	3,14	1,56	1,48	2,04
Herav var følgende for:					
Drevet fiske uten båtmerke eller uten anmeldelse. Lofotl. § 7 og merkeloven	18	5	1	7	—
Unnlatt å tilbakelevere båtmerker, Lofotl. § 7	1	1	—	—	—
Pliktforsømmelse av tilsynsmenn, Lofotl. § 10	1	—	—	—	—
Ulovlig setning på delt hav, Lofotl. § 16 a..	317	326	257	206	222
For tidlig utror eller for sen setn., Lofotl. § 16 c.	181	223	94	116	81
Trekning før signalheising, Lofotl. § 16 f....	64	46	28	35	38
Ulovlig fiske på særhav, Lofotl. § 16 II.....	22	32	9	2	—
Beskadigelse av andres redskaper, Lofotl. § 18	—	—	—	—	—
Utilbørlig kapning m. v., Lofotl. § 20	—	2	3	—	1
Underslag av bergede fiskeredskaper, Lofotl. § 21	—	—	—	1	—
Trekning eller setning på helligd., Lofotl. § 22	—	4	11	1	1
Forstyrrelse av den alm. ro og orden, Lofotl. § 23 jfr. strl. § 350 og løsgjengerl. §§ 16 og 17....	16	16	17	2	1
Dagliner før 12. mars eller fiske med not eller lign. redskap, Lofotl. § 17	1	1	—	—	—
Overtredelse av havneforskriftene, Lofotl. § 24	1	5	15	11	—
Overtredelse av handelslovgivningen, — lukningsvedt. m. v.	—	—	1	—	—
Overtredelse av styringsplakaten, strfl. § 418 m.v.	—	—	1	—	—
Overfall og legemsfornærmelse, strl. § 228 I	1	—	—	2	—
Rusdrikkloven av 5/4 1927	2	—	—	—	—
Bruk av ujustert vektlodd l. a. 14/7 1922 ..	—	—	—	1	—
Bløggingsforskriftene lov av 16/6 1933	93	96	46	21	32
Straffelovens §§ 392 og 393	—	—	—	2	—
Straffelovens § 326	1	—	—	—	—
Overtredelse av maksimalpris, trustlovens § 14	—	—	1	4	—
Vedtatte bøter ved private forlik	4	—	—	—	—
Saker avgjort etter Lofotl. § 38	2	6	11	7	6
Andre private saker ført til protokolls	22	31	35	19	13

På grunn av økningen i fiskeprisene og større fortjeneste blant fiskerne, måtte bøtene forhøyes for å kunne ha den nødvendige preventive virkning. På grunn av de gode driftsforhold var fløytgarndriften til liten skade for de øvrige brukssorter. Fløytgarndriften var også mindre enn tidligere, og sammenhengen hermed er sikkert den at fiskerne frykter de større brukstap som følger med denne driftsmåte.

Merkingen av redskaper er fremdeles dårlig gjennomført. Da bestemmelsen er ny og forholdsvis ukjent har overtredelser ikke vært påtalt. Imidlertid vil det ha stor betydning å få gjennomført merkingen, og til kommende vinter vil oppsynet påtale overtredelser.

Fra alle vær er det meldt om at ordenen på land var god, tildels meget god. Bare i sjeldne tilfeller forekom fyll eller spetakkel.

Forøvrig anfører oppsynsbetjentene for de enkelte oppsynsstasjoner følgende:

Oppsynsbetjenten i Vågene og Henningsvær har utover hva som foran er gjengitt om ordenen på sjøen, påpekt at de garnfiskere som overtråtte havdelingsbestemmelsene tildels hadde rike fangster. Spesielt er det fra oppsynsbetjenten i Henningsvær påpekt nødvendigheten av merking av garnlenkene med vedkommende skøytes registreringsmerke, da det vil være av stor betydning for å identifisere bortsatt eller tapt bruk. Merkingen vil ikke skaffe fiskeren mere bry enn anbringelse av registreringsmerke på tre eller lærplate. Bokstavene kan lett vint skjæres med kniv eller svies inn med jern.

Oppsynsbetjenten i Stamsund bemerker at ordenen på sjøen var god til ut i mars måned, da det ble ansamling av fiskefarkoster som oversteg det faste belegg. Det var godt fiske på garn, og særlig på linehavet var det gode fangster å få. Dette bevirket en del havdelingsforseelser fra garnfolkenes side. Desverre var oppsynsskøyten som var stasjonert i Stamsund, så sterkt opptatt med andre gjøremål at kontrollen på havet ikke ble så effektiv som den burde.

For Værøy oppsynsdistrikt var ordenen på sjøen meget god inntil slutten av mars da tilflytningen av garnfolk begynte fra Vestlofoten. Disse satte sitt garnbruk overalt på linehavet og voldte betydelig tap og skade på linebruket. Oppsynsskøyten »Svalbard« måtte dirigeres dit og forholdene ble ordnet. Oppsynsbetjenten har spesielt pekt på at tilsynsmennene for linebruket var meget uvillige til å anmelde overtredelsene av frykt for tidsspille som vidner i eventuelle rettssaker.

Lofotfisket var i år heller ikke uberørt av krigsbegivenhetene. Engelskmennenes landgang i Lofoten 4. mars skapte atskillig forvirring både på sjø og land og påførte fiskeriene som helhet stor skade. I de fiskevær hvor landgangen foregikk ble fisket avbrutt noen tid, og en

del fiskeskøyter dro hjem. Imidlertid fallt sinnene snart til ro på de fleste steder, og fisket fortsatte som før med særlig gode fangster i Vestlofoten.

Dommerens virksomhet i 1941.

Sorenskriveren i Lofoten har fungert som fiskedommer.

Der ble behandlet 17 *straffesaker* mot ialt 17 personer, hvorav 15 ble domfelt og 2 frifunnet. Av sakene angikk 15 saker Lofotlovens § 16 a (havdeling), 1 sak Lofotlovens § 24 (unnløstelse av å etterkomme oppsynets ordre) og 1 sak Forskrifter om behandling av fisk (bløggingsforskriftene).

Der ble behandlet 6 *sivile saker*, hvorav 4 ble pådømt og 2 hevet som forlikt. Av de pådømte saker angikk 1 sak krav på hyre, 1 sak erstatning for brukstap og 2 saker erstatning for skade ved kollisjon.

Agnomsetningen.

Handelsdepartementets forskrifter om agnomsetningen av 22. desember 1939 har nå virket i to Lofotsesonger, og har vist seg meget hensiktssvarende. Tidligere var agnomsetningen helt på det løse. Det var stadig begrunnede klager over jobbingen som foregikk, og de tilfeldige tilførsler av agn. Forskriftenes bestemmelser om fagkunnskap for å få bevilling til omsetningen har medført at det er kommet orden i omsetningen, og at man er kvitt de tilfeldige personer som drev agnomsetning som spekulasjonsobjekt.

Bestemmelsene om sikkerhetsstillelse eller forpliktelse til deponering av forskudd har medført at forhandlerne viser større aktsomhet i næring da de risikerer økonomisk ansvar samt frakjennelse av bevillingen.

I et par tilfeller siste vinter ble anmeldt overtredelse av forskriftene, og det viste seg at det var folk uten bevilling som søkte å skaffe seg et marked i fiskevær hvor det fra før var autorisert forhandler som kunne dekket behovet. Fiskerne klaget også over denne uregelmessighet. I det hele må det sies at fiskerne er svært fornøyet med at agnomsetningen er kommet i ordnede former.

Forøvrig bemerkes at prisreguleringen på agn var av stor interesse under fisket. 6. og 13. februar fastsatte Prisdirektoratet maksimalpriser for frossen storsild og frossen vårsild til agn, og 17. og 21. februar ble gitt maksimalpriser for stor- og vårsild samt fet- og småsild til agn. Disse prisbestemmelser ble tildels endret under fisket. 26. februar fastsatte Prisdirektoratet maksimalpriser for salg av agnskjell.

Det var uklart om der skulle betales omsetningsavgift ved salg av agn. Finansdepartementet bestemte imidlertid i midten av februar

at salg av agnsild, akkar og skjell til fiskere skulle være fritatt for avgiftsplikt. Det ble uttrykkelig presisert at dette bare gjaldt for inneværende års Lofotfiske.

Geistlig betjening under Lofotfisket i 1941.

I sesongen 1940—41 ble 20 sokneprester anvendt til fiskeværsbetjening i Hålogaland og 3 stiftskapellaner, hvorav de to tjenestegjorde det meste av året.

Under *Lofotfisket* var også dette år alle 6 sokneprester og 1 stiftskapellan i arbeide blant fiskerne. Den ene sokneprest var fast stasjonert i Henningsvær, stiftskapellanen i Stamsund. Dessuten var 4 legmenn antatt av biskopen til fast virksomhet under Lofotfisket.

Som tidligere var gudstjenester og møter godt besøkt av fiskerne.

Telegraf og telefon.

Fra telegrafinspektøren i Lødingen er mottatt følgende oppstilling over telegram- og telefonkorrespondanse med sådan innberetning:

Personalet ved disse stasjoner ble forsterket med inntil 30 funksjonærer, fordelt på 56 faste og 1 feltstasjon.

Av de faste stasjoner holdtes 10 åpne som telegraf hele året, 4 som som telegraf i fisketiden og telefon resten av året, og 42 utelukkende som telefon. Nevnte feltstasjon drevtes likeledes utelukkende som telefon.

Der ble i år ekspedert 112 112 telegrammer og 249 836 telefonsamtaler, henholdsvis 40 018 og 42 070 mer enn i fjor.

Ekspederte telefonsamtaler under Lofotfisket 1941.

Tabell 3.

Stasjon	Januar		Februar		Mars		April		Tils.
	Utg.	Inng.	Utg.	Inng.	Utg.	Inng.	Utg.	Inng.	
Balstad	724	539	1505	1262	2541	1844	1724	1305	11444
Borgvær	4	10	7	11	2	8	2	11	55
Brettesnes	517	383	646	406	938	521	479	324	4214
Bøstad	1158	776	1209	985	1136	836	1063	800	7963
Digermulen....	173	156	115	145	164	161	128	117	1159
Erikstad	224	202	205	174	246	219	250	218	1738
Fredvang.....	237	156	165	129	191	117	220	144	1359
Gimsøysand ...	184	213	200	234	150	168	205	171	1525
Gullvik Molla .	14	18	75	54	102	58	58	35	414
Hamnøy	279	215	311	262	364	264	346	290	2331
Helle, Lofotodd.	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hellvågan	23	15	5	12	6	14	4	11	90
Henningsvær ..	1590	1401	3666	3201	4154	2668	2866	2068	21614
Holandshamn..	94	66	84	73	94	73	126	83	693
Hopen, Vågan	51	71	127	188	270	230	144	128	1209
Horn i Valberg	44	44	43	31	37	23	33	43	298
Hovsund	11	3	43	10	24	13	39	11	154
Kabelvåg.....	3055	2659	4063	3392	3846	3802	3528	3720	28065
Kangerurda ...	15	11	14	2	15	3	23	10	93
Kjeøy	59	44	164	116	215	103	82	86	869
Klepstad	110	84	61	66	45	50	69	68	553
Krystad	83	80	49	56	53	76	73	87	557
Laukviki Lofot.	384	201	521	278	368	206	353	199	2510
Laupstad i Lof-									
foten.....	350	251	295	259	222	288	350	275	2290
Leknes i Lofot.	962	1150	938	1056	924	1329	919	1096	8374
Lyngvær i Lof.	41	24	36	16	33	16	43	20	229
Malnes	58	37	29	22	32	16	43	28	265
Mortsund.....	71	33	143	70	272	135	228	122	1416
Mølnarodden ..	153	138	139	152	217	220	222	175	236
Nusfjord	276	173	464	248	603	270	431	267	2732
Ramberg i Lof.	294	295	284	288	329	282	327	339	2438
Reine i Lof....	666	591	745	647	1165	826	1003	721	6364
Rinøyvåg	130	128	226	148	160	185	159	103	1239
Risvær i Lof...	36	26	261	121	859	323	327	163	2116
Røst	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sakrisøy	103	87	140	83	132	109	175	120	949
Skrova.....	706	418	1294	790	1639	937	1283	781	7848
Slåttholmen ...	34	17	33	20	20	24	27	17	192
Stamsund	1224	1723	1834	2057	2661	2544	2131	2132	16306
Steine i Lofot.	—	—	73	40	56	42	20	18	249
Storfjell.....	23	22	19	15	13	23	23	29	167

Stasjon	Januar		Februar		Mars		April		Tils.
	Utg.	Inng.	Utg.	Inng.	Utg.	Inng.	Utg.	Inng.	
Sund i Buksnes	77	60	57	70	72	81	79	97	593
Sund i Lofot...	469	419	639	503	640	639	814	607	5030
Svolvær	5662	10466	9153	14209	9632	15186	8438	12508	85254
Sydalen	165	134	112	135	94	89	158	118	1005
Sørvågen	574	501	857	568	1146	708	1192	892	6438
Ullvåg Molla ..	70	34	16	28	34	51	37	42	312
Ure	173	62	312	103	508	171	339	112	1780
Vågehamn	145	66	145	99	99	117	114	128	908
Valberg	124	139	119	114	66	90	105	135	892
Vareid	248	222	153	140	184	163	257	171	1538
Vaterfjord	12	22	10	14	14	5	14	11	102
Vatnfjord	33	28	6	24	9	21	23	22	166
Værøy	123	53	247	124	279	119	236	121	1302
Øksneshamn ..	126	71	105	64	148	100	115	88	817
Ørsnesvågen...	50	58	46	33	60	36	33	44	360
Øyhelle	26	24	10	17	21	25	28	33	184
Tils.	22237	24819	32218	33364	37622	36624	31522	31430	249836

Ekspederte telegrammer under Lofotfisket 1941.

Tabell 3 a.

Stasjon	Januar		Februar		Mars		April		Tils.
	Avs.	Ank.	Avs.	Ank.	Avs.	Ank.	Avs.	Ank.	
Balstad	255	301	949	838	2028	1645	843	873	7732
Borgvær	—	22	1	32	2	43	1	26	127
Brettesnes	68	59	107	341	223	423	69	175	1465
Bøstad	316	251	377	253	452	237	368	200	2454
Digermulen ..	15	10	19	31	16	17	21	19	148
Erikstad	11	25	8	32	28	34	15	33	186
Fredvang	35	33	29	35	48	39	45	45	309
Gimsøysand ...	24	45	20	45	17	43	39	40	273
Gullvik, Molla .	—	1	9	5	3	2	2	2	25
Hamnøy	37	31	80	56	93	49	55	35	436
Helle, Lofotodd.	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hellvågan	3	—	—	1	1	1	—	1	7
Henningsvær ..	450	409	1649	938	2938	1806	1301	995	10486
Holandshamn ..	23	25	16	13	21	19	27	21	165
Hopen, Vågan ..	17	24	335	212	549	381	224	136	1878
Horn i Valberg	11	29	3	21	4	28	4	15	115
Hovsund	—	1	6	20	2	15	3	9	56

Stasjon	Januar		Februar		Mars		April		Tils.
	Avs.	Ank.	Avs.	Ank.	Avs.	Ank.	Avs.	Ank.	
Kabelvåg	553	655	1293	1110	1606	1574	1004	971	8766
Kangerurda ..	1	19	4	19	1	23	5	11	83
Kjeøy	6	24	289	211	208	344	14	104	1200
Klepstad	9	6	7	11	3	2	16	17	71
Krystad	18	9	10	8	12	10	14	7	88
Laukvik i Lof.	39	50	43	51	66	49	37	36	371
Laupstad i Lof.	16	34	16	34	35	47	23	45	250
Leknes i Lof...	336	353	390	384	459	446	518	475	3361
Lyngvær i Lof.	3	33	7	4	2	11	2	4	36
Målnes	1	12	1	7	6	5	3	10	45
Mortsund	33	50	246	247	490	434	156	185	1841
Mølnarodden ..	35	34	53	30	67	38	29	43	329
Nusfjord	144	109	323	109	520	93	252	78	1628
Ramberg i Lof.	29	38	32	33	49	28	58	27	294
Reine i Lof....	321	363	565	480	941	665	522	412	4269
Rinøyvåg	13	23	71	32	114	7	4	8	272
Risvær i Lof...	5	5	328	204	600	380	123	147	1792
Røst	374	161	602	527	363	741	407	371	4046
Sakrisøy	20	15	23	18	16	6	19	14	131
Skrova	89	86	589	224	932	336	476	209	2941
Slåttholmen ..	2	1	4	3	3	3	—	—	16
Stamsund	519	552	1362	847	1247	1044	1233	778	7582
Steine i Lof ..	—	—	35	218	46	359	7	5	670
Storfjell	2	2	4	1	2	1	1	—	13
Sund i Buksnes	17	30	16	26	9	32	30	27	187
Sund i Lof. ..	79	91	323	270	677	475	242	178	2326
Svolvær	2288	2282	4121	3625	5403	5639	3608	3427	30393
Sydalen	14	12	5	12	9	8	21	17	98
Sørvågen	293	272	765	585	1121	654	696	455	4838
Ullvåg, Molla .	1	2	1	—	3	3	2	4	16
Ure	55	73	405	274	565	434	223	194	2223
Vågehamn	15	23	14	12	23	20	11	9	126
Valberg	26	58	23	35	11	37	22	28	240
Vareid	28	28	13	12	17	18	11	22	149
Vaterfjord	1	1	—	1	—	—	—	1	4
Vatnfjord	2	2	1	—	—	—	2	—	7
Værøy	529	499	894	523	1091	585	790	452	5363
Øksneshamn...	6	20	5	16	7	15	20	20	109
Ørsnesvågan...	9	13	5	7	3	10	4	3	54
Øyhelle	2	3	4	3	4	5	—	1	22
Tils.	7189	7279	16496	13086	23656	19363	13622	11421	112112

Tabell 4.

**Oppgave over telegramkorrespondansen under Lofotfisket
i de siste 10 år.**

Måned	1000 telegrammer									
	1932	1933	1934	1935	1936	1937	1938	1939	1940	1941
Januar	7,8	8,7	8,5	8,8	8,9	10,0	9,3	8,7	10,2	14,5
Februar	25,8	25,9	23,1	21,7	22,3	21,0	19,9	20,7	21,3	29,6
Mars	37,4	40,1	35,7	30,7	29,1	31,3	33,4	31,0	28,3	43,0
April	24,5	16,6	16,1	19,1	17,2	17,3	22,0	17,4	12,3	25,0

II. Fiskerne, deres farkoster og redskaper samt aktuelle spørsmål.

Ankomst, avreise og flytning under fisket.

I lofotberetningen for 1940 ble der i avsnitt II innledningsvis uttalt, at Lofotfisket 1940 ville gå inn i historien som en sesong av enestående karakter som følge av ekstraordinære begivenheter samt andre særlige forhold under bedriften. Det samme kan en også ganske sikkert si i denne beretning om Lofotsesongen 1941, som på sett og vis nærmest har artet seg som en fortsettelse av de forhold som nærmere ble omtalt i beretningen for ifjor.

Det som man imidlertid straks fester seg ved som enestående for denne sesong er det fordelaktige samspill i naturen, som i vinter forekom under hele fisket med rolig fint vær og liten strømsetning på den ene side og tilstedeværelsen av rike fiskeforekomster under gunstige gytningsforhold på den annen. Dette samspill som forøvrig også yderst sjelden har inntruffet i Lofoten, hvis det da overhodet noensinne har inntruffet medførte at det kvantitative utbytte av Lofotfisket i år ble meget tilfredsstillende, til tross for at der kun deltok 66 prosent av gjennomsnittsbelegget for de siste 10 år. At fisketyngden sto fordelt og nesten sammenhengende på feltet helt fra Skrovas innerside vestover til Røst uten egentlig store redskapsansamlinger på enkelte felter ga rommelige og fordelaktige driftsforhold og medvirket derfor sterkt til det gunstige sluttresultat av sesongen.

Som det vil fremgå av etterfølgende tabell 12 var fiskefarkostene meget jevnt spredt utover hele Lofoten fra Rinøy til Røst. Når så dertil tas i betraktning at vinterens totalbelegg var redusert med 34 % fra normaldeltagelse sier det seg selv at hele driften under de ekstraordinære gunstige værforhold nødvendigvis måtte foregå på en særdeles fordelaktig måte, driftsmessig sett. Til dette kommer så 2 andre avgjørende momenter, nemlig for det første tilstedeværelsen av en meget stor fisketyngde på et omfattende feltområde fra øst til vest, og for det

annet opprettholdelsen av gode priser gjennom hele sesongen på fisken og biproduktene. Alle disse sammenstøt av forhold og omstendigheter skapte denne gang en Lofotsesong fra først til sist av en helt enestående fordelaktig karakter, så vel driftsmessig som økonomisk, slik at sesongen på mange og høyst vesentlige punkter sikkert vil skille seg ut som både enestående og temmelig interessant.

Den reduserte deltakelse i fisket i vinter skyldes som det vil skjønnes ikke en enkelt årsak, men et sammenstøt av mange omstendigheter, kan man si, av høyst forskjelligartet karakter, og man skal her innskrenke seg til å nevne, at fiskerbefolkningen næret engstelse for at de vanlige driftsmidler som den er avhengig av under sitt virke skulle bli for knapp eller kanskje til og med helt utebli, og særlig gjelder dette engstelsen for at motorbrenselet og smøreoljen som ble tildelt skulle bli utilstrekkelig, og at dette igjen kanskje ville gå ut over bedriftens intensitet. Det var også frykt for at tilgangen på de vanlige agnsorter skulle bli knapp eller uregelmessig, slik at en kontinuerlig drift var vanskelig å opprettholde. Der gjordes også gjeldende frykt for at der skulle oppstå knapphet i provianteringen, i hvert fall for en del matvarers vedkommende. I det hele tatt var der mange problemer og spørsmål som dukket opp hos den enkelte fisker i forbindelse med planene om deltakelse i Lofotfisket denne gang. Dertil var det mange skøyteførere som tidligere hadde drevet jukse, der måtte oppgi tanken på å delta i Lofotfisket i år, da det viste seg umulig å få forhyret det nødvendige mannskap for turen, og dette som følge av at en rekke fiskere blant de faste juksedrivere fra tidligere år hadde tatt fast jobb ved offentlige jernbane- og vei-arbeider, hvor de var sikret fast og god fortjeneste videre fremover. De Lofotfiskere som således innstillet Lofotturen og tok anleggsarbeide resonnererte som så, at de foretrakk den faste, sikre fortjeneste som anleggsarbeidet ga mot å drive fiske på det økonomiske uvisse. De priser som akkordarbeide ved vei- og jernbane betaltes med var meget gode, slik at det var lite sannsynlig at selv et godt Lofotfiske kunne hamle opp med fortjenesten ved anleggsarbeidet. Av erfaring visste jo de som gikk over til anleggsarbeide fra lofotbåten at Lofotfisket liten og ingen netto i alminnelighet ga, og forsåvidt var det intet særlig som fristet til å ta sjansen på Lofothavet under de herskende usikre forhold.

Ennvidere var en del fiskefarkoster engasjert i lønnsom trafikk på annen måte, slik at Lofotfisket ikke var aktuelt. Endelig foretrakk en ikke liten del av de mindre motorfarkoster å drive fiske på hjemlige trakter istedenfor å delta i Lofotsesongen, vesentlig av de samme grunner som det nærmere foran er gjort rede for.

At deltagelsen i årets sesong ikke ble større enn tilfellet var kom ingenlunde som noen overraskelse, tvert imot var det forståelig at re-

sultatet på grunn av forholdene måtte skape et redusert belegg. Imidlertid kan det vel sies at der ingen grunn er til å beklage seg over at deltakelsen var noe mindre. Det må nemlig her erindres at det med rette har vært fremholdt ved mange anledninger og fra flere hold at Lofothavet har vært overbefolket i en årrekke, slik at mulighetene for daglig jevne fangster for enkelte båtlag ikke har vært tilstede i ønskelig utstrekning, nettopp fordi feltene overalt har vært for overfylt av redskaper. Det sier seg selv at sådanne driftsforhold er meget uheldige og er egnet til å virke dobbelt skadelig, for det første ved reduserte og ujevne fangster, og for det annet medfører sådan drift betydelig økede driftsomkostninger, som følge av stor slitasje og tap av redskaper, likesom agnutgiftene på den måten øker. De driftsmåter som nå anvendes krever stor plass på feltet og med et belegg på godt og vel 25 000 mann, som nå i en årrekke har deltatt i dette fiske kan man trygt si at en stadig overbelastning har funnet sted, et forhold som utvilsomt virker mot sin hensikt. Tilfeldighetene brakte imidlertid belegget ned denne sesong på en noenlunde passende høyde, ennskjønt det skal innrømmes at de fleste felter uten skade ville ha tålt yderligere belegg, særlig under hensyntagen til de spesielle gunstige driftsforhold i vinter.

Når såvel det kvantitative som det økonomiske utbytte ble så tilfredsstillende denne gang som tilfellet var, skyltes det de gunstige værforhold og tilstedeværelsen av rike fiskeforekomster samt rommelige driftsforhold, og sist men ikke minst de gode priser på fiskeproduktene som gjaldt hele sesongen, kfr. forøvrig herom hva der er anført i etterfølgende avsnitt VIII.

Deltakelsen i fisket var denne vinter betydelig under hva den pleier å være av grunner som foran fremholdt. Toppbelegget nådde bare 15 000 fiskere omkring 22. mars, som er 8 500 mann mindre enn ifjor, da man så noenlunde hadde et middelsårs belegg på 23 500 fiskere. Statistikken viser tilbakegang for alle bruksarters vedkommende, men svikten er mest påfallende for juksefiskernes vedkommende, hvis antall fra ifjor er gått ned med 5 331 mann. Sviktet var forholdsvis betydelig mindre for garn og liner, nemlig henholdsvis 1 517 og 1 583 mann sammenlignet med fjorårets belegg.

Årsaken til nedgangen i belegget antas ikke alene å være frykten for knappe forsyninger av driftsfornødenheter under fisket, men kanskje i like sterk grad den omstendighet at fiskerne regnet med priser på produktene, som ikke ville stå i noe rimelig forhold til de driftsutgifter som det måtte regnes med, slik at nettoutbyttet av fisket uteble i år som vanlig. Når disse betraktninger kom i tillegg til de øvrige problemer

omkring utrustningen til sesongen, er det nokså forståelig at mange fiskere forlot fiskerbåten og sluttet seg til anleggsarbeidernes rekke.

Av etterfølgende tabell 11 vil det fremgå at fiskerne innfant seg meget sent i år til alle fiskevær. De var i det hele innstillet på å forholde seg avventende, idet de gjerne ville orientere seg omkring forsyningene til Lofoten av driftsmidler m. v. likesom de også ville avvente fiske-tyngdens tilstedekomst, før reisen tiltråttes. Ja, selv den stedlige fiskerbefolkning stillet seg avventende i likhet med de fremmede fiskere.

Den første ukeopptelling fant sted den 7. februar, som viste det resultat at der kun var innmeldt til deltagelse 176 båter og 768 mann. Flere av disse var endog ikke kommet seg i drift på det tidspunkt, ennskjønt mesteparten dog var innbyggere. På den tid begynte imidlertid fiskeinnsigene å ta fastere former, og tempoet i utrustningen steg slik at belegget i den påfølgende uke var øket til 2 800 mann. Ca. 70 % av dette belegg var da også kommet seg i drift, og da denne ga beskjed om at godt fiske forestod, øket belegget raskt og daglig, slik at 10 931 fiskere hadde meldt seg i værene ved slutten av februar. Økningen fortsatte raskt og daglig helt fram til den 21. mars, da belegget var på det høyeste med 4 018 båter med en samlet besetning på 15 001 mann. Dette belegg var ganske godt fordelt på alle fiskevær den første del av sesongen. Som følge av variasjon i fiskets gang og fisketyngdens mektighet på de enkelte felter foregikk der noen forskyvning innen garn- og juksebelegget nesten for alle vær, idet såvel garn- som juksefiskerne allerede fra 20. februar begynte å flytte på seg etter hvert som forskyvning i fiskeinnsiget fant sted. Særlig fulgte jukseflåten daglig med fiskesiget, slik at belegget fra denne bruksart stadig var under flytning, idet de opptok driften der hvor fangstene var størst, og etter endt dagsverk gikk opp til en havn øst eller vestpå, hvor det passet best, og hvor avsetningsmulighetene var de gunstigste. På lignende måte ordnet også garnflåten seg, men stabiliteten i driften for denne bruksarts vedkommende er jo betydelig større enn for juksa. Til tross for all flytning som nevnt kan man ikke si at hverken noe felt eller noen havn i vinter var overbelagt. Fisketyngden var jo forøvrig så godt fordelt over flere oppsynsdistrikters fiskehav at der ikke var noen grunn til å pakke seg sammen hverken på feltet eller i havnene. Nattnlinefiskerne — derimot — holdt seg for det vesentligste i ro ved sin oprinnelige værstasjon. Det er i det hele tatt vanskeligere for denne bruksart å drive med flytning. Når de først etablerer seg i et vær med leie av rorbu m. v. er det vanskelig å flytte senere, da husene som regel blir opptatt fra sesongens begynnelse i de fleste vær, slik at tilflytterne eventuelt må finne seg i å bo ombord, et arrangement som er vanskelig

å gjennomføre på grunn av liten plass ombord i sjødragerne for såvel mannskap som redskaper og flyttegods.

Det er en alminnelig foreteelse at fiskerne i stor utstrekning avslutter og reiser hjem til påske, selv om helgen inntreffer forholdsvis tidlig i sesongen. Et typisk eksempel hadde man nemlig denne sesong i så måte. Skjærtorsdag inntraff den 10. april. Til tross for at der fremdeles var en fordelaktig fisketyngde tilstede på flere felter, såvel i Øst- som Vestloftværene ble der uro i befolkningen både på havnen og på land, og i stor utstrekning ble der avsluttet for hjemreise. Ukeopptellingen den 10. april viste riktignok et fiskerantall på 8 299 mann, men forholdet var det at en stor del av disse da hadde forlatt Lofoten uten dog å melde seg ut hos oppsynet. Man kan således si at Lofotfisket praktisk talt var avsluttet på de tider det her er tale om.

Imidlertid var der en del fremmede fiskere, men dog vesentlig innbyggere, særlig hjemmehørende i Vestloftkommunene, som ikke ble grepet av epidemien, »hjemmehogen«, og som trakk og satte redskaper påskeaften den 12. april. Fiskeresultatet var også den dag stort sett meget godt overalt, så det skulle synes å være all oppfordring til en fortsatt drift. De redskaper som således ble trukket 2. påskedag brakte også tilfredsstillende fangster, slik at en del fortsatte hele uken fremover til lørdag den 19. april, men da var Lofothavet praktisk talt rensket for redskaper, og Lofotværene forlatt av alle fremmede, slik at sesongen da var helt avviklet.

I Lofotberetningen ifjor og for 1939 under avsnitt II fremholdt man manglene ved redningsmateriellet ombord i fiskefarkostene og henstillet at spørsmålet ble overveiet, tilsiktende gjennomføring av et kontrollsystem. Der finnes i alminnelighet ikke redningsmaterieell ombord i de fiskefarkoster som deltar ved de store fiskerier, og det er en stor mangel. Man hører stadig at folk går overbord eller omkommer ved andre ulykker på sjøen, ofte i tilfeller hvor redning kunne ha vært ydet, om materieell hadde vært for hånden. Forsøksvis burde man gjennomføre påbud om at hver farkost var forsynt med minst 1 redningsbøye med kasteline, plasert på styrehuset, envidere redningsbelte til hver mann ombord, eventuelt også en mindre redningsbåt i hvert fall for litt større skøyter. Bare en sådan foranstaltning ville ha stor betydning og være til uvurderlig hjelp i farens stund, og det henstilles derfor til statsmaktene å søke denne sak realisert snarest mulig.

Notredskaper.

En skal ved denne leilighet innskrenke seg til å henvise til hva der er anført i de siste Lofotberetninger om forannevnte spørsmål. Det er nå flere år siden utvalgsformannen slo til lyd for at staten skulle gå inn for prøvedrift med et dertil velutrustet fartøy både i Lofoten og Finnmark for å finne frem til effektive, men enklere og billigere notredskaper til fangst av torsk uten at disse henvendelser har gitt noe resultat. Det påtenkte forsøksfartøys hovedoppgave ved siden av arbeidet med praktiske og vitenskapelige undersøkelser skulle være å finne fram til en billigere fiskemåte enn den som nå anvendes ved bruken av garn og nattliner, med andre ord lære folk å fiske billigere, slik at ikke bare de utallige bedrifter som knytter seg til fiskerinæringen tjente penger på fiskernes arbeide, men at også bedriftens utøvere og deres familier selv fikk et overskudd av fangsten, som svarte til arbeidet og helhetsinnsatsen. Etter de seneste meldinger angående nevnte sak ser det nå ut til at staten vil gå inn for planen ved igangsettelse av den foreslåtte prøvedrift kanskje allerede for kommende Lofotsesong. Man vil imidlertid gjøre oppmerksom på at ingen må regne med at noe mirakel skal skje. Det vil ganske sikkert bli et møysommelig og komplisert arbeide forsøksfartøyet tar fatt på, slik at en må regne med kanskje flere års planmessig og intenst arbeide før tilfredsstillende resultater foreligger.

Som det vil fremgå av avsnitt XI, regler og vedtekter, er der i Kanstadfjorden og Raftsundet oppsynsdistrikter anledning til å bruke de i Lofotlovens par. 17 omhandlede synkenøter fra kl. 12 til 16, og lignende vedtekt er fattet for Henningsværs vedkommende.

Nye andragender om benyttelse av synkenøter eller andre notredskaper forelå ikke i vinter for utvalgene til behandling, hvorfor utvidet anvendelse av synkenoten på den måte ikke ble aktuell. Årsaken hertil er formentlig den at fiskerne i vinter ikke var innstillet på eksperimenteringer, idet de under de rådende forhold foretrakk å holde seg til de gamle og tilvante fiskemetoder.

Garnfiskeren fra Svolvær som ifjor fikk statsstøtte til anskaffelse av en ny type snurpenot for å drive forsøk med under Lofotfisket forsøkte ikke noten denne sesong av grunner som man ikke kjenner til, da man ingen rapport har mottatt i år fra ham. Hva resultatene av garnfiskerens prøvedrift under Lofotfisket i 1940 angår henvises herom til beretningen for nevnte år, side 33.

Leiekarer.

Antallet av leiekarer var i år som det vil sees av tabell 12— 580 mann, altså en betydelig nedgang fra foregående år. Av tabell 10 vil det sees at antallet i 1936 var 1 147 leiekarer. Det har sunket gradvis hvert år, og man regner med at nedgangen vil fortsette videre fremover.

De folk som ikke har anledning til å ruste ut hele båten eller skaffe seg selv fiskere som mannskaper har nå litt etter hvert begynt å gå over til prosentssystem, slik at manskapet får 30 % av bruttofångsten for sesongen. Resultatet viste seg i vinter å være meget heldig for prosentfiskerne, som i mange tilfeller kom opp i en lott på kr. 1 200,00 og mere. Leiekarshyren var i vinter noe varierende, men for det meste ble der betalt fra 400 til 600 kroner for vinteren, hvortil så kommer vanlige naturalytelser. Kun i enkelte få tilfeller var hyren nede i kr. 300,00, men dette gjaldt i alminnelighet uøvete folk.

Kokkgutter og egnere ble betalt med vanligvis kr. 200,00 for vinteren, unntagelsesvis opp til kr. 300,00. Det er fremdeles bare Nordland fylke, som driver med dette avlegse leiekarssystem, og særlig herredene i Vest-Lofoten er det som leder på området. Man vil også denne gang gjenta at systemet for lengst har overlevet seg selv, og man vil derfor henstille til de som fremdeles driver med å forhyre leiekarer å innstille trafikken og isteden gå over til å betale folk en anstendig proSENTSATS av bruttofortjenesten.

Det var forresten i vinter nokså vanskelig ikke alene å skaffe leiekarer til driften på sjøen, men det var like vanskelig å skaffe seg den fornødne hjelp på land, egnere og kokker m. v. For i det hele tatt å få bemanningen på land og ombord ordnet viste det seg nødvendig å legge på hyrene henimot det dobbelte fra tidligere.

Som følge av det gode økonomiske utbytte som fisket ga i vinter foregikk avklareringen av alle leiefolk overalt uten vanskeligheter.

Beleggets variasjon og fiskernes hjemstavn og bruksmåte.

Følgende tabell viser båtantalet og dets prosentvise størrelse ved begynnelsen og midten av hver måned, samt ved fiskets nær forestående avslutning i de siste 5 år.

Tabell 5.

Tid	Antall båter tilstede					Procent av høieste antall				
	1937	1938	1939	1940	1941	1937	1938	1939	1940	1941
Februar, begynnelsen..	800	500	400	300	200	12,3	7,9	5,4	4,3	5,0
— midten	2000	2000	2200	2500	700	30,7	31,7	30,1	35,9	17,5
Mars, begynnelsen	5200	4500	5500	5300	2800	80,0	71,4	75,3	76,2	70,0
— midten.....	6300	5900	7000	6600	4000	95,5	93,6	95,8	94,9	100,0
— slutten.....	6500	6300	7300	6950	4000	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
April, sl. av 1ste uke.	6200	6200	5200	6600	3300	95,3	98,4	71,2	94,9	82,5
2nen uke.	4800	6000	3400	6500	2200	73,8	95,2	46,9	93,5	55,0
3dje uke.	1700	3200	1700	—	1200	26,1	50,7	23,3	—	30,0
4de uke.	700	1700	—	—	—	10,7	26,9	—	—	—

Fortegnelse over det i Lofoten 22. mars 1941 tilstedeværende antall fiskere og farkoster,¹⁾ fordelt på hjemsted og bruksart.

Tabell 6.

Hjemstedskommune	Garn		Line		Dypsagn			Samlet antall		Antall leiekarer
	Mann	Båter	Mann	Båter	Mann	Båter		Fiskere	Båter	
						med liner	uten liner			
Selje	3	1	—	—	—	—	—	3	1	—
Sogn og Fjordane fylke	3	1	—	—	—	—	—	3	1	—
Haram	63	8	—	—	—	—	—	63	8	—
Sør-Aukra	57	7	—	—	—	—	—	57	7	—
Sandøy	44	6	—	—	—	—	—	44	6	—
Bremsnes.....	15	2	—	—	—	—	—	15	2	—
Aure	—	—	—	—	6	—	1	6	1	—
Brattvær	—	—	—	—	12	—	4	12	4	—
Møre og Romsdal fylke	179	23	—	—	18	—	5	197	28	—

¹⁾ Se note, side 27.

Hjemstedskommune	Garn		Line		Dypsagn			Samlet antall		Antall leiekarer
	Mann	Båter	Mann	Båter	Mann	Båter		Fiskere	Båter	
						med liner	uten liner			
Osen	—	—	—	—	12	—	7	12	7	—
Roan	—	—	—	—	25	—	9	25	9	—
Stoksund	—	—	—	—	16	—	6	16	6	—
Aafjord	—	—	—	—	9	—	3	9	3	—
Jøssund	—	—	—	—	4	—	1	4	1	—
Nes	—	—	—	—	13	—	5	13	5	—
Sør-Trøndelag fylke	—	—	—	—	79	—	31	79	31	—
Flatanger	—	—	8	2	16	—	5	24	7	—
Nærøy	7	1	5	1	7	—	2	19	4	—
Vikna	—	—	2	1	8	—	3	10	4	—
Leka	15	2	—	—	41	—	16	56	18	1
Gravvik	4	1	—	—	23	—	9	27	10	—
Kolvereid	—	—	—	—	6	—	2	6	2	—
Nord-Trøndelag fylke	26	4	15	4	101	—	37	142	45	1
Bindal	—	—	4	1	22	—	7	26	8	—
Vik	5	1	—	—	10	—	4	15	5	—
Brønnøysund	35	5	4	1	8	—	3	47	9	6
Brønnøy	70	12	12	3	16	—	4	98	19	1
Vega	6	1	151	39	3	—	1	160	41	—
Velfjord	—	—	8	2	—	—	—	8	2	—
Vevelstad	—	—	76	19	—	—	—	76	19	4
Brønnøy sorenskriveri	116	19	255	65	59	—	19	430	103	11
Tjøtta	39	7	25	6	—	—	—	64	13	4
Vefsn	—	—	12	3	—	—	—	12	3	—
Alstahaug	—	—	34	8	—	—	—	34	8	—
Leirfjord	7	1	54	12	57	—	20	118	33	2
Herøy	—	—	76	17	—	—	—	76	17	—
Nordvik	—	—	47	11	38	—	16	85	27	1
Alstahaug sorenskr.	46	8	248	57	95	—	36	389	101	7
Dønnes	12	2	20	5	58	—	21	90	28	1
Nesna	12	2	35	8	71	—	26	118	36	2
Hemnes	—	—	—	—	6	—	2	6	2	—
Sør-Rana	—	—	4	1	5	—	2	9	3	—
Nord-Rana	—	—	—	—	2	—	1	2	1	—
Lurøy	6	1	20	5	223	—	59	249	65	1
Træna	—	—	32	6	68	—	27	100	33	8
Rødøy	—	—	7	2	113	—	36	120	38	—
Meløy	7	1	10	2	—	—	—	17	3	—
Rana sorenskriveri	37	6	128	29	546	—	174	711	209	12

Hjemstedskommune	Garn		Line		Dypsagn			Samlet antall		Antall leikarar
	Mann	Båter	Mann	Båter	Mann	Båter		Fiskere	Båter	
						med liner	uten liner			
Gildeskål	10	3	44	9	91	1	38	145	51	—
Beiarn	—	—	8	1	2	—	1	10	2	—
Bodin	66	10	51	12	63	—	22	180	44	1
Bodø	13	2	5	1	—	—	—	18	3	—
Skjærstad	10	2	—	—	5	—	1	15	3	—
Fauske	—	—	6	1	2	—	1	8	2	—
Saltdal	—	—	—	—	8	—	3	8	3	—
Sørfold	—	—	42	9	52	—	9	94	18	1
Nordfold	55	11	25	5	55	—	16	135	32	1
Kjærringøy	—	—	5	1	16	—	4	21	5	—
Salten sorenskriveri	154	28	186	39	294	1	95	634	163	3
Leiranger	—	—	63	14	6	—	3	69	17	1
Steigen	—	—	259	52	8	—	4	267	56	7
Hamarøy	56	8	86	17	52	—	20	194	45	14
Tysfjord	90	19	10	3	22	—	9	122	31	—
Narvik	—	—	—	—	4	—	1	4	1	—
Evenes	18	4	—	—	2	—	1	20	5	—
Ballangen	18	4	7	2	14	—	4	39	10	—
Lødingen	301	63	22	7	54	—	19	377	89	—
Tjeldsund	29	6	4	1	16	—	5	49	12	—
Steigen sorenskriveri	512	104	451	96	178	—	66	1141	266	22
Vågan	174	45	269	69	157	—	70	600	184	13
Svolvær	38	7	3	1	38	—	12	79	20	9
Gimsøy	—	—	14	3	2	—	1	16	4	1
Valberg	20	5	26	6	4	—	2	50	13	4
Borge	81	15	4	1	4	—	1	89	17	16
Buksnes	101	15	353	87	39	—	13	493	115	8
Hol	162	31	199	49	54	2	18	415	100	30
Flakstad	194	32	190	55	28	—	12	412	99	38
Moskenes	334	53	290	84	9	—	5	633	142	251
Værøy	24	4	283	71	—	—	—	307	75	2
Røst	67	9	103	26	1	1	—	171	36	14
Lofoten sorenskriveri	1195	216	1734	452	336	3	134	3265	805	386
Hadsel	62	16	316	74	522	—	192	900	282	17
Bø	302	48	5	2	63	—	24	370	74	2
Øksnes	27	4	—	—	27	—	9	54	13	2
Langenes	—	—	—	—	25	—	9	25	9	—
Sortland	29	5	44	11	181	—	67	254	83	1
Bjørnskind	7	1	11	2	35	—	10	53	13	2
Dverberg	—	—	—	—	71	—	23	71	23	—
Vesterålen sorenskr.	427	74	376	89	924	—	334	1727	497	24
Nordland fylke	2487	455	3378	827	2432	4	858	8297	2144	465

Hjemstedskommune	Garn		Line		Dypsagn			Samlet antall		Antall leikarar
	Mann	Båter	Mann	Båter	Mann	Båter		Fiskere	Båter	
						med liner	uten liner			
Kvæfjord.....	29	9	5	1	72	5	21	106	36	1
Trondenes.....	—	—	91	19	84	—	28	175	47	—
Sandborg.....	19	3	27	8	41	—	16	87	27	—
Skånland.....	—	—	—	—	42	—	15	42	15	—
Harstad.....	—	—	4	1	1	—	1	5	2	1
Bjarkøy.....	17	3	22	5	16	—	6	55	14	—
Torsken.....	6	1	—	—	—	—	—	6	1	—
Trondenes sorenskriveri	71	16	149	34	256	5	87	476	142	2
Ibestad.....	—	—	—	—	272	9	101	272	110	—
Gratangen.....	5	1	4	1	117	8	36	126	46	—
Andørja.....	6	2	4	2	21	—	8	31	12	—
Astafjord.....	—	—	34	5	91	—	35	125	40	—
Salangen.....	—	—	5	1	42	—	18	47	19	—
Lavangen.....	—	—	—	—	95	—	37	95	37	—
Tranøy.....	—	—	9	2	53	—	17	62	19	—
Sør-Reisa.....	57	7	15	3	59	—	22	131	32	—
Dyrøy.....	37	8	21	4	19	—	7	77	19	—
Senja sorenskriveri	105	18	92	18	769	17	281	966	334	—
Tromsø.....	7	1	—	—	7	—	1	14	2	—
Tromsøysundet.....	9	1	50	10	47	—	16	106	27	—
Hillesøy.....	35	5	14	3	14	—	6	63	14	—
Balsfjord.....	22	3	9	2	61	—	23	92	28	2
Malangen.....	15	2	—	—	73	—	26	88	28	—
Levnik.....	93	13	61	12	162	5	56	316	86	1
Malangen sorenskriveri	181	25	134	27	364	5	128	679	185	3
Lyngen.....	136	17	5	1	26	—	10	167	28	2
Ulsfjord.....	8	1	—	—	20	—	7	28	8	—
Storfjord.....	24	6	3	1	6	—	3	33	10	—
Karlsøy.....	8	1	20	4	25	—	9	53	14	2
Helgøy.....	—	—	5	1	17	—	6	22	7	—
Skjærvøy.....	203	25	—	—	—	—	—	203	25	2
Nord-Reisa.....	22	3	5	1	—	—	—	27	4	1
Kvænangen.....	8	1	6	1	—	—	—	14	2	—
Kåfjord.....	60	9	—	—	54	—	19	114	28	2
Lyngen sorenskriveri	469	63	44	9	148	—	54	661	126	9
Troms fylke	826	122	419	88	1537	27	550	2782	787	14
Hammerfest.....	6	1	—	—	—	—	—	6	1	—
Talvik.....	5	1	—	—	—	—	—	5	1	—
Sørøysund.....	57	8	—	—	—	—	—	57	8	—
Kvalsund.....	6	1	—	—	—	—	—	6	1	—
Måsøy.....	8	1	—	—	—	—	—	8	1	—
Kjelvik.....	6	1	—	—	—	—	—	6	1	—
Finnmark fylke	88	13	—	—	—	—	—	88	13	—

Hjemstedskommune	Garn		Line		Dypsagn			Samlet antall		Antall leikarar
	Mann	Båter	Mann	Båter	Mann	Båter		Fiskere	Båter	
						med liner	uten liner			
Kommunene fra Sør-Aukra i syd til Kjelvik i nord	1467	224	315	76	1614	70	540	3396	910	100
Alle innmeldt i Henningsvær ^{22/3} 1941 ¹⁾ ..	1467	224	315	76	1614	70	540	3396	910	100
Sammendrag:										
Sogn og Fjordane fylke.	3	1	—	—	—	—	—	3	1	—
Møre og Romsdal fylke.	179	23	—	—	18	—	5	197	28	—
Sør-Trøndelag fylke	—	—	—	—	79	—	31	79	31	—
Nord-Trøndelag fylke ..	26	4	15	4	101	—	37	142	45	1
Nordland fylke	2487	455	3378	827	2432	4	858	8297	2144	465
Troms fylke	826	122	419	88	1537	27	550	2782	787	14
Finnmark fylke	88	13	—	—	—	—	—	88	13	—
Sør-Aukra til Kjelvik innm. i Henningsvær ²⁾	1467	224	315	76	1614	70	540	3396	910	100
Ialt	5076	842	4127	995	5781	101	2021	14984	3959	580

1) Alle vedk. innmeldesskjemaer gikk tapt 4. mars 1941, hvorfor vanlig herredsfordeling ikke kan oppsettes her.

2) Man gjør oppmerksom på at alle innmeldelsesblanketter for fiskefarkoster i Henningsvær gikk tapt først i mars og det viste seg umulig senere å få rekonstruert innmeldelsene. Av den grunn har det ikke latt seg gjøre å henføre fiskerne i Henningsvær til de kommuner, hvor de etter statistikken rettelig skulle høre hjemme. Man har derfor under sammendraget i tabell 6 måttet nøye seg med å ta inn båtantal og fiskerantall fra hver bruksklasse for Henningsvær, slik som foran anført.

Tabell 12 er derimot helt nøyaktig ført.

Tabell 7.

Oppgave over farkoster av de forskjellige typer der

I, Åpne og halvdekkede båter uten motor. ¹⁾ II. Åpne og halvdekkede farkoster med motor. III. Dekkede båter og fartøyer med mo'or.	Samlet for: ²⁾			Fra hvil-								
	Møre og Romsdal fylke			Sogn og Fjordane			Møre og Romsdal			Sør-Trøndelag		
	Sør-Trøndelag			Antall	Mann	Fangstb.	Antall	Mann	Fangstb.	Antall	Mann	Fangstb.
	Nord-Trøndelag											
Troms			Antall	Mann	Fangstb.	Antall	Mann	Fangstb.	Antall	Mann	Fangstb.	
Finnmark												
	Antall	Mann	Fangstb.									
Garnfiske	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Linefiske som sjøldr.	3	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Do. med fangstb.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Dypsagnfiske	42	75	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ialt	46	86	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Garnfiske	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Linefiske som sjøldr.	20	80	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Do. med fangstb.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Dypsagnfiske	131	531	65	—	—	—	—	—	—	—	—	—
II. Ialt	151	611	65	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Garnfiske	223	1465	—	1	3	—	23	179	—	—	—	—
Linefiske som sjøldr.	53	226	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Do. med fangstb.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Dypsagnfiske	168	1008	204	—	—	—	2	18	3	10	79	21
III. Ialt	444	2699	204	1	3	—	25	197	3	10	79	21
Ialt:												
Garnfiske	224	1467	—	1	3	—	23	179	—	—	—	—
Linefiske som sjøldr.	76	315	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Do. med fangstb.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Dypsagnfiske	341	1614	269	—	—	—	2	18	3	10	79	21
Tilsammen	641	3395	269	1	3	—	25	197	3	10	79	21

¹⁾ Alle robåter med og uten seil medtas her.

²⁾ Spesefikasjon her for hvert fylke kan ikke settes opp da vedk.

deltok i lofotfisket ved opptellingen 22. mars 1941.

ket fylke

Nord-Trøndelag			Nordland			Troms			Finnmark			Tilsammen		
Antall	Mann	Fangstb.	Antall	Mann	Fangstb.	Antall	Mann	Fangstb.	Antall	Mann	Fangstb.	Antall	Mann	Fangstb.
—	—	—	32	85	—	14	39	—	—	—	—	47	126	—
1	2	—	77	189	—	5	13	—	—	—	—	86	213	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	2	—	230	484	—	50	118	—	—	—	—	323	679	—
2	4	—	339	758	—	69	170	—	—	—	—	456	1 018	—
—	—	—	37	109	—	4	9	—	—	—	—	41	118	—
—	—	—	29	82	—	1	5	—	—	—	—	50	167	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	2	—	55	140	4	6	18	1	—	—	—	193	691	70
1	2	—	121	331	4	11	32	1	—	—	—	284	976	70
4	26	—	386	2 293	—	104	778	—	13	88	—	754	4 832	—
3	13	—	723	3 107	—	80	401	—	—	—	—	859	3 747	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
23	97	13	319	1 808	314	152	1401	370	—	—	—	674	4 411	925
30	136	13	1428	7 208	314	336	2580	370	13	88	—	2 287	12 990	925
4	26	—	455	2 487	—	122	826	—	13	88	—	842	5 076	—
4	15	—	829	3 378	—	86	419	—	—	—	—	995	4 127	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
25	101	13	604	2 432	318	208	1537	371	—	—	—	1 190	5 781	995
33	142	13	1888	8297	318	416	2782	371	13	88	—	3 027	14 984	995

materiel er gått tapt.

Tabell 8. **Båtmannskapenes størrelse.**

Båter	1934	1935	1936	1937	1938	1939	1940	1941
Pr. garnbåt	5,41	5,50	5,44	5,52	5,74	5,86	5,97	6,03
» linebåt	3,59	3,44	3,44	3,51	3,91	4,00	4,16	4,13
» dypsagnbåt	2,63	2,55	2,31	2,51	2,64	2,70	2,51	2,72

Tabell 9. **Fiskerantall fordelt etter bruksart.**

Bruksmåte	1932	1933	1934	1935	1936	1937	1938	1939	1940	1941
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Garnbrukere	22,8	30,5	32,5	37,9	36,4	38,7	35,2	30,2	28,1	33,8
Nattlinebr. .	36,9	27,1	26,3	25,6	23,8	27,6	28,5	25,7	24,8	27,6
Dypsagnbr. .	40,3	42,4	41,2	36,5	39,8	33,7	36,3	44,1	47,1	38,6

Leiekarer .

Tabell 10.

Hjemsted	1937	1938	1939	1940	1941
Sogn og Fjordane fylke	—	—	—	—	—
Møre og Romsdal fylke	4	1	—	—	—
Sør-Trøndelag fylke	1	—	—	—	—
Nord-Trøndelag fylke	4	1	4	4	1
Helgeland	141	123	85	95	30
Salten og Steigen	96	46	84	84	25
Lofoten og Vesterålen	762	837	805	674	410
Troms fylke	40	30	11	28	14
Finnmark fylke	2	—	—	1	—
Dessuten fra Trøndelag, Nordland og Troms fylker	—	—	—	—	100
Ialt	1050	1038	959	886	580
Procent av samtlige fiskere	4,4	4,6	3,7	3,7	3,8

Antall båter og fiskere tilstede i de enkelte deler av Lofoten ved
hver ukes slutning i 1941.

(G = garnbåter, L = linebåter, J = juksebåter, S = sum, F = fiskere).

Tabell 11.

		Uken som endte										
		7/2	14/2	21/2	28/2	7/3	14/3	21/3	28/3	3/4	10/4	17/4
Rinøy	G	4	8	21	33	46	23	23	12	12	0	0
	L	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	J	0	2	2	4	4	2	0	0	0	0	0
	S	4	10	23	37	50	23	23	12	12	0	0
	F	26	37	72	125	141	80	80	28	28	0	0
Kjeøy	G	0	4	10	17	26	35	33	26	18	12	8
	L	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	J	0	2	3	7	7	6	6	6	6	5	5
	S	0	6	13	24	33	41	39	32	24	17	13
	F	0	24	67	111	159	185	179	137	99	68	54
Risvær	G	0	2	9	25	55	63	73	59	37	18	16
	L	0	4	19	33	30	40	41	38	35	16	9
	J	0	0	4	18	39	40	45	49	22	12	8
	S	0	6	32	76	124	143	159	146	94	46	33
	F	0	22	114	292	504	556	609	507	358	163	119
Brettesnes	G	0	4	13	22	29	31	35	38	28	17	11
	L	2	19	32	42	40	43	43	43	29	18	9
	J	0	5	27	67	80	91	104	116	50	18	7
	S	2	28	72	131	149	165	182	197	107	53	27
	F	5	85	203	363	409	459	501	544	520	176	79
Skrova	G	8	19	35	50	53	57	58	65	61	46	28
	L	0	9	9	10	11	12	12	12	11	9	6
	J	7	35	83	177	254	251	257	260	212	85	34
	S	15	63	127	237	318	320	527	337	284	140	68
	F	41	193	410	703	926	947	967	1004	861	451	229
Svolvær	G	4	13	33	68	94	91	94	93	80	32	7
	L	4	6	12	14	16	15	11	10	10	7	5
	J	8	31	226	566	698	670	628	553	409	179	16
	S	19	50	271	648	808	776	733	656	499	218	28
	F	90	201	888	2095	661	2774	2504	2289	1893	867	103
Kabelvåg	G	0	1	15	20	21	21	17	16	13	5	0
	L	9	43	55	56	58	59	50	57	49	21	13
	J	2	6	25	81	131	133	131	122	117	67	15
	S	11	50	95	157	210	213	198	195	179	93	28
	F	52	240	451	626	767	777	702	706	623	314	108
Hopen	G	0	3	5	21	23	25	25	25	23	7	4
	L	0	32	57	61	65	65	65	65	60	42	25
	J	0	1	6	19	28	29	30	31	14	9	9
	S	0	36	68	101	116	119	120	121	97	58	38
	F	0	183	339	524	585	604	606	608	520	292	179
Henningsvær ..	G	0	27	94	188	220	232	224	212	177	116	25
	L	0	18	54	72	75	75	76	74	72	62	18
	J	0	24	139	410	559	610	610	616	427	268	44
	S	0	69	287	670	854	917	910	902	676	446	87
	F	0	285	1164	2600	3246	3465	3396	3305	2075	1200	354

Tabell 11 (forts.).

		Uken som endte										
		7/2	14/2	21/2	28/2	7/3	14/3	21/3	28/3	3/4	10/4	17/4
Stamsund	G	4	13	38	89	116	114	99	108	102	48	15
	L	1	13	55	64	72	71	69	63	58	39	26
	J	1	1	9	30	74	90	94	86	69	30	6
	S	6	27	82	183	262	275	262	257	229	117	46
	F	25	112	386	913	1239	1269	1190	1211	1105	545	207
Ure	G	0	1	4	7	9	11	11	11	10	10	9
	L	5	20	39	49	55	57	57	55	55	47	38
	J	0	1	2	6	10	14	14	12	11	8	7
	S	5	22	45	62	74	82	82	78	76	65	54
	F	25	99	202	267	320	349	349	335	329	285	233
Mortsund	G	2	4	6	10	13	14	12	13	13	13	11
	L	4	11	16	26	34	37	38	39	39	31	13
	J	0	0	0	2	4	8	8	9	9	6	4
	S	6	15	22	38	51	59	58	61	61	50	28
	F	29	70	101	177	232	263	258	271	271	221	122
Balstad	G	0	2	5	9	16	22	30	34	34	30	21
	L	13	47	75	97	104	115	122	126	126	124	117
	J	0	2	6	24	45	143	184	217	206	140	69
	S	13	51	86	130	165	280	336	377	366	294	207
	F	56	206	347	514	653	1011	1211	1336	1298	1103	787
Nusfjord	G	2	4	4	2	2	2	3	4	4	4	1
	L	19	24	38	43	43	43	43	43	44	39	34
	J	0	0	0	0	0	0	7	7	7	2	2
	S	21	28	42	45	45	45	53	54	55	45	37
	F	92	126	184	191	191	191	216	222	226	193	162
Sund	G	5	12	13	9	10	13	25	29	30	30	26
	L	5	14	28	41	43	48	54	54	54	56	43
	J	0	0	4	10	10	17	19	21	17	15	13
	S	10	26	45	60	63	78	98	104	101	101	82
	F	49	132	201	231	239	282	390	409	400	403	323
Reine	G	3	18	26	16	23	24	50	57	56	51	39
	L	5	17	31	43	53	61	70	73	73	68	48
	J	0	0	0	0	1	5	22	25	29	24	11
	S	8	35	57	59	77	90	142	155	158	143	98
	F	43	173	291	281	371	467	678	742	747	680	476
Sørvågen	G	0	2	3	3	3	4	10	11	11	11	11
	L	3	20	40	59	68	78	84	94	100	103	106
	J	0	0	0	0	11	18	27	45	39	36	34
	S	3	22	43	62	82	100	121	150	150	150	151
	F	12	87	159	220	270	335	410	495	506	508	507
Værøy	G	2	4	4	4	4	4	4	4	5	12	3
	L	47	85	111	124	122	125	125	127	127	128	111
	J	0	0	0	0	0	0	0	0	5	5	0
	S	47	89	115	128	126	129	129	131	137	145	114
	F	193	375	467	504	510	520	522	532	552	597	440
Røst	G	1	11	13	14	15	17	17	17	17	17	14
	L	5	17	22	24	25	24	28	28	28	28	23
	J	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1	1
	S	6	28	35	38	40	42	46	46	46	46	38
	F	30	150	181	194	205	224	233	233	233	233	195

Tabell 11 forts.

		Uken som endte										
		7/2	14/2	21/2	28/2	7/3	14/3	21/3	28/3	3/4	10/4	17/4
Østlofoten	G	19	81	235	444	567	578	582	546	449	253	99
	L	15	131	238	288	295	309	298	299	266	175	85
	J	17	106	515	1349	1800	1830	1811	1753	1257	643	138
	S	51	318	988	2081	2662	2717	2691	2598	1972	1071	322
	F	214	1270	3708	7439	9398	9847	9544	9128	6777	3531	1225
Vestlofoten	G	16	56	99	145	192	204	240	267	260	197	133
	L	55	166	302	422	472	510	537	547	549	507	425
	J	1	4	21	72	155	295	375	422	387	261	146
	S	72	226	422	639	819	1009	1152	1236	1196	965	704
	F	331	1005	1871	2794	3515	4167	4702	5021	4882	3938	2817
Værøy og Røst	G	1	15	17	18	19	21	21	21	22	29	479
	L	52	102	133	148	147	149	153	155	155	156	838
	J	0	0	0	0	0	1	1	1	6	6	910
	S	53	117	150	166	166	171	175	177	183	191	227
	F	223	525	648	698	715	744	755	765	785	830	8299
Oppsyns- distriktet	G	36	152	351	607	778	803	843	834	731	479	249
	L	122	399	673	858	914	968	988	1001	970	838	644
	J	18	110	536	1421	1955	2126	2187	2176	1650	910	285
	S	176	661	1560	2886	3647	3897	4018	4011	3351	2227	1178
	F	768	2800	6227	10931	13628	14758	15001	14914	12444	8299	4677

Fiskere og båter fra de forskjellige bruksarter tilstede i de forskjellige fiskevær ved hovedopptellingen den 22. mars 1941.

Tabell 12.

Fiskevær	Garn		Liner		Dypsagn			Saml. antall		Antall leiekarer
	Mann	Båter	Mann	Båter	Mann	Båter		Fiskere	Båter	
						med liner	uten liner			
Rinøy	28	12	—	—	—	—	—	28	12	—
Kjøøy	135	28	—	—	15	—	6	150	34	—
Risvær	290	63	145	41	122	—	45	557	149	—
Brettesnes	126	39	122	38	289	—	116	537	193	—
Skrova	291	59	33	12	646	—	193	970	264	14
Svolvær	682	94	62	11	1595	22	563	2339	690	16
Kabelvåg	114	17	270	56	327	—	124	711	197	32
Hopen	200	25	330	65	74	—	30	604	120	12
Henningsvær	1467	224	315	76	1614	70	540	3396	910	100
Øst-Lofoten	3333	561	1277	299	4682	92	1617	9292	2569	174
Stamsund	606	99	258	60	227	5	75	1091	239	28
Steine	62	9	36	8	24	—	8	122	25	7
Ure	47	10	259	57	39	—	14	345	81	20
Mortsund	71	13	174	39	26	2	7	271	61	9
Balstad	222	33	519	123	562	—	211	1303	367	10
Midtre-Lofoten	1008	164	1246	287	878	7	315	3132	773	74
Nusfjord	25	4	178	43	19	—	7	222	54	6
Sund	150	25	188	54	52	—	21	390	100	35
Havnøy	78	12	152	34	3	—	1	233	47	43
Reine	284	45	165	37	56	—	24	505	106	213
Sørvågen	51	10	312	88	90	1	36	453	135	16
Vest-Lofoten	588	96	995	256	220	1	89	1803	442	313
Værøy	26	4	498	125	—	—	—	524	129	4
Røst	121	17	111	28	1	1	—	233	46	14
Værøy og Røst	147	21	609	153	1	1	—	757	175	19
Ialt	5076	842	4127	995	5781	101	2021	14984	3959	580

III. Rorbuer, sanitærforhold og fiskerilegetjenesten.

Rorbuer.

På grunn av vanskelighetene med å skaffe byggemateriell nu under krisesituasjonen har der i løpet av året ikke forekommet oppførelse av nye rorbuer omkring i fiskeværene, heller ikke losjihus. Før krigsutbruddet var man kommet ganske godt i gang i Lofoten med nybygninger og moderniseringer for å skaffe flest mulig fiskere ikke alene tak over hodet, men rummelige og trivelige beboelsesrum, mest mulig hensiktsmessig anlagt med adkomst til havneplassen i forbindelse med kai og heiseinnretninger m. v., alt tilsiktende å lette fiskerne under deres daglige arbeid på land i forbindelse med fisket.

Der var og er fremdeles et godt stykke igjen før behovet av rorbuer og losjihus blir helt dekket, hvilket særlig gjelder Østloftoværene, men også i enkelte Vestloftovær trenges i høy grad mere og bedre hus, spesielt da i Sund i Lofoten. En regner derfor med at arbeidet med å rive gamle, dårlige rorbuer etter hvert tar til, så snart normale forhold inntre, for å gi plass til moderne og større bygg, som kan gi husrom for et ytterligere øket antall fiskere i Lofoten.

Det offentlige som gjennom nedskrivningsbidrag i noen utstrekning har støttet rorbubygningen i Nord-Norge, særlig da i Lofoten, bør fremdeles ha sin oppmerksomhet henvendt på denne store samfunnssak, som også må sies å ha sin nasjonaløkonomiske side, endog av vidtrekende betydning, ikke alene for selve fiskerinæringen, men selvsagt også for de utallige virksomheter som på mange slags vis er knyttet til denne næring. Offentlig støtte er her så meget mere nødvendig etter som behovet for øket antall liggeplasser for fiskerne på land stadig stiger som følge av den tiltagende benyttelse av mindre motorbåter under Lofotfisket, farkoster som kun er beregnet på å benyttes til selve fisket og således ikke er innrettet som losjibåter for besetningen. Ennvidere må det erindres at oppførelse og vedlikehold av beboeshus for fiskerne er helt tapbringende for væreierne med de husleiesatser som benyttes. Av den grunn har der alltid vært for liten fart i rorbubygningen, slik at det vil ta lang tid før målet — å tilfredsstille behovet — er nådd.

Antall rorboder og losjihus i 1941.

Tabell 13.

Fiskevær	Rorboder tilhøre de					Losjihus		Husrum til ialt
	Værettere	Fiskere	Andre	Ialt	Rummer antall mann	Antall	Rummer antall mann	
Rinøy	—	—	—	—	—	20	290	290
Kjeøy	—	—	—	—	—	10	80	80
Raftsundet og Risvær	11	1	2	14	128	16	136	264
Brettesnes	7	2	5	14	390	14	200	590
Skrova med øyer	30	18	35	83	826	7	40	866
Austnesfjorden	—	—	—	—	—	—	—	—
Svolvær	11	—	—	11	112	11	78	190
Kabelvåg	10	2	15	27	507	8	100	607
Storvågen	24	3	5	32	480	1	10	490
Ørsvåg	10	2	—	12	106	1	30	136
Ørsnesvika	23	2	2	27	270	—	—	270
Hopen	28	—	—	28	370	—	—	370
Kalle	30	—	—	30	300	—	—	300
Festvåg	3	—	—	3	40	—	—	40
Gullvik	3	—	—	3	24	1	9	33
Sauøy og Skata	5	—	—	5	54	3	34	128
Henningsvær	25	15	30	70	990	26	481	1471
Stamsund	65	3	1	69	1274	5	40	1314
Steine	12	1	—	13	146	1	8	154
Ure	39	5	2	46	620	5	25	645
Mortsund og øyer	31	17	—	48	380	5	65	445
Balstad og Kjeøy	70	12	—	82	1018	3	28	1046
Nusfjord	58	—	—	58	540	1	5	545
Nesland	24	—	—	24	240	2	14	254
Sund med øyer	26	3	—	29	230	—	—	230
Møllerodden	13	—	—	13	184	2	16	200
I avnøy	41	3	—	44	404	—	—	404
Olenilsøy, Sakrisøy, Topøy	36	—	—	36	300	—	—	300
Reine	59	7	—	66	696	—	—	696
Moskenes	32	—	3	35	268	—	—	268
Sørvågen og Bogen	78	—	6	84	880	—	—	880
Tind og Å	87	—	3	90	880	—	—	880
Værøy	98	7	4	109	794	—	—	794
Røst	74	—	1	81	903	6	36	939
Ialt	1063	109	114	1286	14394	148	1725	16119

Tabell 13, hvortil henvises, forteller om bebyggelsen i de forskjellige vær i Lofoten, Værøy og Røst. Som det vil fremgå av tabellen, kan der nu skaffes hus til i alt 16.119 mann, mens tallet i fjor var 16.150. Den nedgang som således spores i år skyldes rivning og forandring av gamle buer, som ikke igjen er erstattet med nybygg på grunn av krisesituasjonen.

Som følge av liten deltagelse i fisket i år var der ingen husmangel i noen vær, tvertimot var det rommelig nester overalt. Når alt imidlertid igjen glir inn i et normalt spor, vil atter den permanente mangel

på hus melde seg. Man henviser i så måte til utvalgsformannens betraktninger i Lofotberetningen for 1940 om de forhold det her gjelder, og han understreker uttalelsen som gjeldende også for i år. Særlig vil han fremholde at staten går fullt inn for en helt igjennom planmessig gjenomførelse av rorbubyggingen i fiskeværet Skrova forsåvidt angår statens grunn i dette vær. Dette fiskevær ligger bedre til enn noe annet vær i Østlofoten med naturlig driftsbasis på fiskefeltene både i nord og syd, øst og vest av været med kort utror overalt. Dertil kommer at der støter til været gode og årvisse fiskeplasser, som er lette å utnytte av alle redskapsarter. Disse forhold er som det vil skjønnes også årsaken til at fiskeværet Skrova er et av de mest årvisst besøkte fiskevær i Lofoten, slik at der trygt kan regnes med fortsatt økning i den utstrekning som der kan skaffes hus og havneplass. Det er derfor all oppfordring for statsmaktene til å sette all fart på moderniseringen av dette fiskevær, slik at været om ikke lenge kan reise seg som et mønsterbruk fra sine rorburuiner og omskapes til et ideelt fiskevær, som kan tjene som eksempel på området, et tiltak som utvilsomt vil anspore mange fiskeværiere til å følge eksemplet. Der er jo som kjent i Skrova ennå mange rorbuer som nærmest må betegnes som »grisehus«, som fremdeles benyttes av fiskerne vinter etter vinter, ja, der innkasseres endog husleie for denslags nattherberge. Alle sådanne buer bør så hurtig som mulig rives og erstattes med moderne nybygg. Dette er et av de tiltak som først må igangsettes, og den øvrige forbedring og modernisering kan så komme etter hvert.

I fiskeværet Henningsvær har også rorbumangelen vært følelig i de senere år, bortsett da fra siste vinter. Dette fiskevær eies som bekjent av Nordland fylke. Det bør overveies om ikke staten og fylket her bør gå sammen om en både økonomisk og byggemessig plan. Man tror at et sådant skritt vil tjene alle interesser best. Hvis Nordland fylkeskommune av økonomiske grunner ikke ser seg istand til å modernisere været etter tidens krav og foreta de nybygg som må til for å dekke behovet, bør staten i hvert fall yde fylket økonomisk støtte for hvert budsjettår, så fremt et samarbeid på annen basis ikke finnes hensiktsmessig. Henningsvær er jo som kjent et av Lofotens største og mest betydningsfulle vær med et årvisst stort belegg, representert fra alle bruksarter. Beliggenheten er også meget gunstig med driftsbasis østover mot Skrovbakken og Hølla og vestover mot Henningsværstrømmen og Stamsundfeltet, hvilke felt nu i årrekkør har hatt store og stabile fiskeinnsig. Det er derfor helt naturlig at været regelmessig blir søkt av et stort båtbelegg. Været har dertil en lun havn, som etter at moloen ble bygget kan plasere et forholdsvis stort båtbelegg. Søk-

ningen til været har derfor vært så stor de siste år at en rekke båtlag har måttet vises bort på grunn av husmangel. Det er derfor tvingende nødvendig at der nu snarest tas fatt med utplanering av alle hensiktsmessige steder i været for oppførelse av bygg som er egnet til å ta imot fiskere. Denne oppgave må løses. Der er ingen vei utenom, og jo hurtigere det blir gjort, desto bedre. Vi har ikke råd til år etter år å vise en rekke fiskere bort fra fiskeværerne på grunn av husmangel, og det burde sist forekomme i de fiskevær som eies av staten og Nordland fylke.

For Henningsværs vedkommende må der regnes med at Gullvik om ikke lenge vil bli sløyfet som stasjon for fremmede fiskere. Vinteren 1940 var der på stedet 5 rorbuer med plass for 44 mann. To av disse ble revet sommeren 1940 og flyttet til Henningsvær. Der ble husene ombygget og modernisert som kombinerte rorbuer og salterier. I Gullvik stod der således igjen våren 1941 kun 3 rorbuer med plass for 24 mann. Det er sannsynlig at også disse buer vil bli revet og flyttet til Henningsvær med det første. Denne forskyvning har dog ikke medført medgang i liggeplassenes antall i Henningsvær, da omhandlede flytning som det vil skjønnes er foregått innen oppsynsdistriktet. Gullvik ligger jo litt avsides til og havneforholdene er heller ikke de beste på stedet, i hvert fall for mindre farkoster, noe som antas å være grunnen til flytningen inn til hovedværet Henningsvær.

I flere fiskevær er rorbuene gamle, krøble og slett vedlikeholdte og i mange tilfeller meget lite egnet for øyemedet, ofte rett og slett rønner, som fremdeles utleies til fiskerne mot betaling. For Vest-Lofotens vedkommende antar man at situasjonen er verst i Sund, hvor rorbuene gjennomgående er slette, et forhold som fiskerilegen også omtaler i sin innberetning i år. Men la det samtidig være sagt, at der i mange fiskevær kan mønstres flotte samlinger av praktiske, rommelige og sanitære rorbuer og «fiskerhjem», utstyrt med egnerhus, redskapshus, kaier og elektrisk lys m. v., bygg som må betegnes som helt ideelle og godt kan tjene som mønster for de fiskevær hvor der årlig lite eller intet gjøres for å bedre forholdene. Det offentlige bør ha sin spesielle oppmerksomhet henvendt på de tilfeller, hvor fornyelser og forsvarlige reparasjoner av fiskernes beboelseshus fortløpende skyves tilside av huseierne. Ofte kan disse forhold skyldes økonomiske vansker, da det som kjent er forbundet med store utgifter å holde rorbubebyggelsen i et fiskevær på høyde med tidens krav. Men hvor om allting er, ligger det i alles interesse at de forhold det her gjelder som foran antydnet løses gjennom offentlig veiledning og økonomisk støtte.

Sanitærforhold.

Så lenge som der benyttes små og slett vedlikeholdte beboelseshus for fiskerne og i det omfang som nu, sier det seg selv at de sanitære forhold i rorbuene aldri kan bli tilfredsstillende. Det viser seg nemlig som fremholdt i Lofotberetningen for 1940 at rensligheten er bra nesten overalt i de nyere og tidsmessige rorbuer, og særlig der, hvor kvinnen har overtatt »kjøkkendepartementet«.

På den måte blir der som nevnt i beretningen i fjor to grupper av sanitære forhold, nemlig en i de gamle og dårlige bygg, hvor rensligheten er slett og den annen i de nye, moderne rorbubygg, hvor forholdene er tilfredsstillende. Som det herav vil forstås, vil man aldri nå frem til en gjennomført renslighet i og omkring rorbubebyggelsen, før de gamle rorbuer og dårlige losjihus fjernes og erstattes ved nybygging. Først da er man nådd frem til grunnlaget for en gjennomførelse av effektive helseforskrifter med ensartede bestemmelser for alle Lofotens herreder. Men skal målet her nåes fullt ut, er det nødvendig at de foreliggende vannforsyningskrav i de forskjellige vær snarest søkes løst, da de sanitære forhold vanskelig kan gjennomføres så lenge vannmangel hersker eller vannforsyningen er knapp og tungvint. Når også disse forhold er tilrettelagt, har man den tro at fiskerne på sin side vil sørge for et tilfredsstillende daglig renhold, på samme tid som husierne forhåpentlig også da vil ta seg bedre av hovedrengjøringen av fiskernes beboelseshus utenfor sesongen.

Legetjenesten 1941.

Kjeøy og Rinøy. Fiskerilege: Distriktslege H. Lid, Lødingen.

På grunn av lite belegg av fiskere i disse fiskeværene i år, var behovet for legehjelp minimalt, arbeidet kunne utføres i forbindelse med andre sykebesøk eller kontordagsreiser.

14 pasienter ble behandlet, enkelte flere ganger.

Skrova. Fiskerilege: Doktor Rolf Gjerdsjø.

Belegget av fiskere var i år betydelig mindre enn det har vært på mange år.

Sunnhetstilstanden må betegnes som god, det forekom ingen alvorlige epidemier. Adskillig forkjølelse uten alvorlige komplikasjoner, bortsett fra en og annen bronkitt. På slutten av sesongen adskillige tilfeller av røde hunder samt en diarreepidemi. Disse sykdommer forløp i de fleste tilfeller så lett at bare et fåtall av de angrepne søkte lege.

1 tilfelle av lungetuberkulose.

Boligforholdene er ujevne, men stort sett dårlige. Ombord i skøytene og i en del rorbuer er forholdene mindre gode. De siste er meget gamle og dårlige og burde ikke benyttes til bolig for mennesker. Det gjelder særlig statens eldgamle buer av hvilke bare noen få holder mål så noenlunde. Til gjengjeld er de nyere buene helt tilfredsstillende, i disse er det tildels ansatt kvinnelige kokker som gjør meget godt arbeid.

Om kostholdet er å si, at det så å si ikke brukes melk og grønnsaker, vesentlig av den grunn at de er vanskelig å skaffe. Men gammel vane og prisene spiller også inn.

Vannføsyningen i Skrova er dårlig. De to statsbrønnene gikk tomme også i år, men fyltes på en eneste dag med overflatevann da det kom regn. Det bør snarest gjøres fortgang med vannverket i Skrova, såvel av hensyn til fiskerne som befolkningen forøvrig og for å oppnå en bedre behandling av fisken.

Det ble holdt 4 kontordager i Brettesnes og 3 i Risvær.

Svolvær. Fiskerilege: Doktor Eyv. Danielsen, Svolvær.

Sunnhetstilstanden blant fiskerne var god, det ble ialt bare behandlet 133 pasienter, 13 ble lagt inn på sykehus. Ingen epidemi, bare enkelte tilfeller av akutt mave-tarmkatarr og en del forkjølelsesykdommer.

Belegget har også vært betydelig mindre enn vanlig, fiskerilegen rapporterer at man hadde inntrykk av at mange av fiskerne reiste fra Svolvær etter 4. mars.

Et tilfelle av tuberkuløs bukhinnebetendelse. Forholdsvise mange tilfeller av bylder og svullfingre. Det inntraff ingen alvorlige ulykker.

I dødsfall, en 47 årig mann, årsaken har ikke kunnet bliing på det rene, det forelå ingen opplysninger om hans tidligere sykdommer.

Kabelvåg og Hopen. Fiskerilæge: Distriktslege Ola Trætteberg, Vågan.

Deltagelsen i fisket var ekstraordinær liten og bare 125 pasienter søkte lege. Hyppigst forekom verkefingre, lymfangiter, pyodermier etc. Forkjølelsesykdommer var ikke påfallende hyppige. 1 nytt tilfelle av lungetuberkulose. 1 tilfelle av skarlagensfeber.

Det ble holdt 4 kontordager på Kalle.

På grunn av den ringe sykelighet blant fiskerne var Kabelvåg sykehus gjennomgående dårlig belagt, en kortere tid kunne man således leie bort et rom med 2 senger til det tyske sanitet, og man tok også imot andre pasienter, bl. a. flere pleiepasienter. Sykehuset hadde 2 tilfeller av skarlagensfeber.

Henningsvær. Fiskerilege: Distriktslege G. Spangen, Gimsøysund.

Sykeligheten blant fiskerne har vært meget liten, det er i år blitt behandlet 648 pasienter, det er litt over halvparten av det vanlige. 30 ble innlagt på sykehus. Sykestuen hadde 251 liggedager mot i fjor 559. 1 pasient døde av nyresykdom.

Det har ikke forekommet større ulykker eller alvorlige epidemier. Gruppen »andre sykdommer« omfatter vesentlig lettere forkjølelser og en del tilfeller av røde hunder. Behovet for plass på sykestuen var i år så lite at det tilfredsstillende behovet.

En rekke av fiskerbuene er elendige. Verst er det imidlertid at størsteparten av fiskeværet er uten forsvarlig vannforsyning. Før dette spørsmål er ordnet får man neppe en hygienisk sett tilfredsstillende behandling av fisken, likesom man ikke kan vente en bedring av renseligheten i fiskerbuene.

Ernæringsmessig sett er særlig mangelen på melk lekklagelig.

Stamsund. Fiskerilege: Kommunelege Sigurd Flydal, Stamsund.

Foruten daglig kontortid i Stamsund ble det holdt ukentlige kontordager på Ure og i Mortsund. To kontordager i Mortsund måtte dog innstilles på grunn av uvær, sne og ufremkommelige veier. Belegget i fiskeværene var i år en del mindre enn tidligere, antall behandlede var 157.

Helbredstilstanden blant fiskerne var i år meget god, det skyltes kanskje først og fremst de gode værforhold under hele vinterfisket. Det forekom ikke epidemier av noen art. Den vanlige influensa opptrådte ikke i år. Det var dog en del tilfeller av akutte laryngiter og bronkitter, i alt 18. Dessuten i alt 8 akutte gastroenteriter med temmelig langvarig og hårdnakket diarré. Videre 2 tilfeller av krupøs lungebetendelse samt 3 tilfeller av blindtarmbetendelse som ble operert på Gravdal sykehus.

Større ulykkestilfeller eller skader forekom ikke.

På sykestuen i Stamsund ble innlagt 12 pasienter med tilsammen 157 liggedager.

Balstad. Fiskerilege: Distriktslege Grimsgaard, Buksnes.

Sunnhetstilstanden blant fiskerne har vært tilfredsstillende. Det opptrådte ingen epidemiske sykdommer. Et tilfelle av smitteførende tuberkulose ble påvist. Ingen alvorligere ulykker.

Det ble holdt 21 kontordager i Balstad, tilsammen var det 266 konsultasjoner og sykebesøk.

På Balstadøya er drikkevannforsyningen fremdeles vanskelig. I dette store fiskevær finnes det ikke et eneste bad som er tilgjengelig for fiskerne. Fiskerilægen understreker påny at det nu må rettes på disse mangler.

Sund og Nusfjord. Fiskerilege: Doktor Olav Sato, Flakstad.

Sunnhetstilstanden var stort sett god, værforholdene var særdeles gunstige under hele fisket. Noen epidemi forekom ikke, heller ingen alvorlige ulykker eller sykdom med alvorlige følger. 2 fiskere ble innlagt på sykehus, ingen på sykestuen.

I Nusfjord er rorbuene meget bra, i Sund derimot må de fleste betegnes som elendige. Fiskerilegen uttaler at noe absolutt må gjøres innen neste sesong.

Reine og Sørvågen. Fiskerilege: Doktor H. A. Thaulow, Lødingen.

Kontordag holdtes på Reine de fire første dager i uken, på Sørvågen fredag og lørdag.

Sunnhetstilstanden var særlig god i år, dette kan skyldes de gunstige værforhold samt den ringe deltagelse av fremmede fiskere, noe som gjorde forholdene i rorbuene rommelige. Det forekom således ingen tilfeller av influensa eller influensalignende sykdommer.

Det ble behandlet 203 pasienter under ca. 400 konsultasjoner. En vesentlig del gjaldt panaritier og håndleddsfurunkler. Disse siste må nærmest sees som en yrkessykdom hos fiskerne, med mange tapte arbeidsdager til følge. Å forebygge denne sykdom ved å hindre gnissing av skitne og våte trøyeermer, vil være av stor betydning. Mange fiskere bruker rene bind med svovlpudder eller salve om håndleddene, dette er utvilsomt effektivt.

Det var en del tilfeller av forkjølelse. Et nytt tilfelle av smitteførende lungetuberkulose. 4 mindre ulykker.

I Reine sykestue har vært innlagt 18 fiskere med tilsammen 122 liggedager. I Sørvågen sykestue 1 fisker.

3 pasienter ble innlagt i Gravdal sykehus, 1 ble sendt til Bodø sykehus.

De hygieniske forhold i rorbuene lar adskillig tilbake å ønske. De fleste av buene har bare et oppvarmet rom som benyttes såvel til soverom som til kjøkken og spiserom, her tørres også det våte tøyet. Badet på Sørvågen sykestue ble flittig besøkt av fiskerne, på Reine var besøket derimot mindre.

Værøy og Røst. Fiskerilege: Doktor Oddvar Eide, Værøy.

Det ble holdt 6 kontordager på Røst.

Sunnhetstilstanden var i år meget god. Som vanlig en del forkjølelse og noen tilfeller av influensa. 1 tilfelle av skarlagensfeber og 1 av meslinger. 226 fiskere er behandlet. Værøy sykestue hadde 4 liggedager, Røst sykestue 16.

Det ble oppdaget 1 tilfelle av smittefarlig tuberkulose.

Døde under Lofotfisket 1941.

Tabell 16.

Sykdom	Sum	Alder	Hjemstavn
Nyresykdom	1	65 år	Alstahaug
Mors subita, ukjent årsak	1	47 „	Bø i Vesterålen
	2	—	—

Tabell 14—15.

Sykdommer under

Sykdom	Sum		Behandlet i			
	Behand- let i alt	Døde	Februar	Mars	April	Februar, mars april under ett
Encephalitt	—	—	—	—	—	—
Poliomyelitt, akutt	1	—	—	1	—	—
Skarlagensfeber	4	—	—	2	2	—
Meslinger	1	—	—	—	1	—
Rosen	1	—	—	1	—	—
Influenza	36	—	13	19	4	—
Laryngitt, akutt bronkitt	120	—	20	70	30	—
Bronchopneumoni	10	—	1	6	3	—
Lungebetennelse, krupøs	11	—	—	8	3	—
Pleuritt	1	—	—	—	1	—
Tuberkulose i lungene	7	—	1	5	1	—
Tuberkulose i andre organer	3	—	3	—	—	—
Giktfeber	2	—	—	—	2	—
Gastroenteritt, akutt	58	—	9	36	12	1
Skabb	20	—	4	14	2	—
Gonorrhoe og uretritt	7	—	3	3	1	—
Røde hunder	4	—	—	4	—	—
Angina lacunaris	3	—	—	—	3	—
Drukning	—	—	—	—	—	—
Hjerne- og ryggmargsykdommer	6	—	1	3	2	—
Nervesykdommer	10	—	3	2	4	1
Sinnsykdommer	1	—	—	1	—	—
Nervøse sykdommer	11	—	3	7	1	—
Hjertesykdommer	8	—	2	3	3	—
Bronkitt, kronisk	7	—	4	1	2	—
Astma	9	—	5	3	1	—
Mavesår gastritt	81	—	28	37	15	1
Farmsykdommer, kroniske	23	—	2	13	7	1
Appendicit	12	—	2	8	2	—
Tarmslyng	3	—	1	2	—	—
Leversykdommer	4	—	1	3	—	—
Nyresykdommer	7	1	1	5	1	—
Blodsykdommer	1	—	1	—	—	—
Stoffskiftesykdommer	2	—	—	1	1	—
Reumatiske sykdommer	83	—	15	53	15	—
Hudsykdommer	123	—	35	68	19	1
Vulnerasjoner	94	—	28	56	9	1
Ulcerasjoner	15	—	7	5	3	—
Benbrudd	25	—	3	17	5	—
Luksasjoner	3	—	1	1	1	—
Ben- og leddsykdommer	19	—	5	13	1	—
Støt og forvriddning	66	—	19	31	15	1
Seneskjedebetennelse	33	—	9	19	5	—
Lymfangitt	70	—	10	45	15	—
Panaritium, Phlegmone	199	—	31	113	52	3
Forbrenning	15	—	2	9	4	—
Forfrysning	6	—	3	3	—	—
Øyesykdommer	91	—	31	40	17	3
Øresykdommer	44	—	15	23	5	1
Sykdommer i nesene	12	—	6	6	—	—
Svulster, ondartede	1	—	1	—	—	—
Svulster, godartede	6	—	3	2	1	—
Brokk	11	—	3	6	2	—
Andre sykdommer	203	1	31	116	56	—
Tannuttrekning	480	—	121	252	107	—
Kirurgiske operasjoner	66	—	15	37	13	1
Samlet sum syke	2 39	2	502	1173	449	15

Lofot isket 1941.

Fordeling på oppsynsdistriktene:

Lødingen	Skrova Brettes- nes og Risvår	Svolvær	Kabelvåg og Hopen	Hen- ningsvår	Stam- sund, Steine og Ure	Balstad	Sund og Nusfjord	Rein og Sør- vågen	Værøy og Røst
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	1	—	1	1	—	—	—	—	1
—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
—	2	—	15	3	3	—	6	1	7
—	3	19	13	35	18	13	4	10	5
—	—	2	—	8	—	—	—	—	—
—	—	—	2	5	2	—	—	2	—
—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
—	1	—	1	2	—	1	—	1	1
—	—	1	2	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	1	1	—	—	—	—
1	8	4	2	17	8	3	6	5	4
—	—	2	—	2	1	4	4	—	7
—	1	3	—	2	1	—	—	—	—
—	—	1	2	—	—	1	—	—	—
—	—	—	—	—	—	3	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	1	—	—	3	—	1	—	1	—
1	1	—	1	4	2	1	—	—	—
—	—	—	—	—	—	1	—	—	—
—	2	1	—	7	1	—	—	—	—
—	1	—	—	5	—	—	1	1	—
—	—	—	—	2	—	—	3	2	—
—	—	—	—	3	2	1	3	—	—
1	9	6	8	29	2	14	8	3	1
1	2	2	—	10	1	4	3	—	—
—	—	1	—	3	3	3	1	1	—
—	—	—	—	1	—	—	1	1	—
—	—	—	—	1	2	—	—	1	—
—	—	1	—	4	1	—	1	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
—	—	—	—	—	1	—	1	—	—
—	9	7	8	23	8	8	7	9	4
1	13	8	4	35	6	11	8	21	16
1	9	9	8	12	8	13	7	14	13
—	2	1	—	6	—	1	4	—	1
—	1	1	5	8	1	7	—	2	—
—	—	—	—	2	—	—	1	—	—
—	5	2	2	7	—	2	—	1	—
1	3	8	2	15	2	7	2	2	24
—	3	2	—	7	2	7	10	2	—
—	3	5	12	2	—	12	7	16	9
3	15	24	5	46	9	19	33	23	22
—	—	—	3	5	2	2	—	3	—
—	—	—	—	—	1	—	4	1	—
3	6	9	4	23	6	13	5	7	15
1	4	4	1	13	7	7	2	3	2
—	2	—	1	5	—	1	2	—	1
—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
—	1	—	—	3	1	—	—	—	1
—	2	2	—	3	—	1	—	2	1
—	15	10	5	105	4	1	5	21	27
—	56	4	13	182	43	44	47	37	54
1	—	—	—	32	6	17	—	—	10
15	181	139	120	685	159	223	186	204	227

IV. Havneforholdene og vannforsyningen.

Havneforholdene.

På foranledning av utvalgsformannen avgav havnedirektøren i fjor en kortere meddelelse om hva der fra havnevesenets og det offentliges side var foretatt for å imøtekomme de forskjellige foreliggende havnekrav fra fiskeværene i Lofoten. Denne meddelelse ble inntatt i Lofotberetningen for 1940 i forbindelse med omtalen av de forskjellige havnekrav.

Da man gikk ut fra at det ville ha sin store interesse også i år å få med i Lofotberetningen alt som knyttet seg til de spørsmål det her gjelder såvel økonomisk som planmessig, ble der rettet henvendelse til havnedirektøren om å utarbeide en lignende meddelelse om havneforholdene og vannforsyningen som i fjor for inntagelse i nærværende beretning. På denne henvendelse meddeler imidlertid havnedirektøren i skrivelse av 25. oktober 1941 at han «ikke finner å kunne offentliggjøre i Lofotberetningen noe om de planer for havnebygg i fiskeværene i Lofoten som er under overveielse.» Som følge her av ser man seg denne gang ikke istand til å gi nærmere opplysninger om hva der fra det offentliges side aktes foretatt for å imøtekomme de mange og berettigede krav om tryggere og rommeligere havner og en bedre vannforsyning.

Derimot skal man i år som vanlig her innta de foreliggende havnekrav fra de forskjellige fiskevær, delvis bygget på de rapporter som er mottatt fra oppsynsbetjentene.

Kjøøy.

Der foreligger krav om utbedring og oppmudring av småbåthavnen for været. Det antas at man med små utgifter måtte kunne få en fullt tilfredsstillende båthavn, når der først ble tatt fatt. Kravet er gammelt og har tidligere ved gjentagne anledninger vært behandlet i Lofotberetningen. Også i år henleder man oppmerksomheten på forholdet.

Risvær.

Kravet om molo mellom Borterøya og Store-Engla gjentas også i år. Foranstaltningen er påkrevet, og man vil ved gjennomførelsen av moloplanen oppnå å få en større og meget lunere havn for fiskerflåten.

Brettesnes.

Det gamle krav om opparbeidelse av en passende landingsplass for båter i Sponvika gjentas.

Skrova.

Moloen i Sjøholmsundet som nu snart er ferdig vil betegne en stor vinning for været, idet havneplassen blir større og havnen lunere. Oppmudring av Dølvika er meget påkrevet og bør foretas i forbindelse med det avsluttende moloarbeid på stedet. Når også dette arbeid er fullført, vil fiskeværet bli godt tjent. For at det hele imidlertid skal bli hensiktsmessig vil man anbefale at «fiskeværveien» på stedet blir opparbeidet videre. Denne vei bør legges videre gjennom Ura for å lette trafikken i været og for å bedre adkomsten til fiskebrukene og rorbuene på den kant av været. Skrova, der som kjent for det vesentligste eies av staten, bør etter hvert utvikle seg til et mønstervær på sitt område, noe som man alltid må ha for øyet både når det gjelder havneutbedringer og foranstaltninger på land.

Henningsvær.

Man henviser til omtalen av forholdene i tidligere beretninger, bl. a. i fjor.

Havneutbedringene i dette betydningsfulle fiskevær bør vies den aller største oppmerksomhet. Med det store belegg som nu i en årrekke har vært i Henningsvær kan man si at havnen har vært helt sprengt, korket igjen fra ende til annen, slik at den absolutt nødvendige trafikk til rorbuene og fiskeetablisementene har vært sterkt hindret, likesom ferdselsrennen gjennom hovedsundet i stor utstrekning har vært pakket igjen, slik at fremkomsten har vært sterkt vanskeliggjort og endog i mange tilfeller stoppet. Det vanlige belegg som dette vær i de senere år har hatt har dreiet seg om 1.500 à 1.600 fiskefarkoster og 30 kjøpefartøyer. Hertil kommer så juksaflåten, som stadig er på vandring og i stor utstrekning har benyttet Henningsvær som venteværelse og havneplass for natten. Den stadige trengsel som på den måte oppstår i det overfylte fiskevær etter at fiskerflåten er kommet på land om ettermiddagene har stadig skapt stigende vanskeligheter på de forskjelligste områder, bl. a. har også trengselen på havnen vanskeliggjort

fremkomsten for fiskerne til landetablisementene for salg av sine produkter. Man kan derfor enkelt si at forholdene i været er helt uholdbare. En hurtig utvidelse av havneområdet er derfor tvingende nødvendig. Dette kan skje ved dekning av Saltværsundet og Lyngøyflaket ved molobygg, en foranstaltning som kan gjennomføres hurtig og med forholdsvis beskjedne omkostninger, når der først tas fatt. Dekning av Lyngøyflaket vil skape en stor og trygg fartøyhavn. Saltværsundet vil bli en ypperlig båthavn når sundet blir dekket. Det henstilles at planene gjennomføres hurtigst mulig, da de nuværende uholdbare tilstander selvsagt ikke kan fortsette lenger.

Stamsund.

Havneforholdene i dette vær må betegnes som høyst mangelfulle. Den vanlige havn som nu og alltid har vært benyttet under Lofotesongen er meget for liten og dertil nokså genert som følge av oppgang i syd- og sydostlig vind.

Med rimelige utgifter må det kunne la seg gjøre å skape både en større og tryggere havn. Man vil anbefale at Langsundet stenges mot syd, og der bør også bli spørsmål om molo mellom Skarvstenene og Fyrodden. Videre bør det overveies å kaste igjen Tverrsundet. Ved å gjennomføre disse planer i forbindelse med oppmudring på noen steder, bl. a. Langsundet, vil havneområdet bli betydelig større, og dertil vil havnen bli atskillig mindre utsatt for oppgang.

Under stor tilstrømming til Midtre Lofoten vil imidlertid den nu benyttede havn bli for liten, og man må derfor anbefale til overveielse å dekke Nyhavnen i Stamsund, den såkalte Råkvika, som nu benyttes av kystruteskipene med anløp av den for en tid siden oppførte dampskipskai. Ved å bygge molo mellom de to holmer som ligger utenfor kaien og dirigerer trafikken inn til Nyhavnen gjennom løpet vestenfor disse vil fiskeværet få en meget stor og tidsmessig fiskehavn med en heldig beliggenhet. Stamsund er jo et av Lofotens mest betydningsfulle vær, hvor der fra væreierens side er tatt kjempeløft for å skape et moderne fiskevær, og det skulle derfor synes rimelig at staten på sin side ikke nølte med å gå inn for å skape en rommelig og trygg havn som stod i forhold til det krav fiskeværet med rette kan stille. I været er en hyper moderne rorbubebyggelse med en meget hensiktsmessig beliggenhet mot havnen, der i alt kan plasere omkring 1.400 fiskere. Dessuten er der en rekke fiskeetablisementer i været med god beliggenhet. Det er imidlertid vanskelig å utnytte alle disse fordeler som følge av at havnen er for liten og for urolig. Ofte oppstår der vanskeligeter med en hensiktsmessig fortøyning av fiskefarkostene utenfor rorbuplassen. Havneplass for kjøpefartøyer kan man godt si at været

mangler totalt, da havneområdet er så lite at der ikke en gang er plass til fiskefarkostene, som har sin basis på land. Under stor tilstrømning til været må forholdene betegnes som helt fortvilet. Man må derfor på det mest inntrengende henstille til statsmaktene at der gjøres alt mulig for å komme inn i ordnede havneforhold også i dette fiskevær.

Ballstad.

De omfattende havneplasser for været som der tidligere har vært gjort rede for er fremdeles for det meste uløste, når bortsees fra litt opprenskningsarbeid i Kremmervika og oppførelse av almenningskai på Ballstadøy. Det er imidlertid tvingende nødvendig at der fortsettes med havneutbedringene etter den opprinnelige plan, og at de tidligere påpekte foranstaltninger for Kjeøy og Skotnes også blir gjennomført.

Sund.

Det er nødvendig at havnen på Møllerodden blir utbedret. Stedet er i rask utvikling. Der er bygget flere rorbuer, og flere vil etter hvert komme til. Utenom Lofotsesongen har stedet også betydning som fiskevær for den drift som foregår på yttersiden de forskjellige tider av året. Stedet har også et moderne kjøleanlegg, oppført med statstøtte.

Det som særlig er nødvendig er fjernelse av en mindre grunn, der ligger uheldig til innen havneområdet. Dessuten er det nødvendig å bygge ut en molostump til beskyttelse mot sydvest. Hele foranstaltningen vil ikke koste særlig meget. Fra interesserte på stedet er der innsendt andragende til statsmaktene om bevilgning til havneutbedringen. Man vil her igjennom anbefale saken på det beste.

Reine.

Der foreligger fremdeles sterkt krav om oppmudring av havnen mellom Zakrisøy og Olenilsøy. De foreliggende planer antas også å omfatte dette arbeid. Havnen begynner nu å bli grunn, og det anbefales at kravet om oppmudring etterkommes snarest.

Sørvågen.

De tidligere ved en rekke anledninger fremsatte krav om utbedring av havneforholdene i Sørvågen og Moskenes gjentas også i år, idet der intet er foretatt for å forbedre forholdene.

For Bogen, Tind og Å er moloarbeidet som kjent i gang, og det var ønskelig, om de årlige bevilgninger kunne økes så sterkt, at arbeidet kunne forseres frem mest mulig. Moloen må føres sammenhengende frem fra Bogen til Lamholmen, likesom en fortsettelse av den gamle molo på Å må komme med i havneplanen.

Værøy.

Moloarbeidet for Røsnesvåg skrider frem, men med et alt for langsomt tempo. Befolkningen krever at bevilgningene økes, så havneområdet kan bli dekket hurtigst mulig. Med det som er gjort merkes allerede forbedringer, og når moloen blir ferdig, vil havneforholdene på det strøk bli meget tilfredsstillende.

Røst.

De tidligere flere ganger gjentatte krav om oppmudring gjentas også i år.

Vannforsyningen.

Rinøy.

Den foreliggende plan om vannforsyningen for dette vær må nu hurtigst søkes gjennomført. De innvendinger som grunneierne er kommet med, må lettvtint kunne fjernes, da det nemlig ikke kan tenkes at den slags bagateller skal stoppe fullførelsen av planene.

Kjeøy.

Ledningen fra brønnen til tappeplassen ved havnen er ikke lagt frostfritt. Når ledningen fryser til, stopper vannforsyningen opp ved havnen. Dette forhold må rettes på. Vannforsyningen blir ikke tilfredsstillende i været før planene om vannverk fra Ytterstadelven blir realisert. Det er nemlig utelukket at statsbrønnen på Kjøy dekker behovet under et stort belegg.

Risvær.

Som nevnt i tidligere Lofotberetninger har tilsynet med vannanlegget for været vært dårlig, og man har derfor stadig anbefalt etablert fast tilsyn både i og utenfor sesongen. Sommeren 1940 ble intet gjort med hensyn til rensning av brønnen, og derfor ble også vannkvaliteten siste vinter mindre god. Dertil har ledningen til avtappingsstedet ved havnen vært tilfrosset omtrent hele vinteren. Av den grunn har vannet måttet bæres fra brønnen, hvor det er blitt tatt opp med pøser. Søl og forurensninger har på den måte oppstått. Dette forhold er helt uforsvarlig. Ledningen fra brønnen ned til sjøen må omlegges slik at den kommer dypere og dermed blir frostfri. Man vil tilråde at der treffes avtale med en mann på stedet om rensning og tømning av brønnen hver sommer, og som påser at alt fungerer under sesongen, eventuelt ved å foreta utbedringer uten nærmere ordre. Med det belegg som

det siste år har stasjonert i været har vannmengdene klart seg, men kvaliteten har vært nærmest dårlig.

Den for været anlagte isdam har også tjent som vannbasseng. Vannet i bassenget er av god kvalitet. For å unngå det søl som er forbundet med å hente vann på isdammen bør det offentlige yde bidrag til anlegg av en pumpeinnretning fra isdammen, likesom dammen på et par steder bør gjøres litt høyere. Der vil da i så fall bli anledning til å skaffe seg godt drikkevann fra denne dam, likesom vannmangelen i hvert fall under normale forhold kan unngås.

Brettesnes.

Vannforsyningen for dette vær er meget mangelfull, hvorfor de tidligere krav gjentas også i år.

Skrova.

Brønnene frøs til og tømtes omkring siste halvdel av februar, men det klarte seg allikevel, noe som skyldtes at havnevesenet hadde foretatt en foreløpig utbedring av det påbegynte vannanlegg i Skrovfjellet med ledning frem til Risholmen. At vannledningen holdt uten å fryse til skyldtes formentlig de store snemengder som dekket ledningen. Hvis vinteren hadde vært snebar, kan det befryktes at det udekkete basseng i Skrovfjellet hadde bunnfrosset. En ukes mildvær i mars fylte brønnene igjen, men dette vann var ikke godt, nærmest flomvann. Da Heimværet ikke har ledning fra vannanlegget, er det meget som mangler på at forholdene er tilfredsstillende. Det er maktpåliggende at vannforsyningsplanene for dette betydningsfulle vær blir gjennomført fullt ut etter planene, slik at hele fiskeværet kan forsynes med vann fra tappestendere på hensiktsmessige steder og med passende mellomrom, slik at også tilvirkerne kan nyte godt av forbedringen.

Kabelvåg.

De gamle krav om en tilfredsstillende vannforsyning for Storvågen og Olsnes gjentas, da intet er foretatt på området. For Rækøy kan man vel si at vannbehovet foreløpig er dekket, idet væreieren har anlagt en beholder tilstrekkelig stor for det behov som har vært tilstede de siste år.

Hopen og Kalle.

Planene om utbygning av vannverk med Trolldalselven som basis ligger fremdeles uløst, og været lider stadig under de utilfredsstillende forhold som oppstår ved en dårlig vannforsyning. Ved Angells kai er riktignok en privat vannledning, men denne pleier å fryse til, og behol-

deren er på langt nær ikke stor nok til å dekke noe nevneverdig behov ut over det væreieren selv har. Trolldalsprosjektet må derfor søkes realisert hurtigst mulig.

Henningsvær.

Forholdene er uforandret fra i fjor, da rørledningen fra anlegget i Urvikvatnet bare er ført frem til Heimøya, mens Hellandsøya med tilliggende steder er uten vann. Ulempene hermed er det som blant annet skaper de forhold som er nevnt i forbindelse med omtalen av de sanitære forhold i sin alminnelighet. Det antas imidlertid at man nu står overfor løsningen av den videre forgrening av vannverket for været, da Nordland fylkesting i år vedtok å yte det nødvendige bidrag til å føre vannledningen frem til Hellandsøyområdet. Dermed ville det verste savn være avhjulpet. Den videre utbygning må imidlertid skje etter hvert og så snart som mulig.

Stamsund.

Vannforsyningen for dette vær må betegnes som lite tilfredsstillende. Under den langvarige kulde i februar og mars i vinter frøs flere av tappestenderne til nede i været, så vann måtte bæres og transporteres helt inne fra Hartvågen.

Det påbegynte vannverk er dessverre ennå ikke ferdig, og inntil så skjer, vil der alltid oppstå vanskeligheter av forskjellig art med vannforsyningen, især under streng kulde.

Steine og Ure lider også av vannmangel, idet forsyningen foregår meget primitivt på begge steder. Vannet hentes fra dårlig vedlikeholdte brønner. I Lofotberetningen for 1937 ble forholdene for disse vær nærmere omtalt, hvorfor man skal innskrenke seg til å henwise hertil.

Ballstad.

Vannforsyningen foregikk for dette vær også i vinter på en ytterst slett måte, da behovet som kjent for det vesentligste skal dekkes fra de såkalte brønner på Ballstadøy. Med den frost som var i vinter var vanskelighetene ekstra store. Mange farkoster på havnen måtte dekke sitt behov fra andre vær. I Lofotberetningen har der nu i årevis vært skreket opp, men uten resultat. Man gjentar også kravene nu. Det store og betydningsfulle vær Ballstad må nu få sitt vannanlegg og det hurtigst mulig.

Reine og Hamnøy.

Vannverket på Reine virket hele vinteren utmerket og dekket hele behovet. På Hamnøy er der imidlertid vanskeligheter. Der er man

henvist til å hente vann i brønner nedsprenget i fjellet. Ved langvarig kulde og med det forholdsvis store belegg viste det seg at vannbeholdningen var utilstrekkelig. Fiskerne var derfor nødt til å dekke sitt behov med føringsvann fra Reine. Dette er uholdbart. Vannspørsmålet må kunne løses på én eller annen måte på Hamnøy, og det henstilles at forholdet blir undersøkt hurtigst slik at vannforsyningen for stedet kan komme inn i tilfredsstillende forhold. Der stasjoneres jo ialminnelighet 300 mann på Hamnøy, og havneforholdene er bra. Stedet har derfor krav på å bli tilgodesett som nevnt.

Sørvågen.

I Lofotberetningen for 1938 ble det utførlig gjort rede for vannforsyningen for hele distriktet, men det er intet gjort for å realisere planene. Vannforsyningen foregår derfor fremdeles på en usanitær og høyst mangelfull måte. Man må derfor gjenta kravene om et tidsmessig vannforsyningsanlegg for dette betydningsfulle fiskevær.

Værøy.

Heller ikke i dette vær er det gjort noe for å imøtekomme fiskernes krav om et tilfredsstillende vannverk for været, og der hersker derfor med rette stor misnøye med vannforsyningen. Særlig er det ille på Røstnesvåg og Venes. I vinter var fiskerne kun henvist til å hente vann i de små private vanntak hist og her, da vannledningen fra brønnene ved Guldakselen ned til Røstnesvåg i vinter var i stykker. Det viste seg også at brønnene ved Guldakselen var for små. Der må graves flere brønner ved Guldakselen med en felles ledning ned til Røstnesvåg. Det bør også overveies å kassere brønnene ved Guldakselen og bygge en større vannbeholder på samme sted, beregnet for Værøys behov. Disse forhold må imidlertid nærmere undersøkes. Hvor om allting er, må det nu sørges for at været på én eller annen måte får tilstrekkelig med vann og så snart som mulig.

Røst.

Vannforsyningen foregikk i vinter på en noenlunde bra måte som følge av et lite belegg. Nå belegget blir større, vil vannforsyningen bli mangelfull. På Tyvsøy bør anlegges en brønn. Vannkummen på Svinøy må gjøres større, og der må føres ledning fra den med stender ved sjøen for direkte vannfylling ombord på fiskefarkostene. Videre bør det legges vannledning fra statsbrønnen på Kalvøy ned til kaien. Brønnen bør innhegnes og repareres, da det er flere mangler. Samtlige statsbrønner må nu ettersees og repareres, da det er flere år siden dette ble gjort.

V. Fiskens og biproduktenes avsetning.

Tilvirkningen, kjøpefartøyene og landkjøperne.

I de siste Lofotberetninger har man under nærværende avsnitt påpekt den stadige nedgang i kjøpefartøyenes antall under Lofotfisket og samtidig nærmere omtalt årsakene hertil. Det er helt påfallende at antallet av kjøpefartøyer som har møtt frem for fiskeinnkjøp i de senere år er gått så sterkt tilbake. Årsakene er flere som fremholdt i beretningen ifjor. Men nedgangens hovedårsak er sikkert den at der hvert år utrangeres flere fartøyer uten at erstatning ved nybygg finner sted. Det har nemlig etter hvert vist seg ulønnsomt å holde så vidt store farkoster i sjødyktig og seilbar stand bare for fisketilvirkning til Lofoten. De mindre seilfartøyer som anvendes for fiskinnkjøp egner seg lite til annet formål, da de fleste er for små til godstrafikk på leden, samtidig som det nu ikke lenger er hensiktsmessig å anvende seilfartøyer til sådan trafikk. Dette forhold skulle synes å medføre vanskeligheter med tilvirkningen i Lofoten, i hvert fall for flere vær, hvor kjøpefartøyene regelmessig har innfunnet seg og besørget det vesentlige av fiskeinnkjøpene. Det kan nok sies at forholdene ikke har vært tilfredsstillende for flere vær som følge av fartøyenes uteblivelse, men stort sett kan fastslås at tilvirkningen allikevel har gått bra. Forholdet er jo som det vil skjønnes det, at landkjøperne etter hvert har påtatt seg oppgaven å tilvirke mest mulig av Lofotkvantumet fra etablissementer på land. Ikke alene har antallet av sådanne øket etter hvert, men kapasiteten er gått så sterkt opp for en rekke bruks vedkommende at oppgaven å klare tilvirkningen i alminnelighet er blitt løst, i hvert fall under noenlunde normale forhold. Der har stadig funnet sted utvidelser og moderniseringer ved en rekke landetablissementer, og uten det hadde det ikke vært mulig nu med det reduserte fartøybelegg å klare tilvirkningen på en måte som bedriften har vært tjent med.

Kjøpefartøyenes antall var i år redusert til 100, da belegget var på det høyeste. Det var spredt med noen få fartøyer i hvert vær. I

Svolvær og Henningsvær som nu i en rekke av år har hatt et stort belegg hadde man i vinter kun henholdsvis 19 og 27 kjøpefartøyer som toppbelegg. I noen vær møtte ingen fartøyer frem i det hele tatt, som f. eks. i Rinøy, Mortsund, Sørvågen og Røst, og i flere vær var bare et og to fartøyer tilstede. Også i år var fartøyene sent ute. Den nærmere bevegelse vil fremgå av tabell 17 i dette avsnitt.

På grunn av storfiske i Vestlofoten flyttet en flerhet av fartøyer vestover fra de østlige vær for å fortsette innkjøpene. Det lyktes de fleste av flytterne å skaffe seg full last i Vestlofoten før fiskets avslutning. Enkelte fartøyer tilvirket også 2 laster.

Antallet av landkjøpere var i år 284, i alt 384 fiskeoppkjøpere, når fartøyene medregnes, mot i fjor 392, altså en uvesentlig svikt. For fartøyenes vedkommende er nedgangen fra i fjor 18, mens landkjøpernes antall i år er øket med 10.

Tilvirkningen bød i vinter stort sett ikke på noen vanskeligheter. Der var nemlig under hele fisket meget stor etterspørsel både for fiskens og biproduktene vedkommende, og derfor gikk det lettvent for fiskerbefolkningen å bli av med sine fangster daglig. Man ser dog her bort fra enkelte tilfeller av ekstraordinære forhold under høysesongen, hvor kjøperne i enkelte vær tildels hadde ondt for å klare å ta imot de partier som ble frembudt til salg. I sådanne tilfeller ble det avvirket på den måte at fiskerne gikk til værene øst eller vest, hvor fisket og etterspørselen var mindre for å få kvitte seg av med dagsfangstene, likesom også oppkjøperbåtene i de vær hvor storfiske foregikk møtte frem, kjøpte opp og førte bort store partier for tilvirkning i andre Lofotvær. Når man tar i betraktning de store fiskemengder som kom på land enkelte dager på den ene side og det reduserte kjøperantall på den annen kan man si at tilvirkningen ble gjennomført meget tilfredsstillende.

Det må også erindres at der i år ble anvendt over 13 millioner kilo fisk for eksport i iset tilstand, og det er som kjent en sen og omstendelig tilvirkningsmåte. Videre må det tas i betraktning at 3,3 millioner kilo fisk ble anvendt til filét, en tilvirkningsmåte som krever stor arbeidshjelp.

Behandlingen av fisken må betegnes som bedre i år enn tidligere, men der er ennu et godt stykke frem til målet. Fiskerne gjorde i vinter sitt ytterste for å gi fisken den penest mulige behandling, da de var kjent med at store partier skulle selges som eksportvare i fersk tilstand, og derfor var det maktpåliggende at fisken fikk den rette behandling helt fra den kom opp av sjøen. Det var vesentlig juksefisk som ble benyttet for eksport, men også nattstått linefisk fant avsetning for dette øyemed.

Fra enkelte oppsynsstasjoner foreligger der en kort omtale om tilvirkningen som her gjengis:

Kanstadfjorden.

Avsetningen av fisk og biproduktene gikk i år godt unna. Landkjøperne hadde etablert seg i samme antall som i forrige sesong. I Kjeøy stasjonerte 2 kjøpefartøyer. Hverken landkjøperne eller fartøyene fikk kjøpt tilstrekkelige kvanta i distriktet. Fartøyene flyttet derfor vestover for komplettering. En del av landkjøperne hadde oppkjøperbåter gående for oppkjøp helt til Vestlofoten.

Risvær.

Der var i vinter stasjonert 3 kjøpefartøyer i været, som svarer til fjorårets belegg. Disse innfant seg omkring 10. mars. Landkjøpernes antall var også det samme som i fjor. Disses produksjonskapasitet var i år betraktelig øket etter de utvidelser som ble gjort i fjor. Dessuten var der adskillig oppkjøpervirksomhet, slik at både fisken og biproduktene etter hvert ble avsatt. I første halvdel av april kompletterte en del landkjøpere med tilført fisk fra Vestlofoten, slik at de fikk det kvantum som de ønsket. Flere kjøpefartøyer som i løpet av sesongen hadde til hensikt å stasjonere i distriktet måtte forlate været grunnet mangel på fisk. Bortsett fra disse tilfeller fikk de fleste kjøpere produsert noenlunde det parti de ønsket. Hadde imidlertid tilgangen på fiskeprodukter vært rikere, ville kjøperne hatt anledning til å motta adskillig større kvanta enn sluttpartiene for de enkelte kjøpere viser.

Svolvær.

Avsetningen av såvel fisken som biproduktene gikk greit og lett hele vinteren. Det var ingen vanskeligheter med å få avsatt de partier som ble brakt daglig på land. Antallet av kjøpefartøyer var i vinter meget mindre enn det noen gang har vært i de senere år. Landkjøpernes antall var derimot i år større enn tidligere. Fiskeetablissementene på land var for en overveiende del bortleiet til kjøpere som drev eksport, men flere hadde også leiet for salting av fisk. Alle kaier og bruk hvor det var mulig å drive fiskinnkjøp var bortleiet og i drift. Etterspørselen etter fisk var meget stor, og flere kjøpere ordnet seg med føringsfartøyer og førte fisk fra Vestlofoten. Et betydelig parti blev tilført været på den måte. Da det gode fiske først i mars begynte i Vestlofoten, forlot en del kjøpefartøyer været og flyttet vest. De som ble liggende igjen fikk så noenlunde innkjøpt det parti fisk de var bestemt på å produsere. Til å begynne med var det fastsatt bare

minste pris på fisk såvel til eksport som til salting og hengning. Etter spørnelsen var imidlertid så stor at der ble betalt over den fastsatte minstepris for fisken. Da minsteprisen i mars også ble fastsatt som maksimalpris, opphørte dette. For leveren ble det hele vinteren bortsett fra den aller første tid betalt betydelig høyere priser enn den fastsatte minstepris. Det samme var tilfelle for rognens vedkommende, så lenge den var god. Det eneste produkt hvor det enkelte dager var vanskeligheter med avsetningen var hodene. Dette skyldtes dog at kjøperne av dette produkt hadde vanskelig for å skaffe den nødvendige arbeidshjelp.

Kabelvåg.

Landkjøpernes antall var i år av samme størrelse som i de senere år, nemlig maksimum 13. Av kjøpefartøyer var der kun et tilstede i været. Tiltross for at kun ett kjøpefartøy innfant seg, gikk avsetningen hele sesongen igjennom uten vanskeligheter. En del fiskere gikk dog til Svolvær enkelte dager og solgte sine fangster for eksport i fersk tilstand.

Hopen.

Avsetningen av fisken og biproduktene foregikk hele vinteren på en tilfredsstillende måte. Av kjøpefartøyer møtte frem 8. Ankomsten for disse var noe senere enn vanlig. Alle fartøyer fikk full last før fiskets avslutning. Av landkjøpere var der likeledes 8 i virksomhet. I siste halvdel av mars møtte der frem en del oppkjøperbåter på havnen som førte fisken til andre vær. Dette har sjelden forekommet tidligere.

Henningsvær.

Været hadde i år 27 kjøpefartøyer som lå for fullt innkjøp. Fartøyene innfant seg sent. Den 22. februar var der således bare 2 fartøyer tilstede. Først etter 15. mars øket belegget jevnt. Alle fartøyer fikk full last, enkelte kjøpte endog 2 laster. Antallet av landkjøpere var i år 52, altså som i fjor. Fisken oppnådde i år god avsetning daglig. Prisene var gode, og kjøperne var interessert i å avta såvel fisken som biproduktene. Vanskeligheter med avsetningen forekom ikke av betydning. Bare ved et par korte høve foranlediget saltmangel forsinket innkjøp. Avsetningen var meget god for fisk til ising, slik at saltmangelen ikke var generende. Etter 4. mars forekom en del vanskeligheter grunnet pengemangel for kjøperne. Imidlertid solgte fiskerne sine fangster på »kredit», idet det gamle tillitsforhold mellom fiskerne og kjøperne var garanti nok for senere oppgjør. Det gikk heller ikke

lang tid før tilstrekkelige pengemidler var skaffet til veie og klareringsforholdet dermed i orden.

Stamsund.

Avsetningen var hele sesongen igjennom særdeles tilfredsstillende. Der ble under hele fisket brakt på land jevne fargster, som daglig fant avtakere. Det var tvertimot rift om å få kjøpt så meget fisk som mulig.

Der stasjonerte i vinter i været 17 landkjøpere, altså det samme som i fjor, og av kjøpefartøyer var der opp til 12 tilstede. Fartøyene innfant seg sent i sesongen og lå bare et par uker. I april innfant der seg i været en masse oppkjøpere, som kjøpte opp fersk fisk for eksport. Denne fisk ble ført bort til de vær, hvor eksporten foregikk. Tilvirkningen i år med hensyn til salting og hergning foregikk stort sett som tidligere år. Der ble eksportert fersk fisk i langt større utstrekning enn tidligere. Der ble anvendt 175.000 kg torsk for tilvirkning av filét. Hovedsakelig ble juksafisken anvendt for dette øyemed. Saltmoden fisk ble også eksportert i kasser etter hvert som den ble ferdig, en måte som viste seg hensiktsmessig å benytte seg av i de tilfelle hvor der var plassmangel på salteriene.

Biproduktene hadde også avtakere daglig. Leveren ble således dampet etter hvert omtrent hele vinteren, bortsett fra en liten stopp omkring 4. mars.

Balstad.

Avsetningen av såvel fisken som biproduktene foregikk helt tilfredsstillende hele vinteren, bortsett fra et par dager 7. og 8. mars. Det var på den tid stor tilflytning av fiskere, og da fisket var godt på alle redskaper, klarte de da tilstedeværende fiskekjøpere ikke å avta fangstene. Dette rettet snart på seg, da flere kjøpefartøyer etterhvert innfant seg. Kjøpefartøyenes antall var på det høyeste den 28. mars med 22. Samtidig ble 39 landkjøpere rotert. Antallet av disse begynte med 10 først i sesongen og øket etterhvert. Kapasiteten hos disse var også høy for fleres vedkommende, slik at de var istand til å ta undav forholdsvis store daglige partier. Dette er også grunnen til at tilvirkningen gikk så bra som den gjorde. De fleste kjøpefartøyer fikk full last de første dager av april.

Reine.

De stedlige landkjøpere var også i vinter hovedavtakere av den fisk som ble brakt i land i distriktet. Stort sett kan man si at avsetningen av fisk og fiskeprodukter var tilfredsstillende. Det forekom

under det rikeste fiske at enkelte få farkoster måtte vestover til Sørvågen for å bli av med fangstene. I tiden 16—20. mars ankom der 10 kjøpefartøyer til distriktet fra Østloftværene, og etter den tid var avsetningen tilfredsstillende. De fleste farkoster var større kjøpefartøyer med en betydelig drekuighet og kjøpeevne. Det nye ved tilvirkningen var at der ble skåret en hel del filét. Det meste av denne vare ble saltet på tønner, mens et mindre kvantum ble nedlagt i små hendige pakninger og frosset for eksport. Hovedkvantummet gikk dog som vanlig til saltning og hengning. En del av fiskerne hengte den siste del av sesongen eller fra omkring midten av mars en del av sin fangst med rundfiskproduksjon for øye. Fiskernes selvtilvirkning var dog i vinter betydelig mindre enn de foregående år, noe som visstnok skyltes de gode fiskepriser. Det lyktes ikke for kjøpefartøyene å få last innen sesongens avslutning.

Sørvågen.

All tilvirkning av fisk og fiskeprodukter foregikk kun ved de faste landkjøpere. Det kan sies at avsetningen foregikk jevnt og raskt nesten hele tiden. I februar ble tilvirkningen noe genert av streng kulde, men da belegget var forholdsvis lite, ble fangstene tilvirket så fort at der ble lite frossen fisk. I mars var det en tid vanskelig å greie tilvirkningen så hurtig som ønskelig, da fisket var meget godt, idet tilvirkerne hadde ondt for å skaffe den nødvendige arbeidshjelp. Transporten av fisken fra kaiene til hjellstedene ble hindret til sine tider på grunn av store snemasser. Også i dette vær var der en del fiskere som tilvirket sine fangster, noe som lettet tilvirkningen som helhet.

Værøy.

Der var 21 landkjøpere stasjonert i været, og i april kom der til 3 kjøpefartøyer. Det faste båtbelegg hadde ingen vanskeligheter med å få avsatt sine daglige fangster, derimot klarte ikke kjøperne i været å ta undav da båtbelegget øket sist i sesongen. I stor utstrekning måtte derfor de fremmede fiskere gå til Sørvågen og Reine for å få salg i stand. Fangstene var nemlig en tid jevne og store for været, slik at det var umulig for tilvirkerne å klare alt. I stor utstrekning ble der eksportert fersk fisk i is, og det lettet også ved de øvrige tilvirkningsmåter. Der ble hengt store partier fisk i været, slik at alt hjellbruk henimot sesongens slutt var fullt opptatt. Alt i tatt betraktning kan man si at tilvirkningen også i dette vær kan betegnes som tilfredsstillende, hvilket også gjelder biproduktene.

Røst.

Der var i vinter 11 etablissementer på land som foretok fiskeinnkjøp. Ingen kjøpefartøyer innfant seg i været. Tilvirkningen som foregikk meget godt hele vinteren var for det meste basert på salting og hengning, idet kun ubetydelige kvanta fisk ble tilvirket for eksport og filétskjæring. Belegget for været var jo heller ikke i år stort, og det oppfiskede kvantum forholdsvis mindre, så det er rimelig at det ikke kunne oppstå særlige vanskeligheter på området.

Antall kjøpefartøyer tilstede i hvert fiskevær ved hver ukes slutning i 1941.

Tabell 17.

Uken som endte	Rinøy	Kjeøy	Risvær	Brettesnes	Skrova	Svolvær	Kabelvåg	Hopen	Henningsvær	Stamsund	Ure	Mortsund	Ballstad	Nusfjord	Sund	Reine	Sørvågen	Værøy	Røst	Tilsammen
Febr. 7	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	5
— 14	—	—	—	—	—	4	—	3	1	—	2	—	2	—	—	—	—	—	—	13
— 21	—	—	—	—	1	6	—	3	2	—	4	—	3	—	—	1	—	—	—	20
— 28	—	1	—	—	1	15	1	3	6	2	4	—	4	—	—	1	—	—	—	38
Mars 7	—	2	1	1	1	18	1	6	8	5	5	—	9	—	—	2	—	—	—	59
— 14	—	1	3	5	1	13	—	5	11	5	5	—	15	1	—	3	—	—	—	68
— 21	—	—	2	5	1	19	—	5	14	5	5	—	20	1	3	10	—	—	—	90
— 28	—	—	2	2	1	17	—	6	27	5	5	—	22	1	2	10	—	—	—	100
April 3	—	—	1	—	1	12	—	4	21	12	5	1	18	1	2	7	—	—	2	87
— 10	—	—	1	—	1	4	—	2	9	5	1	—	8	—	2	5	—	3	—	41
— 17	—	—	1	—	—	1	—	1	4	4	1	—	4	—	2	4	—	2	—	21

Nærmere opplysninger om de i Lofoten den 22. mars 1941
tilstedeværende kjøpefartøyer.

Tabell 18.

Hjemsted	Art								Samtlige fartøyers		Samlet drektighet i tonn	Gjennem- snittlig		
	Dampskip	Med motor				Med seil				Antall		Besetning	Besetn. pr. fartøi	Drektighet i tonn
		Skonnerter og galeaser	Slupper	Jakter	Jekter	Skøyter	Skonnerter og galeaser	Slupper	Jakter					
Byer:														
Bergen	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	5	54	5,0	54,0
Alesund	2	—	2	—	—	—	—	—	—	4	33	543	8,2	136,0
Molde	—	—	2	1	—	—	1	—	1	5	27	411	5,4	82,2
Kristiansund N. . .	—	3	5	4	—	—	5	—	2	19	138	2436	7,1	128,2
Trondheim	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	9	98	4,5	49,0
Bodø	—	—	1	1	—	—	—	—	—	2	18	269	9,0	134,5
Tromsø	—	—	1	2	—	—	—	—	1	4	22	200	5,5	50,0
Tilsammen	2	3	11	9	—	—	6	—	6	37	252	4011	6,8	108,4
Landdistr. angitt soren- skriverivis:														
Hardanger	—	1	—	1	—	—	—	—	—	2	11	118	5,5	59,0
Søre Sunnmøre ..	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	6	70	6,0	70,0
Romsdal	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	3	28	3,0	28,0
Hitra	—	—	1	—	—	—	—	—	1	2	8	72	4,0	36,0
Fosen	—	—	1	2	—	1	1	2	—	7	39	317	5,6	45,3
Namdal	—	—	—	1	—	—	1	—	—	2	15	132	7,5	66,0
Brønnøy	—	—	1	—	—	—	—	1	—	3	13	107	4,3	35,7
Alstahaug	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	6	15	6,0	15,0
Rana	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	5	46	5,0	46,0
Salten	—	—	4	1	—	2	—	—	5	13	68	676	5,2	52,0
Steigen	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	2	73	4,0	36,5
Lofoten	—	—	—	—	—	—	—	2	15	1	18	74	4,1	58,5
Vesterålen	—	—	—	—	—	2	—	—	1	—	3	95	4,7	31,7
Senja	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	5	49	5,0	49,0
Tilsammen	—	1	7	6	—	7	2	7	22	5	57	2851	4,8	50,0
Ialt	2	4	18	15	—	7	8	7	28	5	94	527	5,6	73,0

Fiskeoppkjøpere på land til stede 22. mars 1941.

Tabell 19.

Rinøy:	Fra Sandtorg 1	Balstad:
Fra Lødingen 5	» Bjarkøy 1	Fra Bergen 4
Ialt 5	» Lenvik 1	» Ålesund 2
	Ialt 13	» Trondheim 1
Kjeøy:	Hopen, Ørsnesvik	» Vega 1
Fra Lødingen 2	og Ørsvåg:	» Sandnessjøen 1
Ialt 2	Fra Vågan 8	» Buksnes 29
	Ialt 8	» Hadsel 1
		Ialt 39
Risvær og		Nusfjord:
RaftsunDET:	Henningsvær:	Fra Flakstad 4
Fra Vågan 6	Fra Bergen 4	Ialt 4
» Lødingen 2	» Ålesund 3	
» Tjeldsund 1	» Trondheim 2	Sund:
» Harstad 1	» Harstad 1	Fra Stamnes 1
Ialt 10	» Trom-ø 2	» Flakstad 12
	» Vardø 1	» Røst 1
Brettesnes:	» Davik 1	Ialt 14
Fra Vågan 3	» Hareide 1	
» Sortland 1	» Stoksund 1	Reine og Havnøy:
Ialt 4	» Saltdal 1	Fra Bodin 1
	» Skjerstad 1	» Moskenes 13
	» Hamarøy 1	» Vågan 1
Skrova:	» Vågan 19	Ialt 15
Fra Bergen 2	» Valberg 2	
» Kristiansund 3	» Borge 4	Sørpågen:
» Meløy 1	» Gimsøy 1	Fra Vågan 1
» Hamarøy 1	» Hadsel 2	» Moskenes 16
» Bodin 2	» Bø 1	Ialt 17
» Vågan 6	» Sandtorg 2	
Ialt 15	Ialt 50	
Svolvær:	Stamsund og	Værøy:
Fra Bergen 3	Steine:	Fra Bodø 1
» Ålesund 3	Fra Oslo 1	» Vega 1
» Kristiansund 2	» Tjøtta 1	» Sør-Rana 1
» Bodø 1	» Hol 14	» Værøy 18
» Svolvær 7	» Valberg 1	Ialt 21
» Bø i Vesterålen .. 3	Ialt 17	
» Sortland 1		
» Harstad 1	Ure:	Røst:
» Trondenes 1	Fra Hol 1	Fra Bergen 1
» Tromsø 2	Ialt 1	» Kristiansund 1
» Kjelvik 1		» Røst 8
Ialt 25		» Kvæfjord 1
		Ialt 11
Kabelvåg:	Mortsund:	
Fra Vågan 8	Fra Bergen 2	Således tilsammen
» Hadsel 1	» Hol 8	i hele Lofoten 282.
» Sortland 1	» Bjarkøy 1	
	Ialt 11	

Fartøyer med handel tilstede 22. mars 1941.

Tabell 20.

Hjemstedskommune	Antall fartøier	Varenes art: Agn
Hol	2	2
Flakstad	1	1
Tils.	3	3

Gjennomsnittspriser på fiskeprodukter i hvert fiskevær i 1941 angitt i kroner (kilopris for sløyet fisk).

Tabell 21.

Fiskevær	Garnfisk	Linefisk	Dypsagnfisk	Hoder	Lever	Fersk rogn	Salt rogn
	pr. 100 kg	pr. 100 kg	pr. 100 kg	pr. 100 stk.	pr. hl	pr. hl	pr. hl
Rinøy	22,0	22,0	22,0	3,5	50,0	32,0	—
Kjeøy	22,0	—	—	3,5	50,0	33,0	—
Risvær	22,5	23,5	23,5	3,2	51,6	35,0	—
Brettesnes	22,5	22,5	22,5	3,0	52,2	35,0	—
Skrova	23,1	23,1	23,1	3,0	53,0	35,0	—
Svolvær	23,0	23,0	23,0	3,2	60,0	35,2	—
Kabelvåg	22,2	22,2	22,2	3,0	53,3	31,5	—
Hopen og Ørsnesvika samt Kalle	22,4	22,4	22,4	2,9	50,7	31,1	—
Henningsvær	23,0	23,2	23,2	3,2	53,2	35,0	—
Stamsund og Steine	22,1	22,7	22,3	3,2	50,5	32,2	—
Ure	22,6	22,6	22,6	3,2	50,4	33,2	—
Mortsund	22,2	22,2	22,2	3,0	51,0	35,0	—
Balstad	23,0	23,0	23,0	3,0	53,0	38,0	—
Nusfjord	22,7	22,7	22,7	3,0	50,0	29,4	—
Sund, Nesland og Møllerodden	22,0	22,0	22,0	3,0	50,0	35,0	—
Reinø og Havnøy ..	22,2	22,2	22,2	3,0	50,0	29,8	—
Sørvågen, Moskenes, Tind, Å og Bogen	22,2	22,2	22,2	2,6	50,0	28,3	—
Værøy	22,2	22,2	22,2	2,9	50,0	30,1	48,0
Røst	22,1	22,1	22,1	5,5	52,0	32,7	—

Gjennomsnittspris angitt kilovis for sløyet fisk 1929—1941.

(Øre pr. kg.)

Tabell 22.

1929	10,5	1936	12,2
1930	11,8	1937	12,0
1931	11,4	1938	13,2
1932	7,0	1939	13,1
1933	9,0	1940	14,0
1934	10,7	1941	22,8
1935	12,0		

Alt salg av fisk foregår på vekt.

Tilstedeværende trandamperier på land og ombord i fartøyer
i Lofoten den 22. mars 1941.

Tabell 23.

	På land	Om- bord		På land	Om- bord
Rinøy: (Kanstadfjorden oppsyns- distrikt)			Skrova:		
Fra Lødingen	2	—	Fra Ørstavik	1	—
			» Bergen	1	—
Ialt 2	2	—	» Kristiansund N.	1	—
			» Vågan	2	—
			Ialt 5	5	—
Kjeøy: (Kanstadfjorden oppsyns- distrikt)			Svolvær:		
Fra Kjeøy	1	—	Fra Ålesund	1	—
» Vågan	1	—	» Ørsta	1	—
Ialt 2	2	—	» Haram	1	—
			» Svolvær	2	—
			» Sortland	1	—
			Ialt 6	6	—
Risvær: (Raftsundet oppsyns- distrikt)			Kabelvåg:		
Fra Harstad	1	—	Fra Ålesund	1	—
» Hamarøy	1	—	» Nordvik	1	—
» Vågan	2	—	» Vågan	2	—
» Lødingen	1	—	Ialt 4	4	—
Ialt 5	5	—			
Brettesnes:			Hopen:		
Fra Vågan	2	—	Fra Vågan	4	—
Ialt 2	2	—	Ialt 4	4	—

	På land	Ombord		På land	Ombord
Henningsvær:			Nusfjord:		
Fra Bergen	2	—	Fra Nusfjord.....	2	—
» Ålesund	2	1	Ialt 2	2	—
» Hareide	1	—	Sund:		
» Rørvik	—	1	Fra Flakstad	6	—
» Vågan.....	1	—	Ialt 6	6	—
» Valberg	1	—	Reine:		
» Borge	1	—	Fra Moskenes	6	—
» Harstad	1	—	Ialt 6	6	—
» Vardø.....	1	—	Sørvågen:		
Ialt 12	10	2	Fra Moskenes	9	—
Stamsund og Steine:			Ialt 9	9	—
Fra Hol	2	—	Værøy:		
Ialt 2	2	—	Fra Bergen	1	—
Ure:			» Værøy	5	—
Fra Hol	1	—	Ialt 6	6	—
Ialt 1	1	—	Røst:		
Mortsund:			Fra Bergen	1	—
Fra Bergen	1	—	» Gildeskål	1	—
» Hol.....	3	—	» Røst	4	—
Ialt 4	4	—	Ialt 6	6	—
Balstad:			Balstad:		
Fra Oslo.....	1	—	Fra Bergen	1	—
» Bergen	1	—	» Gildeskål	1	—
» Ålesund	—	1	» Røst	4	—
» Bodø	1	—	Ialt 6	6	—
» Buksnes	7	—	Balstad:		
Ialt 11	10	1	Balstad:		

Tilstede ialt 95 trandamperier, hvorav på land 92 og ombord i fartøyer 3.

VI. Tilreisende og næringsdrivende.

(Kjøpefartøyer ikke innbefattet).

Tabell 24.

Oppholds- sted	Beskjeftigelse													Tilsammen							
	Handlende	Agenter	Spiseverter	Hodekjøpere	Lever- og rognkjøpere	Trandampere	Urmakere	Motormontører	Garnbøtere	Andre håndverkere	Flekkere	Egnere	Andre arbeidere		Betjenter og tjenere	Artister (kunstnere)	Uten fast arbeide	Fotografer	Kokker	Fiskekjøpere	
Kjeøy	—	—	—	—	—	2	—	—	3	—	4	—	10	4	—	—	—	—	2	—	27
(Rinøy)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Risvær	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raftsundet	—	—	—	1	2	4	—	—	17	—	12	—	32	4	—	—	—	4	8	—	84
Brettesnes	1	—	1	4	4	2	—	—	2	1	8	—	32	4	—	—	—	6	4	—	69
Skrova	8	2	2	5	5	5	—	—	15	—	20	2	65	15	—	—	—	28	15	—	187
Svolvær	8	5	—	9	30	18	—	—	66	—	48	—	264	20	—	42	—	16	22	—	548
Kabelvåg	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Storvågan	5	1	—	—	—	5	—	—	15	—	2	7	32	3	—	4	—	14	4	—	92
Ørsvåg	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ørsnes	—	—	—	4	4	8	—	—	35	—	13	20	35	7	—	—	—	35	8	—	174
Hopen	2	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kalle	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hennings- vær	—	4	4	18	30	15	2	2	140	6	61	—	135	30	2	25	2	—	52	—	528
Stamsund	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Steine	2	3	1	7	4	6	1	—	79	1	43	13	133	12	1	27	—	90	1	—	424
Ure	—	4	1	5	4	1	—	—	6	—	2	—	10	3	—	—	—	41	—	—	77
Mortsund	—	—	—	—	—	3	—	—	4	—	7	2	16	2	—	31	—	14	5	—	84
Balstad	2	12	—	14	28	32	—	—	50	—	26	80	120	22	—	50	—	80	39	—	555
Nusfjord	—	—	—	—	—	6	—	—	5	—	8	8	27	11	—	—	—	27	4	—	96
Sund	—	—	—	—	2	4	—	—	22	—	7	11	17	4	—	—	—	27	4	—	98
Havnøy	—	3	—	—	4	3	—	—	6	—	5	12	14	3	—	—	—	7	6	—	63
Reine	1	2	1	3	2	9	—	1	57	1	11	15	109	5	—	—	—	17	9	—	243
Moskenes	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	1	3	8	2	—	—	—	6	2	—	24
Sørvågen	—	—	—	—	—	5	—	—	—	—	9	12	20	2	—	—	—	12	6	—	66
Å og Tind	—	—	—	—	—	6	—	—	3	—	8	15	26	3	—	—	—	16	9	—	86
Værøy	5	1	—	—	1	6	—	—	4	—	13	25	91	14	—	—	4	43	21	—	228
Røst	—	—	—	—	—	3	—	1	—	—	6	—	4	3	—	—	—	4	3	—	24
I alt	34	40	10	70	120	143	3	4	531	9	314	225	1200	173	3	179	6	489	224	3377	

VII. Været og bedriften.

Forlis, havarier og ulykker under fisket.

Landliggedager på grunn av været i tiden 30. januar til
19. april 1941.

Tabell 25.

Måned	Østlofoten		Vestlofoten, Værøy og Røst	
	Hele	Delvise	Hele	Delvise
Januar	—	—	—	—
Februar	—	2	1	2
Mars	—	2	—	2
April	—	—	—	—
Ialt	—	4	1	4

Av tabell 25 vil det fremgå at sjøværsdagens antall under årets Lofotfiske var større enn vanlig, slik at endog de mest fremtredende godværsvintre som er omhandlet i de forskjellige Lofotberetninger denne sesong ble helt overtruffet. Været artet seg nemlig ganske usedvanlig fint gjennom hele sesongen, vesentlig med syd- og sydostlig laber bris, enkelte dager avbrutt av nordostlig vind, men alltid med rolig sjø og en helt ubetydelig strømsetning. Temperaturen var derimot ikke så gunstig som ønskelig kunne være, idet den stadig lå noe under nullpunktet, slik at arbeidet på feltet og likeså tilvirkningen i land ble noe genert som følge av kulden. Således var det flere dager at juksefiskerne under høysesongen østpå bare delvis drev feltet, da det erfaringsmessig har vist seg både denne sesong og tidligere at juksebedriften faller slett ut i alminnelighet, når kulden blir for sterk. Der ble således notert enkelte delvise landliggedager, som dog ikke skyldtes været, men den omstendighet at en hel dei av dagdriverne holdt seg i havn som følge av frosten.

Der forekom forholdsvis meget snefall gjennom hele vinteren, slik at snemassene på land til sine tider hindret og forsinket fremkjøringen av fisken fra kaiplassene til hjellstedene omkring i værene. Heldigvis inntraff regn ved midten av mars som i forbindelse med varmegrader gjorde det av med store deler av snefonnene, hvoretter fisketransporten på land kunne foregå mere uhindret.

I Østlofoten forekom under hele sesongen 4 delvise landliggedager, nemlig 2 i februar og 2 i mars og i Vestloftværene i alt 5, bare en hel og 4 delvise.

De fleste av disse skyltes ikke uvær, men helt andre forhold, bl. a. som foran nevnt at juksedriften har vært innskrenket ved at mange drivere lå på land de dager frosten var mest generende. I virkeligheten var været så fint hele vinteren igjennom at kun en eneste stormdag tvang flåten til å ligge på land.

Sesongen utstrakte seg i år fra 30. januar til 19. april, i alt 80 dager, derav 13 helligdager, hvor der ikke var anledning til å drive fiske, altså igjen 67 driftsdager. Av tabell 27 vil man se at sjøværsgenes antall i vinter varierte fra 58 til 67 i de enkelte fiskevær, lavest i Rinøy og Kjeøy med 58 og høyest i Hopen med 67.

Strømforholdene var gunstige, idet strømsetningen var jevnt rolig i alle vær, ja selv for Sørvågen og på yttersiden av Værøy og Røst, hvor strømsetningen i alminnelighet pleier å være sterk og til stor gene for bedriften, særpreget denne vinter seg ved enestående rolige strømforhold. Dette medførte som det vil skjønnes et redusert brukstap og en bedre utnyttelse av fiskeforekomstene i det hele tatt.

Derimot kan man si at temperaturen ikke var gunstig for en rasjonell utnyttelse av fisketyngden. Der ble omtrent hele vinteren igjennom notert temperatur under og tildels meget under nullpunktet, bortsett fra noen dager ved midten av mars, da man noterte noen varmegrader, samtidig som der inntraff regn.

De nevnte herskende temperaturforhold virket som det vil skjønnes ugunstig på bedriften, slik at det ikke lot seg gjøre med full effektivitet å drive feltet. Det er en kjent sak at spesielt juksedriften gir et dårlig utbytte ved frost og ostlig vær, mens det etter hva man kan skjønne har mindre betydning for garn- og nattlinedriften. Da der imidlertid også i vinter deltok et meget stort antall farkoster som drev med juksa, kan man trygt si at totalutbyttet av Lofotfisket ble sterkt redusert på grunn av det daglige frostvær, selv om kulden ikke var så svær.

Fra etternevnte oppsynsdistrikt er mottatt nærmere rapport om værforholdene, hvorav hitsettes:

Kanstaåfjorden og Raftsundet:

Været var i hele sesongen rolig og godt skikket for sammenhengende fiske. De nesten årvisse periodiske frostdager med nordostkuling uteble i år. Sådant vær har en meget uheldig innflytelse på fiskeresultatet østpå, selv om været ikke direkte forårsaker landligge. Strømforholdene var til noen hinder for driften i siste halvdel av mars, da fisket foregikk langt inn på feltet. Der forekom av den grunn en del brukstap, spesielt for garnfiskerne, hvor der i et par tilfeller taptes opp til hele garnlenker.

Svolvær.

Hele Lofotsesongen ble begunstiget av stabile og gode værforhold. Det var for det meste østlig vind med forholdsvis lav temperatur hele vinteren. Garn- og linefiskerne fikk drive normalt hele tiden. For garnfiskerne var der enkelte dager hvor værforholdene hindret drift, særlig for de mindre båter. De herskende østlige værforhold med forholdsvis lav temperatur er ikke skikket for juksedrift, da fisken erfaringsmessig tar dårlig i i sådant vær. Der var i vinter yderst få landliggedager som følge av været.

Kabelvåg.

Været var pent hele vinteren og særdeles heldig for bedriften. Kulden var dog til noen gene en tid uten at man kan si at den forårsaket egentlig avbrekk i fisket.

Høpen.

Været og strømforholdene var under hele sesongen særlig gunstig. Derfor ble brukstapene helt uvesentlige.

Henningsvær.

Fisket foregikk under meget gunstige værforhold. Vindretningen var vesentlig østlig, men der forekom også noen dager nord- og nordøstlig vind. Der forekom sjelden vestlig eller sydvestlig vind. Den sjeldenhet inntraff at det gjennom hele sesongen kun ble notert én landliggedag, og av delvise ble der notert 6. Kulden var i vinter også noe generende, dog ikke så meget som forrige vinter. Noe avbrekk i bedriften medførte imidlertid kulden ikke. Strømsetningen var rolig hele vinteren, slik at endog fløytgarn kunne drives i stor utstrekning uten at der oppstod nevneverdige brukstap. Som helhet kan man si at bedriften i vinter foregikk under særlig gunstige værforhold, slik at fiskeforekomstene kunne utnyttes fullt og helt.

Oppgave over hele og delvise uværstider fra fiskets begynnelse til dets avslutning i 1941.

Tabell 26.

År	Østlofoten					Vestlofoten, Værøy og Røst				
	Jan.	Feb.	Mars	April	Ialt	Jan.	Feb.	Mars	April	Ialt
1932.....	—	7	8	4	19	—	11	8	5	24
1933.....	—	7	5	3	15	—	6	4	3	13
1934.....	1	8	3	2	14	—	9	3	2	15
1935.....	—	5	6	1	12	—	6	9	1	16
1936.....	—	5	7	2	14	—	8	8	4	20
1937.....	—	7	8	1	16	—	7	7	1	15
1938.....	—	8	6	2	16	—	8	6	2	16
1939.....	—	5	4	—	9	—	6	3	1	10
1940.....	—	2	2	1	5	—	2	2	1	5
1941.....	—	2	2	—	4	—	2	2	1	5
Gj.snittlig	0,1	5,6	5,1	1,6	12,4	—	6,5	5,2	2,0	13,9

Antall trekningsdager i hvert fiskevær under oppsynstiden.

H = hele, D = delvise, S = i alt.

Tabell 27.

Fiskevær	Januar			Februar			Mars			April			I alt		
	H	D	S	H	D	S	H	D	S	H	D	S	H	D	S
Rinøy	1	—	1	23	1	24	22	2	24	8	1	9	54	4	58
Kjeøy	1	—	1	22	2	24	22	2	24	8	1	9	53	5	58
Risvær	2	—	2	22	1	23	24	1	25	15	—	15	63	2	65
Brettesnes	—	—	—	22	2	24	19	5	24	13	—	13	54	7	61
Skrova	2	—	2	22	2	24	20	3	23	15	—	15	57	5	62
Svolvær	1	1	2	20	4	24	23	2	25	14	1	15	58	8	66
Kabelvåg	1	—	1	22	2	24	23	3	26	15	—	15	61	5	66
Hopen og Ørnesvika	2	—	2	24	—	24	26	—	26	15	—	15	67	—	67
Henningsvær	2	—	2	21	3	24	23	2	25	13	1	14	59	6	65
Stamsund og Steine	1	—	1	19	3	22	21	2	23	14	1	15	55	6	61
Ure	1	—	1	20	2	22	22	4	26	15	—	15	58	6	64
Mortsund	—	—	—	19	3	22	23	3	26	11	2	13	53	8	61
Ballstad	1	1	2	20	2	22	23	3	26	12	1	13	56	7	63
Nusfjord	2	—	2	22	—	22	25	1	26	13	—	13	62	1	63
Sund og Nesland samt Møllerodden	1	1	2	21	1	22	24	1	25	12	1	13	58	4	62
Reine og Havnøy	1	—	1	19	3	22	23	3	26	14	1	15	57	7	64
Sørvågen, Moskenes, Bogen, Tind og Å.....	1	—	1	19	4	23	24	2	26	13	2	15	57	8	65
Værøy	2	—	2	18	4	22	22	3	25	14	1	15	56	8	64
Røst	1	—	1	18	4	22	22	2	24	14	—	14	55	6	61

Stamsund.

Været må denne vinter sies å ha vært særdeles gunstig for bedriften. Den største del av vinteren var det for det meste østlig vind med nokså lav temperatur, slik at kulden til dels var generende. Strømforholdene var gjennomgående rolige, så brukstapene ble minimale.

Ballstad.

Værforholdene var meget gunstige for bedriften under hele fisket. Vindretningen var for det meste østlig, og temperaturen var gjennomgående nokså lav. Juksefiskerne ble noe genert under driften som følge av kulden. Strømforholdene var gunstige. Brukstop eller andre ekstraordinære forhold i forbindelse med driften oppstod ikke.

Sund og Reine.

Det var en utpreget godværsvinter, som ble avviklet siste sesong med utmerkete driftsforhold for alle redskaper. Der forekom betydelig nedbør av sne. Kulden var en tid noe sjenerende for tilvirkningen, men dog langt mindre enn foregående år. Omkring midten av mars forekom regn med varmegrader, som tok sterkt på snemassene. Dette bevirket at det ble lettere å arbeide under transporten av fisken fra kaiene til hjellene. Snemengdene gjorde det ellers vanskelig å holde veiene åpne og virket hemmende for fisketransporten i værene. Sjøen var rolig det meste av sesongen, og strømforholdene var ikke særlig sjenerende. Det gode vær hadde stor betydning for utnyttelsen av fiskeforekomstene, som stod langt inne på feltet.

Sørvågen.

Vinteren må betegnes som en sjelden godværsvinter. Men den sterke kulde og store snemasse brakte dog en del vanskeligheter både for fisket og for tilvirkningen, særlig for salting og hengning. For eksport av fersk fisk var været ideelt. Kulden forårsaket selvsagt en betydelig forøkelse av brenselsforbruket, hvilket i forbindelse med høye priser på all slags brensel medførte, at utgiftene på denne konto ble svært stor i år. Strømsetningen har vært rimelig, bortsett fra kortere perioder i slutten av sesongen, da der forekom litt brukstop på grunn av strøm.

Værøy.

Været var i vinter meget gunstig for bedriften, likesom strømforholdene heller ikke medførte nevneverdige vanskeligheter. Det er meget lenge siden at vær- og strømforholdene for dette vær artet seg så godt

som denne sesong. Det er jo alminnelig at særlig strømsetningen virker hemmende for driften, spesielt for yttersiden av Værøy, men i år kunne altså bedriften foregå nokså usjenert. Brukstopene ble derfor svært små.

For Skrova og Røst foreligger ingen »værmeldinger«, men man kan allikevel meddele at værforholdene for begge disse vær artet seg som forøvrig i Lofoten, altså særdeles gunstige, hvilket også gjelder strømforholdene.

Antall sjøværsdager i årene 1937—1941.

Tabell 28.

	Østlofoten					Vestlofoten, Værøy og Røst				
	1937	1938	1939	1940	1941	1937	1938	1939	1940	1941
Januar	2	1	2	3	2	2	1	2	3	2
Februar	23	21	23	23	24	23	20	23	23	22
Mars	24	23	26	24	25	23	22	25	24	25
April	17	16	17	9	14	20	17	17	10	14

Antall personer omkommet under fisket i de siste 10 år.

Tabell 29.

År	Antall båtforlis og ulykker							Antall forliste		Ant omkomne ved andre tilfeller	Ant omkomne
	Ialt	Anledning			Tilregnelighet			Reddede	Omkomne		
		Under fisket	Under reise	Andre tilfeller	Utilregnelig	Kunne være unngått	Ubestemt			Ialt	
1932.....	4	3	1	—	2	—	2	—	6	—	6
1933.....	5	4	—	1	4	—	1	10	2	—	2
1934.....	1	1	—	—	—	1	—	3	1	4	4
1935.....	6	6	—	—	6	—	—	15	4	2	6
1936.....	3	3	—	—	3	—	—	4	7	1	8
1937.....	4	4	—	—	4	—	—	6	6	—	6
1938.....	9	9	—	—	9	—	—	19	16	—	16
1939.....	5	4	—	1	5	—	—	22	4	2	6
1940.....	6	6	—	—	6	—	—	3	6	—	6
1941.....	2	1	1	—	2	—	—	4	1	—	1

Antall av båtforlis og havarier, spesifisert etter måte og båttype.

Tabell 30.

	År 19									
	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41
M å t e :										
Fylt eller kantret av bråtsjø	1	1	1	5	2	2	8	3	4	—
Kullseiling	1	1	—	—	—	2	—	—	—	—
Påseiling	1	1	—	1	—	—	—	—	—	1
Grunnstøting	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—
Overlastning	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Andre, eller ukjente m.	—	2	—	—	1	—	1	1	—	1
Ialt	4	5	1	6	3	4	9	5	4	2
B å t t y p e :										
Nordlandsbåter:										
Fembøring	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ottring	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—
Halvfemterumming	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—
Halvfjerderumming	1	—	—	—	—	2	—	—	—	—
Trerumming	1	1	—	4	1	—	—	—	1	—
Halvtredjerumming	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Spissbåt	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Båtjolle	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Skipsbåt	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Dory	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sneseilbåt	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Motorbåt	—	1	—	—	2	—	8	4	2	1
Motorskøyte	2	1	—	1	—	2	—	1	1	1
Ialt	4	5	1	6	3	4	9	5	4	2

Luftens temperatur i Stamsund 1941 (celsiusgrader).

Tabell 31.

Uken som endte	Gjennomsnitt av middags-temperatur	Gjennomsnitt av døgnets laveste temp.	Ukens høyeste noterte temperatur	Ukens laveste noterte temperatur
Februar 4	÷ 3,7	÷ 5,3	0	÷ 7
— 11	÷ 1,6	÷ 2,3	0	÷ 7
— 18	÷ 1,0	÷ 3,0	+ 2	÷ 7
— 25	÷ 2,9	÷ 4,0	0	÷ 7
Mars 4	÷ 0,4	÷ 2,7	+ 2	÷ 4
— 11	+ 1,4	÷ 1,4	+ 3	÷ 3
— 18	+ 3,0	+ 0,9	+ 4	0
— 25	÷ 1,1	÷ 4,4	+ 3	÷ 8
April 1	+ 1,1	÷ 3,1	+ 6	÷ 7
— 8	+ 1,4	÷ 3,0	+ 5	÷ 6
— 15	+ 4,6	÷ 0,1	+ 7	÷ 4
— 19	+ 1,1	÷ 2,0	+ 6	÷ 7

Luftens middeltemperatur m. v. ved middagstider i Stamsund.

Tabell 32.

Tidsrom	1937	1938	1939	1940	1941
Februar 1—14.....	÷ 1,4	+ 2,4	+ 0,7	÷ 2,3	÷ 2,4
— 15—siste	÷ 1,9	+ 2,6	+ 1,8	÷ 5,4	÷ 2,2
Mars 1—15.....	÷ 2,2	+ 2,3	+ 3,3	÷ 2,7	+ 1,5
— 16—31.....	+ 4,0	+ 1,8	+ 0,4	÷ 0,8	+ 0,4
April 1—15.....	+ 8,5	+ 4,1	+ 3,0	+ 0,5	+ 3,1
Middeltemperatur.....	+ 3,0	+ 2,6	+ 1,8	÷ 2,1	0
Gjennomsnittlig døgnminimum	÷ 1,3	÷ 0,4	÷ 0,5	÷ 3,2	÷ 2,5
Laveste noterte temperatur ..	÷ 10,0	÷ 4,0	÷ 6,0	÷ 12,0	÷ 8,0

Forlis, havarier og ulykker under fisket.

Som en naturlig følge av det fine og rolige vær som særpreget hele vinteren inntraff hverken forlis eller havarier under bedriften og heller ikke på reisene til og fra Lofoten, når bortsees fra et isolert tilfelle, hvor en mindre motorskøyte på hjemturen kom i kollisjon med en annen motgående farkost med den følge at den ene skøyte sank. Vedkommende skøyte var hjemmehørende i Sortland og var på tur hjem fra Lofoten. Det var mørkt om kvelden, og øverst i Øyhellsundet tørnet skøyten sammen med en annen større skøyte som var på vestgående med den følge at Sortlandskøyten øyeblikkelig sank. Skøyten var forsikret for kr. 2.500, men antas å ha en verdi av kr. 4.500. Den sank på 50 favner vann og gikk således helt tapt. Alt som var ombord av mannskapets utstyr, redskaper og fisk m. v. strøk med. Skøyten og utstyret hadde en verdi av omkring kr. 7.900 inklusiv vel kr. 1.600 i kontanter, som var oppbevart i lugaren. Alt gikk til bunns med skøyten. Besetningen som bestod av 4 mann, der alle var fra Sortland, ble reddet.

Dette var det eneste tilfelle av forlis som ble anmeldt inntruffet under hele fisket og på reisene til og fra Lofoten.

Det er som kjent dessverre nokså alminnelig at Lofothavet hver vinter krever flere ofre av menneskeliv, men denne sesong opplevde man det som visstnok aldri tidligere har hendt i Lofotens historie, nemlig at kun én fisker satte livet til under bedriften. En mann fra Tromsøy-sund gikk nemlig overbord fra en skøyte den 20. februar på Henningsværhavet. Forulykkede skulle gå akterover forbi styrehuset, og herunder gled han og gikk overbord. Han fikk formentlig krampe straks, idet han sank og forsvant. Der ble fra skøytefolkets side gjort alt mulig for å redde vedkommende, men da denne forsvant øyeblikkelig, kunne intet gjøres. Været var godt da ulykken inntraff.

Flere ofre krevet ikke Lofothavet i vinter.

VIII. Fiskets gang m. v.

Ukentlige oversikter avgitt ved hver ukes slutt.

Utbytte og tilvirkning samt fangstens fordeling i statistikk og omtale. Redskapstap og slitasje. Agnforsyningen.

Sesongens ukeoversikter:

1., 2. og 3. driftsuke, avgitt 22. februar.

De første tre driftsuker av inneværende Lofotsesong er nu avviklet idet den egentlige drift først offisielt ble åpnet ved Lofotoppsynets start den 30. januar.

Den første driftsuke gav ikke noe klart bilde av situasjonen omkring fiskeinnsiget og utsiktene for vinterens drift, da deltagelsen i driften var meget liten med derav følgende utilstrekkelig grundighet i forsøksfisket. Imidlertid var driften den første tid, særlig for Vest-Lofoten, Værøy og Røst samt på Lofotens ytterside så pass omfattende at det allerede da ble fastslått at fisketyngden var kommet opp på de felter det her gjelder, og at omfanget av de forekomster som var under innsig lot til å være lovende. Fisken viste seg i rask innsig fra yttersiden av Lofoten, hvor forsøksfisket sist i januar stillet seg bra, samtidig som de første redskapstrekninger på yttersiden av Værøy og Røst fortalte at innsiget også hadde nådd disse felter. Et par dager senere omkring månedsskiftet januar/februar — viste det seg at innsiget ikke alene hadde nådd innersiden av feltet for Værøy og Røst, men også Vestlofotfeltene fra Mebotn og noe innover. Det er også verd å merke seg at småfangster på samme tid ble tatt for Midtre Lofoten og likeså på enkelte felt i flere Østlofotvær, bl. a. helt oppe på Kabelvågbakken. Disse resultater må betegnes som ganske lovende. Det er sjelden at man så vidt tidlig på vinteren oppnår kontakt med et nærmest sammenhengende fiskeinnsig helt fra innersiden av Lofoten, Værøy og Røst, derfra videre langs hele Lofotbakken helt opp mot Moholmområdet i Østlofoten.

De forekomster som det her gjelder er sannsynligvis ennu av forholdsvis mindre omfang, noe som er helt alminnelig ved de første skreiinnsig mot Lofoten på denne årstid, men det ser ut som om temperaturen, strømforholdene og andre bestemmende faktorer i sjøen i det hele ligger gunstig an i vinter for innsig av større fisketyngder senere i sesongen.

Den påfølgende uke som endte den 15. ds. øket båtbelegget noe i værene i Midtre Lofoten og Vestlofoten, likeså for Værøy. Med dette økete belegg ble det mulig å igangsette et mere omfattende forsøksfiske, noe som værforholdene også tillot. Til tross for at været må betegnes som pent var det dog på langt nær ikke gunstig for driften i pågjeldende uke, idet frost og østlig vind omtrent hele uken ganske sikkert reduserte fangstene. Av de offisielle oppslag som begynte å utkomme fra den 10. i måneden vet man at dagsfangstene øket pent overalt fra Røst til Svellingen. Dette fortalte at fisketyngden på innsig hadde øket i omfang fra den første driftsuke. Men det mest bemerkelsesverdige i fiskets utvikling var at der allerede i nevnte uke ble konstatert skreiforekomster på østsig langs Hammarøybakken ved Innlandet, hvor der flere ukedager ble drevet med jukse, som brakte pene fangster for alle hjemmefolk som drev feltet. Med dette er det fastslått at fiskeinnsig allerede har funnet sted langs Innlandsbakken på østre side av Vestfjorddypet. Dette fiske har i løpet av inneværende uke øket i omfang og fangstmengde. Det antas derfor at fiskeinnsiget mot Lofotfeltene må ha delt seg ute i Vestfjorddypet slik at en gren av tyngden har søkt opp mot Innlandsbakken på sin ferd videre østover, kanskje mot Kanstadvjorden, og en annen del søkte opp langs Lofoteggen. Hvis hovedinnsiget av fisk som når som helst etter dette nu kan komme settende følger sine forgjengere i valget av rute opp til gyte plassene, kanskje diktert av naturforholdene i havet, er der grunn til å regne med fisk over hele Lofoten helt fra Røst til Kanstadvjorden. Men hva der i dag lite kan sies noe om er til hvilket felt hovedinnsiget av fisk søker for å slå seg til ro under gytingen. Der er imidlertid flere ting som tyder på en liknende situasjon som i fjor, kanskje med økning av forekomstene mot Rinøy og Kjeøyfeltet, — hvis da ikke fisket på Hammarøybakken i disse dager senere skulle vise seg å være av mere lokal karakter.

Inneværende uke har i det vesentligste utviklet seg som den foregående hva fiskets gang angår, dog således at utbyttet har øket daglig for de enkelte båtlag så å si på alle felt fra vest til øst og derav kan man utlede at fiskeinnsiget har øket adskillig i omfang. Det hele ligger nu således an at man sannsynligvis står overfor et større fiskeinnsig for Lofoten. Hvis imidlertid det østlige vær med lav temperatur fort-

setter, er det sannsynlig at tidspunktet for hovedinnsiget kan komme senere enn situasjonen i dag betinger.

I omhandlede tre uker ble der i alt oppfisket 5.252 tonn, hvorav 879 i første driftsuke, 1.184, i 2. og 3.189 tonn i 3. uke.

4. driftsuke, avgitt 1. mars.

Resultatene av driften i løpet av inneværende uke har bekreftet hva der ble anført i forrige oversikt om forestående nye fiskeinnsig til feltene langs Lofoteggen. Fiskeforekomstene har nemlig i denne uke øket meget helt fra yttersiden av Røst og Værøy og videre langs Mebotn helt til »Oran« mot Henningsværfeltet, hvor fangstene nesten overalt de fleste ukedager har vært meget tilfredsstillende. De nye fiskeinnsig viste seg å være mest fremtredende på feltet fra Ureberget østover mot Henningsværkåsa, men også på strekningen mellom Ure og Lofotodden og Værøys innerside har fiskeinnsiget øket godt. De rikeste fiskeforekomster antas nu å ha søkt opp mot Stamsundfeltet og likeså på det vanlige fiskehav for Ure og Ballstad. Utbyttet av fisket har stillet seg særlig godt på disse felt. Fangstene har vært høye her på alle redskaper, ja er endog kommet opp i 10.500 kg for enkelte båtlag for Stamsund. Også fra Ure og Ballstadfeltet er der kommet på land jevne og høye fangster. På strekningen Nusfjord—Lofotodden har utbyttet øket pent i uken. Dette oppsving i fisket skyldes nye og rike innsig av fisk i ukens løp, og man kan regne med at hovedinnsiget nu er umiddelbart forestående.

Hva som imidlertid har overrasket litt er at fangstmengdene på de enkelte båtlag har tatt av i uken på alle felt fra Henningsvær og til Skrova. Her kan også nevnes at fiskeforekomstene som konstateres tilstede på selve Høla i sesongens annen driftsuke har avtatt så sterkt siden, at driften på feltet omtrent opphørte. Dette kan bety at det opprinnelig på Høla dreiet seg om lokale innsig, som har søkt opp til nevnte felt i sild og åte, forekomster som så senere er seget ut av feltet sammen med åten. Temperaturen kan her også ha spillet inn.

Fiskeinnsiget på innersiden av Skrova har ikke øket i uken, hvorfor det er lite sannsynlig, at fisketyngden fra Høla har søkt opp til disse felt. Heller ikke har nye innsig funnet sted langs Skrovas innerside mot Kanstadvjorden, hvor fisket alle ukedager nærmest har vært dårlig. Derimot har de i forrige oversikt omtalte forekomster langs Innlandet øket i omfang. I hele uken har der nemlig på hele strekningen fra Leiranger til Tranøy foregått et jevnt godt fiske på jukse langs hele bakken. Det er således grunn til å anta at fisketyngden på disse felt kan være omfattende og muligens kan få avgjørende betydning for fisket videre fremover både for Kjeøy og Kanstadvjorderområdet.

Det vil her ha sin interesse å nevne at der i uken er fanget flere fisk på Hamarøybakken, hvor der er funnet lineangler med forsyn, som skriver seg fra Lofoten. Dermed er det godtgjort at der i vinter har foregått flytning av skreistimer fra Lofotfeltet over Vestfjorddypet til Innlandsegga. Når fangstene i uken som kjent har avtatt sterkt på Henningsværfeltet og for Ørsnesegga og videre østover, kan dette stå i forbindelse med økningen i fisketyngden på Innlandssiden, et forhold som må betegnes som både interessant og enestående. Fiske-tyngden langs Innlandsbakken står fremdeles rolig og i vanlig dybde fra bunnen, og det kan i øyeblikket intet bestemt sies om den videre utvikling av fiskets gang på disse felt.

Den rikeste fisketyngde som nu er konstatert er å finne på feltet i ca. 5 kvartmils avstand syd av Svinøy fyr ved Ballstad og sammenhengende østover mot Henningsværegga, sannsynligvis mest omfattende på Stamsundfeltets vestre del. Dette nye innsig antas å utgjøre det egentlige første hovedinnsig, og alt tyder på at det er av atskillige dimensjoner. Utbyttet var jevnt godt på dette felt omtrent hele uken, særlig på nattliner. Storfangster på garn har ikke vært brakt på land de siste ukedager, men utbyttet har dog vært jevnt godt over hele linjen.

Været har i uken ikke vært ideelt, da sydøstlig vind, tildels frisk og med forholdsvis lav temperatur har hemmet driften og vanskeliggjort en full utnyttelse av forekomstene, hvilket særlig gjelder dagdriften — jukse og snik.

Deltagelsen i fisket har øket forholdsvis meget i ukens løp, men belegget er dog fremdeles betydelig under hva der regnes for å være normalt på det tilsvarende tidspunkt i sesongen. På flere måter må dette betegnes som en fordel, da driftsforholdene på feltet på den måte blir rommeligere og i det hele meget bedre. Hvert båtlag kan derfor nu bruke mere redskaper, og utsiktene til økete fangster stiger tilsvarende. Der er således intet til hinder for at det reduserte båtbelegg i år kan være istand til å oppfiske et kvantum fullt på høyde med hva et normalt båtbelegg kan prestere under de tidligere vanskelige driftsforhold på det overbefolkede fiskehav. Redskapstapene og slitasjen går også ned betydelig når driftsforholdene er rommelige på feltet, noe som også har stor betydning. Ukens fiske utgjør 6.193 tonn.

5. driftsuke, avgitt 8. mars.

Situasjonen omkring fisket har i løpet av denne uke ikke forandret karakter i noen nevneverdig grad, men driften de forskjellige ukedager har dog tydelig fastslått at fisketyngdens omfang er øket atskillig slik at man nu vel kan si at det egentlig avgjørende hovedinnsig har innfunnet seg for Lofoten. Etter alt å dømme antas omfanget å være

rikt. Tyngden befinner seg nå i de største mengder fra innersiden av Værøy østover til den østre del av Stamsundfeltet. På denne strekning har dog intet spesielt felt utmerket seg i særlig grad med store fangstmengder for noe båtlag, men det ser allikevel ut som om hovedtyngden er mest fremtredende i øyeblikket på Stamsundhavet. Der har imidlertid hele uken igjennom overalt vært tatt jevnt pene fangster for alle vær på nevnte strekning, men de beste resultater har man utvilsomt for midtre Lofoten. Noen egentlig forskyvning i fisketyngden har ikke funnet sted siden forrige uke, men forekomstene er nu atskillig mer sammenhengende og betydelig tettere enn tidligere i sesongen.

Fra Henningsværkåsa og østover over Ørnesegga mot Skrovnese er stillingen nærmest uforandret siden forrige ukeoversikt, idet nye og rikere fiskeinnsig ikke antas å ha meldt seg på dette strøk. Hele uken har dog daglig bare gitt småfangster på dette felt. Heller ikke har nye forekomster funnet inn på selve Høla.

Utbyttet har i uken øket noe på innersiden av Skrova mot Risværfeltet, hvorimot fangstene omtrent står ved lag på Kanstadjordsfeltene.

De fiskeforekomster som tidligere søkte Innlandsegga har holdt seg nokså stabilt på feltet også denne uke. Noen særlig merkbar østlig bevegelse i denne fisketyngde har ikke vært konstatert på dette felt. Det er jo ennu forholdsvis tidlig i sesongen, så situasjonen kan jo godt forandre seg der hen at fisketyngden under Innlandet allikevel kan søke opp mot Kjeøy og Kanstadjordfeltene.

I Austnesfjorden og på Indre Raftsundet har ikke nevneverdig fiskeinnsig funnet sted, i hvert fall har de spredte forsøk på disse felt brakt lite utbytte.

Som det herav vil skjønnes er den egentlige hovedtyngde av fisk nu å finne på feltene for Midtre og Vestlofoten, men også for Værøy antas fisketyngden å være omfattende både på innersiden og på yttersiden. Også for Røst antas fiskeinnsiget å ha vært fornyet i uken.

Fisken har i vinter, særlig i denne uke, stått nok så langt inn på egg, spesielt for Midtre og Vestlofotværene. Den har i alminnelighet vært å finne på 60 favners vann. Fisken har også stått nokså rolig på feltet, og noe egentlig østsig av betydning har ikke driften bekreftet. Men det er ikke usannsynlig at noen del av forekomstene kan sige østover på feltene i hvert fall til Moholmområdet, forutsatt at gunstige naturforhold er tilstede på feltet for flytning av fiskestimene.

Værforholdene i uken har vært gunstigere enn tidligere i sesongen, den østlige vind har løyet av og temperaturen er steget. Man kan derfor si at fisket har foregått under alminnelig gunstige forhold.

Resultatet av ukens fiske må betegnes som meget tilfredsstillende i betraktning av at båtbelegget er mindre enn normalt. Der er nemlig

oppfisket omtrent samme kvantum i uken som den tilsvarende i fjor til tross for det reduserte båtbelegg, og det må sies å være bra. Ukens fiske utgjør 9.349 tonn.

6. driftsuke, avgitt 15. mars.

Inneværende uke har vært avviklet over alt under stort sett gunstige værforhold, når bortses fra at sydvestkuling og sjø for en stor del nødvendiggjorde landligge onsdag i de fleste fiskevær.

Driften har således vært omfattende over hele oppsynsdistriktet helt fra Røst og Værøy såvel på innersiden som yttersiden der og øst-over langs bakken helt til Rinøy.

Av de daglige oppslagstelegrammer er det kjent at der i uken overalt fra Midtre Lofoten og vestover har foregått jevnt godt fiske på alle felt. Rekordfangster er dog ikke brakt på land, men derimot tildels høye og særlig jevnt utbytte er notert nesten overalt på hele nevnte strekning, delvis også for Værøy og Røst. Der er således etter driften både i inneværende og foregående uke fastslått at en stor fiske-tyngde har søkt opp for gytning på feltene fra Stamsund til Sørvågen, og etter all sannsynlighet i de tetteste lag for øyeblikket noe vest på feltet, hvor fangstene i uken, bl. a. torsdag kom opp i 6.000 kg samtidig som et meget tilfredsstillende gjennomsnitt ble notert.

Fisken står nær bunnen og i vanlig avstand fra land. Man regner nu med at fisketyngden i hvert fall på disse felt har stabilisert seg slik at der kan regnes med et godt fiske videre fremover, mens gyttingsprosessen foregår.

Driften på feltene fra Henningsværkåsa mot Ørnesegga har i uken ikke vært tilfredsstillende, da fangstene alle ukedager har vært både ujevne og små. Det ser nærmest ut som om de forekomster som tidligere hadde meldt seg for en stor del har flyttet bort.

Da imidlertid fangstene de siste dager har øket godt på det felt som ligger SSV av Moholmen fyr, er det sannsynlig at tyngden det her dreier seg om har søkt opp på dette felt. Dette bekreftes forøvrig også av det faktum at fisketyngde av atskillig omfang i uken er konstatert tilstede fra Marskallen og østover forbi Skrovnesen til felleshavteigen på innersiden av Skrova, hvor driftsresultatene i de siste ukedager må betegnes som meget bra, idet fangstene endog er kommet opp i 7.000 kg med et gjennomsnitt på 3.600 på garn. At der således nylig har foregått en omplassering av de forekomster som tidligere i sesongen hadde meldt seg for Henningsvær og Moholmfeltet synes høyst sannsynlig.

Også for Risværfeltet har fisket i uken, særlig de siste dager gitt meget tilfredsstillende resultater. Alt taler således for at fornyelse av fiskeforekomstene likeledes her nylig må ha funnet sted. Fisketyngden

står på dette felt fra noe vest av Ingelsøy og østover over garn- og line-teigen i syd av Ingelsøy og Valvær.

Situasjonen for den del av de østlige felt som ligger østenfor Årstein—Skjærvøy mot Kanstadvjorden har ikke bedret seg i denne uke. Fangstene på dette felt har nemlig daglig vært små.

Den fisketyngde som har vært tilstede under Innlandsegga, og som man i de tidligere ukeoversikter har omtalt kan etter de slette resultater av fisket på Kanstadvjordfeltene således ikke ha flyttet over Vestfjorddypet til Lofotbanken. At sådan forskyvning av fisketyngden som det tidligere i sesongen var grunn til å regne med ikke kan ha funnet sted ansees nu bekræftet.

Fisketyngden langs Innlandsbakken står etter de aller siste meldinger omtrent som før både med hensyn til omfang og plasing, således at fisket der i uken har gitt de samme resultater som tidligere. Forekomstene på dette felt har dog i det siste nærmest vist tendens til vestsig. Etter dette kan fisket her neppe bli av noen varighet.

Heller ikke har fisketyngde i løpet av uken søkt opp på Hølafeltet, Austnesfjorden eller Raftsundet.

Fisken står nesten overalt nær bunnen og i vanlig avstand fra land. Den er fortsatt storfallen, fet og fin, og rognen er ennu forholdsvis fast.

Hele situasjonen omkring fiskets gang innebærer store muligheter for at sesongen i år kan bli av vanlig utstrekning. Ukens fiske utgjør 11.195 tonn.

7. driftsuke, avgitt 22. mars.

Driften har også denne uke utviklet seg på en meget tilfredsstillende måte. Været har hele uken artet seg særdeles fint med sydvestlig bris og en forholdsvis høy temperatur og vårregn.

På den måte har det vært mulig for fiskerflåten fra dag til dag å følge fiskeforekomstenes bevegelse på de forskjellige felt. Flåtens arbeid på havet har også bekræftet at de forekomster som i vinter har søkt under Lofoten har vært og fremdeles er av sjelden store dimensjoner. Fisketyngden har vært omfattende hele uken omtrent på hele strekningen fra Ørnesegga i øst og Sørvågenfeltet mot Værøy i vest og nesten sammenhengende. Den største fisketyngde antas å ha vært konstatert tilstede på de vestlige felt, nærmere betegnet for Sund, Reine og Sørvågen. På disse felt har der i uken vært tatt store fangster både på garn og liner, endog opp til 10.000 kg, likesom gjennomsnittet daglig har vært meget tilfredsstillende for de enkelte redskaper. Likeledes har fisketyngden vært meget omfattende på de østlige felt, som

ligger mellom Ørsnesegga og feltet i sydost av Breiskallen for Henningsvær. Her har der i uken vært tatt store fangster, opp til 14.000 kg på garn med et gjennomsnitt som ligger over 4.000 kg. Fangstene for nattliner har vært noe mindre, men allikevel tildels både høye og jevne. På feltene for Stamsund og Ballstad har likeledes fisketyngden vært stor hele uken igjennom, men etter driftsresultatene å dømme har fisketyngdens tetthetsgrad vært mindre enn vestenfor. Den situasjon som på den måte har vært tilstede nu en tid med sammenhengende store fiskemengder på en så utstrakt front som det her gjelder må noteres som temmelig enestående i Lofotfiskets historie. I tillegg kommer så dertil at der både i Værøy og Røst, særlig da for førstnevnte vær, har vært en omfattende fisketyngde tilstede en stor del av sesongen, hvilket gjelder feltet både på innersiden og på yttersiden.

Man kan derfor med bestemthet si at fiskeforekomstenes mektighet må ha vært av et før ukjent omfang.

På de østligste felt helt fra innersiden av Skrova opp til Kanstadsfjorden har utbyttet av driften de siste dager nærmest vært slett. De forekomster som før i sesongen hadde innfunnet seg på disse felt er de siste ukedager for det meste seget bort. Den tyngde det her gjelder er etter all sannsynlighet seget vestover og befinner seg nu på feltet fra Ørsnesegga og vestover til garnteigen i syd av Breiskallen for Henningsvær. Etter dette må vel fisket for det vesentligste betraktes som foran sin avslutning på de østligste felt. Dette synes også å bekreftes av den omstendighet at fiskeforekomstene under Innlandsegga nu i en lang tid av sesongen har avtatt sterkt i det siste, slik at fisketyngden nu er konstatert på raskt utsig.

Heller ikke denne uke har nevneverdig av fisk vært formerket på Indre Raftsundet, Hølla eller i Austnesfjorden.

Hva der imidlertid har særpreget situasjonen hittil i tillegg til tilstedeværelsen av de store fiskeforekomster er at fisketyngden nesten på alle felt og særlig da i de siste par uker har søkt og formentlig funnet gytegunstige temperaturforhold nokså nær bunnen, men meget langt ut fra land og betydelig lengere enn vanlig.

Man har regnet med at fiskeforekomstene i hvert fall for Vestlofotværene på disse tider ville søke opp på mebotn, men det ser ikke ut til at så vil skje. Der er ennu intet som tyder på at fisketyngden på noe felt har til hensikt å søke nærmere under land. Tvertimot har fisken daglig i det siste hatt tendens til å søke lenger ut mot Vestfjorddypet. Man kan derfor si at hele fisketyngden både for Midtre og Vestlofoten står på terskelen mot Vestfjorddypet, og det er derfor grunn til å regne med en noe kortere sesong, da fisketyngden under sådanne forhold har lett for å stikke til havs etter endt gytning. I

de tilfeller hvor fisketyngden siger opp på Mebotn for midtre Lofoten og Vestlofoten pleier den i alminnelighet etter gytningen å bevege seg vestover i forholdsvis sakte tempo, slik at forekomsten kan utnyttes fra dag til dag på hele strekningen. Det er lite sannsynlig at denne situasjon vil inntre i vinter.

Årsaken til de ekstraordinære forhold omkring fiskens forekomst i denne sesong står uten tvil i forbindelse med den særegne oseanografiske situasjon som — ifølge opplysninger av dr. Eggvin ved Fiskeridirektoratet — hersket i Vestfjorden i vinter. Etter de observasjoner som foreligger må en helt tilbake til 1889 for å finne en tilsvarende temperatur- og saltholdighetsfordeling som den der gjorde seg gjeldende under skreifisket denne vinter.

Ukens fiske utgjør 15.148 tonn.

8. driftsuke, avgitt 29. mars.

Også inneværende uke er avviklet på en meget tilfredsstillende måte, idet utbyttet av fisket på de forskjellige felt fra Hopen til Værøy må betegnes som godt de fleste ukedager, såvel for garn som liner. Været har også bidratt sterkt til de tilfredsstillende resultater, da uken har vært begunstiget av fint rolig vær, bortsett fra frisk, sydostlig vind torsdag og delvis fredag, som ikke gav adgang til full utnyttelse.

Både denne og foregående uke har åte og sild opptrådt på flere felter, tildels i et — etter hva en kan forstå — stort omfang. Dette har i år som vanlig under lignende forhold medført at fisketyngden har vært urolig i sin bevegelse på feltet, noe som har gjort det vanskelig for de enkelte båtlag å orientere seg fra dag til annen omkring fisketyngdens viktigste holdeplasser. Den hjelp som man under lignende forhold hadde av ekkoloddet såvel ombord i havforskningsfartøyet »Johan Hjorth« som utvalgsformannens befordringsbåt r/s »Idun«, da disse fartøyer arbeidet på Lofothavet var til uvurderlig nytte. Ved hjelp av ekkoloddet var man istand til så å si å ramme inn fisketyngden og deretter dirigere redskapsutsetningen. Resultatene av fisket den påfølgende dag var påfallende gode når utsetningen skjedde etter de opplysninger som ekkoloddet gav.

Det fartøy som benyttet av utvalgsformannen burde være utstyrt med ekkolodd, og de økete verdier som kom inn gjennom en daglig og fagmessig bruk av dette ypperlige apparat ville sikkert bli av stor økonomisk betydning for fiskerbefolkningen.

Fisketyngden har hele uken holdt seg på samme felt som den foregående, nemlig fra Hopsteigen i øst til fiskehavet på Værøys innerside i vest. Fisken står overalt fremdeles langt fra land på hele strekningen.

Den har enkelte dager søkt litt nærmere land for atter igjen å sige lenger ut. Utbyttet de forskjellige ukedager på de enkelte felt har som følge av fiskens urolige bevegelser stillet seg nokså varierende for de forskjellige bruksarter, men fangstene har også vært både høye og jevne.

På de østlige felt fra Ingelsøy i Kanstadjorden har fiskeforekomstene for det meste søkt bort. Det samme kan vel også sies om feltet på innersiden av Skrova. Enkelte ukedager har man dog her hatt småfangster både på garn og liner.

Fra Ørsnesegga til Stamsundrivtinden ble der de første ukedager tatt store fangster, nemlig opp til 11.000 kg med et gjennomsnitt på 6.000. Dette fiske har tatt sterkt av sist i inneværende uke, og det er videre konstatert at fisketyngden her de siste dager har søkt vestover langt ut fra land. De største fangster som er notert ilandbrakt både for Henningsvær og Hopen de siste dager er fanget på Stamsundfeltet, hvor der nu med tilsig østfra står en meget stor fisketyngde langt fra land. Garnfangster på opp til 10.000 kg ble brakt på land i Stamsund fra dette felt sent torsdag aften. Men her som overalt forøvrig merkes at fisken flytter vest og stadig lenger og lenger ut fra land.

I Vestlofotværene har utbyttet variert en del fra dag til dag, noe som må tilskrives den uro som er tilstede i fisketyngden, men også her står man utvilsomt overfor meget store fiskeforekomster. Utbyttet av fisket fra innersiden av Værøy og Røst har også denne uke vært bra. Det er således ikke utelukket at fisketyngden for Midtre Lofoten og Vestlofoten i de nærmeste dager kan søke til feltet på innersiden av Røst, noe som fiskeforekomstenes posisjon og bevegelse både i denne og foregående uke burde betinge.

I Østlofotværene er gytningsprosessen på det nærmeste ferdig og vestenfor er den langt fremskreden. Dette i forbindelse med at fisketyngdens holdeplass nu er henlagt til terskelen mot Vestfjorddypet overalt fra Stamsund og vestover gjør det lite sannsynlig at fisket blir av noen lang varighet, bortsett fra sjansene som nevnt for det avsluttende etterfiske for Røst.

Ukens fiske utgjør 13.094 tonn.

9. driftsuke, avgitt 5. april.

De 3 første ukedager var værforholdene helt ideelle for en rasjonell sjødrift for alle båttyper og bruksarter over hele Lofoten. Fiskefeltene fra øst til vest lå nemlig da rolige og spilte seg i solen og fiskerbefolkningen frydet seg under arbeidet på feltet i følelsen av forestående vår. Men allerede på morgensiden torsdag var hele Lofotveggen og fiskefeltet innhyllt i tett snekov, understøttet av sydost, frisk vind, som

etter hvert øket i styrke. Den mest sjøgående del av fiskerflåten stakk allikevel ut på havet om morgenen og klarte også å gjennomføre dagsverket med trekning og setning for de fleste vær. Fredag morgen falt der atter ro over Vestfjorden, så driften kunne gjenopptas overalt, tiltross for at tett snetykke hindret arbeidet om formiddagen, men solen fikk igjen overtaket ved middagstider. Driften har vært underholdt overalt, dog i et beskjedent omfang på de østlige felt, men derimot med full intensitet fra østre del av Midtre Lofoten helt til Værøy. Det er også under denne ukes drift ytterligere brakt på det rene, at styngden av fisk etter hvert for en del har flyttet vestover langs eggen. Fra Værøy er det således meldt at stor fisketyngde har innfunnet seg på feltet på innersiden allerede fra først i uken. Forekomstene har søkt opp på mebotn der, altså forholdsvis nær land, og det kan vel med sikkerhet sies at man her står overfor i hvert fall betydelige deler av den fisketyngde som ved midten av mars hadde sitt tilhold på strekningen Stamsund—Reinefeltet. Denne situasjon ble forutsagt i forrige ukeoversikt med den kursendring som har funnet sted i vestsiget, at tyngden er seget opp på Værøyfeltets innerside istedetfor hva man nærmest regnet med på Røstfeltets innerside. Det er ikke sannsynlig at den fisketyngde det her gjelder søker ytterligere vestover, men velger ruten mot Vestfjorddypet etter endt opphold for Værøy. Derimot er det fremdeles en mulighet for at den del av hovedtyngden av fisk som fremdeles oppholder seg langt inn på feltene for Midtre og Vestlofoten kan støte opp for Røstfeltets innerside før den avslutter sesongen.

Det som imidlertid har særpreget uken er at fiskeforekomstene overalt har opptrådt spredt og i dottvis uten at det har vært mulig for flåten fra dag til annen å finne noe fast sammenheng i tyngdens vestsig. Dertil kommer så at fisken ikke alltid har holdt seg i ro på eggen, men enkelte dager har vært å finne i større og mindre mengder lenger opp mot land. Særlig har denne situasjon vært tilstede de siste dager, hvor man både på Stamsundfeltet og lenger vest har påtruffet rike forekomster på mebotn. Dette kan skyldes både åte og sild på feltet og variasjon i temperaturen i sjøen. Når dagsfangstene har vekslet atskillig i uken er årsaken å finne i den helt uberegnelige forskyvning i fiskesiget. Under sådanne forhold står selv den dyktigste og mest beregnende fisker temmelig hjelpeløs.

Driften har imidlertid også denne uke bevist at der fremdeles står atskillig fisketyngde både for Midtre Lofoten og Vestlofoten, men sammenhengen i tyngden har vært mere oppstykket og mektigheten i avtagende.

Utviklingen i fiskets gang fra Stamsund og østover har brakt på det rene at den fisketyngde som tidligere var tilstede for Ørnesegga

mot Moholmområdet for en del har stoppet opp i sitt tidligere konstaterte vestsig langt inn på feltet vest av Moholmen, hvor der i uken har vært avsluttende gytebasis for en ikke liten fisketyngde. Fra dette felt ble der onsdag hentet garnfangster fra omliggende vær på opp til 10.000 kg med et gjennomsnittsutbytte på henimot 3.000 kg. Nattlinefangstene var også da tilfredsstillende. Denne fisketyngde står fremdeles på dette felt, men der må heretter regnes med sterkt avtagende fangster.

Når fisketyngden i sitt sig vest har funnet holdeplass som nevnt på Moholmområdet og her langt fra land på det nuværende tidspunkt i sesongen, kan dette formentlig kun tilskrives tilstedeværelsen av en høvelig temperatur i sjøen, noe som ikke kan ha vært tilfelle lenger øst. Dette bekreftes ved at fisketyngden også lenger vest har holdt seg langt fra land, hvor temperaturforholdene må ha vært tilpasset.

På de øvrige felter lenger øst har utbyttet av fisket vært helt uvesentlig. På feltene i Røst er stillingen foreløpig uforandret.

Ukens fiske utgjør 12.169 tonn.

10. driftsuke, avgitt 12. april.

Inneværende uke har vært begunstiget av fint vær med rolig sjø og en mild vårtemperatur. De par første ukedager inntraff dog et betydelig snefall, som imidlertid ikke brakte nevneverdige driftshindringer. Arbeidet på feltet har således vært underholdt normalt hele uken fra Moholmfeltet i øst til Røst i vest, hvor der tiltross for den fremskredne sesong fortsatt står betydelige fiskeforekomster på feltene. Under ukens drift er det dog ytterligere bekreftet at fisketyngden for en ikke liten del har søkt videre vestover således at det er godt gjort at fisken nu i størst mektighet befinner seg på feltene på strekningen Reine—Værøys innerside, utvilsomt rikest på sistnevnte felt.

Imidlertid står der fremdeles meget drivverdige forekomster på flere av feltene fra Reine og østover til Ørsnesegga. Fra disse felt er der hele uken igjennom brakt på land om ikke nettopp storfangster, så i hvert fall et tilfredsstillende utbytte nokså jevnt over for såvel garn- som linefiskerne, særlig da fra Ørsnesegga, Moholmområdet og Stamsundfeltet, men også for Balstad og Nusfjordhavet har dagsfangstene stillet seg fordelaktige. Det kan således med sikkerhet fastslås at fisketyngden fremdeles oppholder seg på de nevnte felter, slik at situasjonen er svært lite forandret siden vår forrige oversikt, bortsett da fra at man også denne uke har konstatert at en del av fisketyngden har vært på godt vestsig. På de felter som ligger østenfor Skrovas

innerside har driften ikke gitt nevneverdige resultater, hvor også deltagelsen i fisket har vært svært liten.

Som de to foregående uker har fisken også i inneværende opptrådt urolig og flyttet holdeplass på de enkelte felter. Fisketyngden har også stadig holdt seg langt ut fra land, men større dotter har dog regelmessig vært påtruffet hist og her lenger opp mot land. Fisken har som det vil skjønnes etter hvert blitt mere urolig og uberegnelig i sine bevegelser, og dette i forbindelse med at gytningen nu er tilendebrakt gjør det lite sannsynlig at fisket vestpå blir av noen varighet. Den store fisketyngde for Værøys innerside har i det siste avtatt uten at økning av dagsfangstene har funnet sted for Røsts innerside. Det ser derfor ut til at fisketyngden etter hvert som den blir ferdig søker direkte ut i Vestfjorddypet. Der er dog imidlertid grunn til å anta at en del av fisketyngden kan bli stående på de vestlige Lofotfelt og for Værøys innerside også kommende uke, slik at en lønnsom drift kan fortsette til 20. april, som er det mest alminnelige tidspunkt for sesongens avslutning.

Imidlertid forlater nu mesteparten av fiskerbefolkningen Lofoten i disse dager, vesentlig for å komme seg hjem til påske og av hensyn til ny utrustning for deltagelse i det forestående Finnmarksfiske. Driften i kommende uke vil derfor få et beskjedent omfang, idet det vesentlig vil bli den stedlige fiskerbefolkning fra Lofoten som kommer til å fortsette bedriften. Der kan således allerede nu regnes med alminnelig avslutning over hele linjen ved utgangen av kommende uke, hvorfor avsluttende rapport kan avgis lørdag 19. april, slik at flere ukeoversikter ikke blir gitt.

Ukens fiske utgjør 7.757 tonn.

11. driftsuke med avsluttende oversikt for hele sesongen avgitt 19. april.

Lofothavet fikk i år for det første besøk av en av de aller største fiskeforekomster som noen sinne antas å ha innfunnet seg for gytning, ikke bare på et eller to felt, men praktisk talt over hele strekningen fra Røst til Kjeøy og i de rikeste mengder fra Ørnessegga til Værøys innerside.

For det annet har vær- og strømforholdene stillet seg særdeles gunstige hele vinteren igjennom og på den måte muliggjort daglig sjøvær og dermed full utnyttelse av de rike fiskeforekomster.

For det tredje har driftsforholdene på alle felt hele tiden artet seg meget rommelige som følge av en relativt liten deltagelse i fisket og videre fordi fisketyngden og fiskerflåten har vært spredt og fordelt på alle felter fra øst til vest.

For det fjerde har tilvirkningen under hele sesongen foregått på

en tidligere lite anvendt måte som følge av meget stor økning i eksporten av fersk fisk, rogn og fiskefilét i forbindelse med sterk etterspørsel etter fisk både for saltning og hengning.

For det femte har alt og alle arbeidet under høytrykk og spenning blant annet som følge av truende mangel på de viktigste driftsfornødenheter som parafin, salt og agn, slik at driften på et bestemt tidspunkt truet med sammenbrudd, som dog ble avverget ved energisk inngripen for å skaffe driftsmidler med det resultat at sesongen kunne fullføres.

Og endelig for det sjette så ble sesongen en økonomisk suksess for den enkelte fisker, som aldri før i Lofotfiskets historie.

Det endelige resultat av vinterens fiske, der som nevnt offisielt avsluttes i dag viser at der i alt nu er oppfisket 85.067 tonn fisk, der kvantitativt — når hensyn tas til en forholdsvis kort høysesong og et redusert båtbelegg — må betegnes som et meget tilfredsstillende resultat, der ikke ligger lite over et middelsårs kvantum.

Den avsluttende ukes fangstresultat utgjør 4.910 tonn.

Hva verdiutbyttet for den enkelte fisker derimot angår, så la det straks være sagt at noe tilnærmedesvis tilsvarende aldri tidligere har forekommet hverken i Lofotfiskets gamle eller nye historie.

Totalutbyttets verdi på første hånd utgjør nemlig 25.462.000 kroner. Hertil kommer så verdien av den fisk som er hjemsendt i småpartier av fiskere og andre og endelig utbyttet av de øvrige fiskearter som er brakt på land i vinterens løp, spesielt da hyse, som der er fanget meget av og solgt til gode priser.

Det samlede verdiutbytte som nevnt skulle uten hensyntagen til den hjemsendte fisk og hysefangstenes verdi etter den fangstfordelingsmåte som anvendes gi en bruttolott til hver Lofotfisker på kr. 1.273, og når båtslottene ikke beregnes blir bruttolotten kr. 1.697.

Det har kun hendt én gang tidligere at det økonomiske utbytte av Lofotfisket har vært høyere enn i år, og det var i 1925, da totalverdien av produktene representerte en verdi på første hånd av 27,9 millioner kroner. Imidlertid ble brutto-gjennomsnittslotten nevnte vinter kun 1.030 kroner etter at båtslottene var fraregnet, altså en fortjeneste på kr. 243 mere pr. mann i år enn noen sinne tidligere. Det må nemlig her erindres at der i 1925 var 21.400 fiskere å dele på, mens der i år kun er 15.000.

Til sammenligning kan tjene at verdiutbyttet i fjor var 17 millioner kroner med en bruttolott på kr. 530, i 1939 17,6 millioner kroner med bruttolott 510 kroner, og i 1938 15,5 millioner kroner med en bruttolott på 515 kroner.

Årsaken til årets enestående gode økonomiske resultat tilskrives som det vil skjønnes tilstedeværelsen av rike fiskeforekomster, pent

vær, gode avsetningsforhold til meget fordelaktige priser og rommelige driftsforhold på feltet.

Bruttolotten reduseres i år som vanlig på grunn av stigning i prisene på alle driftsfornødenheter, særlig da for agn og olje. Men disse utgifter er i år langt mindre følsomme enn tidligere som følge av fordobling av bruttofortjenesten. Forholdet er jo det at et par alminnelige gode sjøvær dekker fullt ut merutgiftene i år fra f. eks. Lofotsesongen 1940.

Vær- og strømforholdene har også i år stillet seg særlig gunstige med daglig sjøvær. Derved er utgiftskontoen såvel for slitasje som tap av redskaper helt normal.

Utbyttets fordeling mellom garn- og linefiskerne stiller seg denne gang høyst fordelaktig, idet begge bruksarter nesten uten unntagelse drar hjem med lotter av størrelse som Lofothavet aldri før har skjenket sine faste slitere. Derimot har dagdriften, jukse og snik ikke på langt nær gitt et tilsvarende utbytte som tilfellet er for garn og liner, likesom fordelingen også er nokså ujevn for juksefolket. Man kan derfor si at resultatene her ikke er så tilfredsstillende som man skulle tro.

I en rekke av år har fiskeforekomstene innfunnet seg til Lofoten nokså sent slik at lønnsom drift ikke bød seg før ved midten av februar, likesom værforholdene regelmessig er variable på den tid. Av den grunn ble driften også i år sent opptatt. Avslutningen av fisket kom i år også tidlig, vesentlig som følge av påskehelgen. Det er nemlig alminnelig i de tilfeller hvor påsken inntreffer så sent som i år at fiskerne avbryter driften og reiser hjem for godt. I år forlot mesteparten av de fremmede fiskere Lofoten onsdag før skjærtorsdag.

Nye oppgaver ventet, og en lovende sesong for Finnmarken påskyndet hjemreisen. Fiskerbefolkningen som har hatt en strid vinter i år med daglig sjøvær, hårdt arbeid og lang arbeidsdag fortjener den hvilepause som påskehelgen fører med seg, før der tas fatt på andre virkefelt.

Deltagelsen i fisket var mindre i vinter enn på mange år. En del variasjon i beleggets størrelse forekommer alltid år om annet. Således deltok der i 1895 og 1896 henholdsvis 32.600 og 32.280 fiskere mot f. eks. i 1913 og 1919 henholdsvis 14.659 og 11.339. I år var belegget på det høyeste med 15.000 mann den 20. mars, hvilket er 8.500 mann mindre enn i fjor og henholdsvis 7.548 og 10.863 mindre enn i 1938 og 1939.

Av belegget drev i år 843 båter med garn, 988 med liner og 2.787 med juksa, tilsammen 4.018 båter. Noen spesiell nedgang for den enkelte bruksart er i år ikke konstatert.

Fisken har i vinter holdt en gjennomsnittsvekt av 3,75 kg pr. stk. i sløyet tilstand. Garnfisken holdt gjennomsnittlig 4,2 kg og

linefisker 3,6. I stykketall utgjorde fiskepartiet i år 22.600.000. Der faller på hver fisker 5.670 kg fisk eller 1.500 stkr. Leverens fettholdighet holdt i vinter 47 prosent. Leverholdigheten varierte i vinter som vanlig en del, nemlig for garnfiskens vedkommende fra 800 til 1.250 og for linefiskens fra 900 til 1.350 med en gjennomsnittsliverholdighet for hele sesongen på 1.170 kg fisk til en hektoliter lever.

Den daglige omsetning av fisken og biproduktene har gått jevnt og glatt under hånden i alle vær. Dette skyldes bl. a. at etterspørselen etter produktene har vært stor.

Foruten de vanlige tilvirkningsmåter saltning og hengning har forholdsvis store partier i vinter fått avsetning for eksport i fersk tilstand, likesom der også er medgått et pent kvantum for nedlegning av fisk hermetisk som filét.

Fra oppsynsbetjentene foreligger der innberetning om fiskets gang i de forskjellige oppsynsdistrikter, hvorav hitsettes:

Kanstadfjorden oppsynsdistrikt: Kanstadfjorden, Rinøy og Kjeøy.

»Om fiskets gang i dette distrikt er stort sett ikke annet å si enn at det på alle deler av distriktets fiskehav artet seg miserabelt og ble totalt mislykket.

I første halvdel av februar ble enkelte prøver med garn gjort, men fangstene kom ikke over 50 stkr. Ved midten av denne måned ble fangstene så ubetydelige at de fleste storskøyter opphørte med forsøkene i distriktet.

Dette forårsaket at tilsiget av fremmede fiskere foregikk senere enn vanlig og i atskillig mindre utstrekning. Sammenhengende drift kom først i gang i siste halvdel av februar, da storskøytene henla driften til feltet ved Havbøen og innlandet ved Hamarøy og Tranøy. På dette felt ble der de første dager av mars tatt fangster på opptil 3.000 kg.

Da det omkring 15. mars ble sannsynlig at noe fiskeinnslag ikke ville forekomme for distriktet, flyttet mesteparten av småbåtene til Svellingen og Risvær, mens storskøytene delvis henla driften til værene vestenfor.

Etter tidligere erfaringer var utsiktene for et rikt fiske i dette distrikt de aller beste.

I hele februar stod der betraktelige fiskeforekomster langs innlandsegga fra Tranøy helt øst til Tysfjord. At ikke disse forekomster i år søkte over til Rotvær og Vaholmfeltet skyltes formentlig ugunstige temperaturforhold.

For småbåtfolket både i Rinøy og Kjeøy ble utbyttet knapt til dekning av utgiftene, mens smågarnsjarkene ved flytning skaffet seg et noenlunde tilfredsstillende utbytte.

For storgarnskøytene må resultatet betegnes som meget tilfredsstillende.

Både brukstap og slitasje var under det normale.

Distriktets fiskekvantum utgjorde tilsammen for Rinøy og Kjeøy 651.000 kg.»

Raftsundet oppsynsdistrikt: Raftsundet, Risvær og Svellingen.

»Da oppsynet ble satt, var en del av de fastroende fiskere fra de nærmeste distrikter allerede tilflyttet været, og spredte forsøk med sprutegnet line var foretatt.

Fangstresultatene viste at skreien var tilstede, men at den stod innerst på eggen og uvanlig dypt. Etter hvert som belegget øket ble forsøkene utstrakt til hele distriktets fiskehav. Særlig Svellinghavet og østover mot Havbøen og Hammarøygrunnen ble gjenstand for regelmessige undersøkelser. Forholdsvis store fiskeforekomster var formerket ved Hammarøy og Tranøy fra første halvdel av februar, og da slike forekomster erfaringsmessig har støtt til ved Havbøen og Svellinghavet mente man at dette ville skje også i år.

Imidlertid inntraff ikke dette, Svellinghavet ble en skuffelse gjennom hele sesongen.

Inntil første uke av mars kunne man ikke iaktta noe egentlig storinnsig, men fangstene øket litt etter litt. Først omkring 15. mars merkedes det eneste store fiskinnsig for dette distrikt. Det var tydeligvis innlandsforekomstene som på vestsiget støtte under egga fra Skjervøy til Valvær og Ingelsøya. Utover slutten av mars gav forekomstene på dette felt godt utbytte, for linebruket lønnsomme fangster helt til 10.—12. april.

Tyngden holdt seg imidlertid innover egga, og da en periode med sterk strøm inntraff samtidig ble betingelsene for full utnyttelse av forekomstene atskillig forringet, idet hele småbåtflåten ikke hadde muligheter for å delta.

For juksabåtene ble fisket nærmest mislykket. Dette bruk drives mest av robåter og da fisken hele sesongen stod dypt og innover egga har disse liten mulighet for drift.

Dette forårsaket at utbyttet for alle bruksarter kun ble et godt middelsår, tiltross for at både vær-, avsetnings- og prisforholdene lå godt tilrette for et rikt utbytte.

Vesentlige brukstap ble ikke meldt om, mens bruksslitasjen var større enn vanlig på grunn av at fisket hele sesongen igjennom foregikk innover brattegga, hvor både strøm- og bunnforholdene er vanskelige.

Distriktets fiskkvantum utgjorde 1.326.000 kg.»

Skrova oppsynsdistrikt: Skrova og Brettesnes.

»Prøvesett etter skrei var allerede foretatt i første halvdel av januar. Disse sett viste at skreien var tilstede på felleshavet i øst for og rundt innersiden av Skrova til opp mot Hølla. De beste prøvefangster ble tatt på Skrovbakken mot Hølla, idet fangstene der omkring 16. januar kom opp i 500 stk. På de andre feltene rundt Skrova dreiet fangstene seg på omkring 100 stk. Fisket på bakken mot Hølla holdt seg til henimot slutten av januar da fisken seg vekk fra dette felt. Etter hvert som fisket tok av på Skrovbakken tok fangstene til ved Skrovskallene og Flæsa, samt på felleshavet på østsiden av Skrova. På disse felter holdt fisket seg jevnt til siste halvdel av mars med fangster på opptil 8.500 kg på garn. Fra slutten av mars ble de beste garnfangstene tatt på feltet øst og sør for Flæsa samt ved Skrovskallene hvor der den 4. april ble tatt fangster på opptil 10.000 kg. Fisket holdt seg til over midten av april om enn litt mere ujevnt. Den 19. april kom f. eks. en garnskøyte opp med 1.000 stk. skrei.

Juksefisket foregikk — hva skøytene angår, dels ved Skrovskallene dels på Hopsteigen med jevnt pene fangster. Juksefisket fra robåtene og mindre motorbåter foregikk på innersiden av Skrova og vest over til Skrovskallene. Dette fisket var også godt, dog med noe varierende resultat for de enkelte farkosters vedkommende. At fisket ble ujevnt for disse båter skyltes for en stor del at fisken mesteparten av vinteren stod langt inn.

Linefisket for Skrova som ble drevet av noen få robåter samt 3 á 4 »sjarker« og på slutten av et par småskøyter, må sies å være meget tilfredsstillende. Enkelte av båtene måtte imidlertid slutte fisket på grunn av mangel på sildeagn. De linebåter som fortsatte fisket etter påske gjorde det ganske godt med fangster på opptil 2.200 kg.

Det som serpreget vinteren, var at fisken mesteparten av vinteren stod langt inn på egg, ja tildels langt inn i Vestfjorden. Dette forhold førte med seg at mindre farkoster — robåter og »sjarker« med garn hadde vanskelig for å kunne delta i det ellers meget gode garnfiske så utbyttet for disse båtens vedkommende ble mindre tilfredsstillende.

På grunn av det jevne gode fiske og de gode avsetningsforhold holdt fiskerflåten seg så å si konstant i været hele vinteren. I uka før og etter påske avsluttet de fleste fremmede fiskere driften som imidlertid ble fortsatt til 19. april av fiskere fra Skrova og Vågan forøvrig, og med lønnsomt utbytte for alle bruksarter. Det avsluttende fiske foregikk for det meste for Flæsa og Skrovskallene, samt forbi Skrovnæsen og opp mot Hølla. For Brettesnes var ingen prøvedrift av betydning foretatt da oppsynet ble satt. Der var heller ikke mange fiskere kommet til været. Først ut i februar ble det noe fisk og i hele

mars måned var det et meget godt fiske, jevnt på alle bruksarter. Fisket for Brettesnes har vært bedre enn et middelsår.

Det for distriktet oppfiskete kvantum utgjorde 5.112.000 kg hvorav for Skrova 3.945.000 kg og for Brettesnes 1.167.000 kg.«

Svolvær oppsynsdistrikt:

»Da oppsynet ble satt var det ganske få båter tilstede i været, og bare enkelte hadde begynt prøvedrift. Det var imidlertid tydelig at der allerede så tidlig som i januar var kommet atskillig fisk tilstede på feltet. Så tidlig som 31. januar var fangstene på garn opp i 1.200 kg og på liner 800 kg. Noen prøvedrift med jukse var enda ikke begynt. Den fortsatte drift utover februar bekreftet at fisk var tilstede på feltet i ganske betydelig mengde, idet fangstene både på garn og line var jevnt gode.

Den første prøvedrift med jukse begynte omkring den 7.—10. februar. Den første juksefangst av betydning ble brakt i land den 12. februar og gav fullt ut bekreftelse på at en ganske betydelig fiske-tyngde var kommet opp på feltet. Juksefangstene var nevnte dag oppe i 2.184 kg, et resultat som er meget sjeldent så tidlig på vinteren.

Den fortsatte drift i februar gav jevnt gode fangster på all slags bruk uten at noen egentlige storfangster ble brakt i land. Etter drifts-resultatene gav februar et ganske godt utbytte for de forskjellige slags bruk. At der på den tid var betydelig fisk tilstede på feltet er utvilsomt.

De aller siste dager av februar og første dager av mars ble der et »stur« i fisket. Hva årsaken hertil kunne være er vanskelig å si. Det ligger nær å tro at den fisketyngde som var tilstede enten hadde seget østover eller utover det vanlige felt. Den siste antagelse er kanskje den mest sannsynlige for allerede etter kort tids »stur« tok fisket seg godt opp igjen. Omkring 9.—10. mars kunne det noteres en betydelig økning i fangstene. Hele resten av mars måned holdt fisket seg jevnt godt på garn og line. Noen egentlig oppsving i fisket på jukse ble det dog ikke. Fangstene på dette bruk var ikke særlig store, men de var dog enkelte dager ganske bra.

Også i april, utover til påske fortsatte fisket med gode fangster på alle slags bruk. Særlig for juksefiskerne ble resultatet den siste tiden nærmest en overraskelse. Der var utover hele vinteren til forskjellige tider forsøkt både med snik og haldsangel, men uten at fangstene øket så pass at de dekket de forøketede utgifter til agn. Uken før påske ble der en forandring i dette idet fisken tok ganske godt, særlig på snik. Resultatet med jukse gav meget godt utbytte i april.

Der ble også i år i stor utstrekning brukt fløytgarn, og på disse ble som vanlig de største fangster tatt. Da fisken i år stod langt ut

var det forbundet med atskillig risiko å sette fløytgarn. Heldigvis var været og strømforholdene gunstige hele vinteren, og noe tap av betydning forekom ikke.

Det var to ting som særpreget fisket i år. For det første at fisken hele vinteren stod langt ut på feltet — som regel fra eggå og utover. For det annet at den stod usedvanlig dypt.

På Hølafeltet eller Austnesfjorden ble ikke formerket fisk i vinter.

Resultatet av vinterens fiske må for garn og line betegnes som meget godt. For jukse var resultatet svært ujevnt og lå gjennomsnittlig ikke svært høyt. Resultatet for enkelte var dog ganske godt.

Det oppfiskede kvantum utgjorde 9.369.000 kg.»

Vågan oppsynsdistrikt: Kabelvåg og Stolvågen.

»De første linetrekninger ble foretatt den 20. januar med fangster fra 400 til 600 kg. Det viste seg således å være foregått innsig av skrei om enn i mindre utstrekning. Da ingen prøvedrift var foretatt før nevnte dato, vites jo ikke når det første innsig i virkeligheten meldte seg. Første trekningsdag etter at oppsynet var satt, var således fangstene på line fra 600 til 1.200 kg. I første uke av februar dreiet fangstene på line seg fra 300 til 1.000 med gjennomsnitt 500 kg. En garn trekning den 8. februar gav som resultat 450 kg. Linefangstene holdt seg omtrent som tidligere. De få garnskøyter som var kommet seg i drift gjorde bra fangster i dagene 12. til 15. februar.

Etter den 15. merkedes noen nedgang i garnfangstene, idet disse den 20. februar var fra 250 til 1.200 med et gjennomsnitt av 600 kg og for jukse fra 200 til 850 kg.

Slutten av februar gav noen økning i utbyttet for line hvorimot de andre bruksarter med samme utbytte som tidligere.

Fra den 10. til 12. mars merkedes en betydelig bedring i fangstene for alle bruksarter.

Fisket foregikk på feltet for Hopen og må der således ha foregått et større innsig av skrei på dette felt. Samtidig var der forsøkt med garn på østre garnhav, men med et mindre bra resultat. I slutten av mars var en del av fisken seget østover på østre garnhav hvor der da ble tatt gode fangster.

Der ble fisket jevnt godt utover april. De fleste garn- og juksefarkoster avsluttet til påske, likeså en del av linefiskerne.

Etter påske ble det fisket godt på line fremdeles, og da oppsynet ble hevet den 19. april ble der fremdeles drevet fiske og med godt resultat av fiskere fra stedet.

Fisken stod omtrent hele vinteren på eggå og tildels innover denne. I april ble der fisket på line oppover mebotn.

Resultatet må betegnes som meget godt for alle bruksarter. Der ble oppfisket i alt 2.469.000 kg.«

Hopen oppsynsdistrikt: Hopen, Kalle, Ørsnes og Ørsvåg.

»Innbyggerne som omkring den 20. januar begynte fisket hadde allerede første halvdel av februar en liten lott.

Mens de tilreisende fiskere og da særlig garnfiskerne var sent ute, innfant skreien seg tidlig på feltet.

Allerede 8. februar var linefangsten oppe i 1.300 kg og en enkelt garnskøyte fikk på prøvesett den 10. februar 2.600 kg. Den 12. og 13. økedes fangsten for denne skøyte til henholdsvis 2.800 og 6.500 kg. Dette gode fisket holdt seg for garnbrukets vedkommende til slutten av februar og for linefiskerne til 8. til 10. mars da et merkbart »stur« inntraff. Fra omkring 15. mars tok fisket seg atter godt opp og garnskøyter som reiste hjem til påske avsluttet på 1.000 stk. fisk.

Ut gjennom mars var fisket på jukse også bra, men sesongen ble kort for denne bruksart.

En del linefiskere fortsatte fisket etter påske med tilfredsstillende resultat.

Et særpreg av sesongens fiske var at den store fiskeforekomst hele tiden stod inne på egg, og med de vanskelige bunnforhold ble slitasjen på garnbruket særlig stor.

Utbyttet av vinterens fiske må for garnfolket sies å være særlig godt, likeså for linefiskerne, mens utbyttet for juksefiskerne var mindre bra.

Det oppfiskede kvantum utgjorde 3.190.000 kg.«

Henningsvær oppsynsdistrikt:

»Fisket artet seg fra begynnelsen temmelig smått, og de prøvesett som var gjort i januar gav ikke gode resultater. Det samme var tilfelle med den mer ordinære drift frem gjennom februar. Dette forhold varte ved til omkring 25. februar, da fisket begynte å ta seg godt opp. Fra denne tid seg det uten tvil en betydelig fisketyngde opp på feltet hvor den ble stående hele mars og første uken av april. Gjennom hele mars var fangstresultatene meget gode, tildels var det storfiske. Der oppnåddes således i denne tid garnfangster på opptil 20.000 kg og gjennomsnittsfangster på 3.400 kg på garn. Også nattlinebruket hadde gode fangster. Juksedriften gav noe dårligere utbytte enn garn og liner. Dette hadde mest sin grunn i at fisken stod langt fra land og i stor dybde så det tok lang tid å trekke opp hver enkelt fisk.

Som nevnt stod fisken langt fra land. Det beste fisket foregikk etter en stripe langs eggen og innover. Forsøkssetting lengre oppe på vanlig fiskebotn gav dårlige resultater gjennom hele vinteren. For de små båtene skyltes det de rolige værforhold at de fikk høve til jevn drift.

Totalutbyttet av sesongen må betegnes som meget tilfredsstillende.

Distriktets samlede fiskekvantum utgjorde 16.333.000 kg derav tilført 100.000 kg.«

Stamsund oppsynsdistrikt: Stamsund, Steine, Ure og Æsøy.

»I slutten av januar ble der gjort prøvesett med nattliner, men fangstene var ganske små, det viste seg at skreien allerede var kommet men ikke i noen større mengder.

Som situasjonen var for det anstundende fiske, syntes fiskerne ikke i år å forhaste seg til Lofoten, så det led ut imot midten av februar før det ble noen ordinær drift.

Den første storgarnstrekning den 12. februar gav et resultat på 2.800 kg, hvilket jo var usedvanlig så tidlig i sesongen. Man forstod nu at skreien hadde innfunnet seg for alvor, og den daglige drift utover gav jevne pene fangster på alle redskapsarter, særlig på garn så det ut for å slå til i år.

Fra siste uken av februar til utgangen av mars var det et jevnt godt fiske med garnfangster fra 4.000 opptil 12.000 kg. En stor fisketyngde var således tilstede og holdt seg for distriktet så å si til sesongens slutt.

Nattlinefisket gav også i denne tid jevne fangster med toppfangster på 2.000 til 2.850 kg, og noe lignende var det også for juksekytenes vedkommende.

Som allerede nevnt, var der i år store fisketyngder tilstede på distriktets fiskehav, men motsatt til tidligere år, stod fisken i år usedvanlig langt inn i fjorden.

Som det vel sjelden forekommer, kan det nevnes at fiskerne i år forlot Lofoten før skreien idet alle fremmede fiskere var reist hjem allerede til påske.

Det økonomiske utbytte av fisket i år, må vel betegnes som rekordmessig, særlig for garn- og nattlinefiskernes vedkommende, for juksefiskerne derimot var utbyttet som et middels år.

Det i Stamsund og Steine oppfiskede kvantum utgjorde 7.538.000 kg og i Ure 1.696.000 kg, altså tilsammen i oppsynsdistriktet 9.234.000 kg.«

Balstad oppsynsdistrikt: Balstad og Mortsund.

»De første fiskeforsøk utover januar måned gav gode resultater og viste at skreien kom nokså tidlig. Det var imidlertid få farkoster som deltok i dette forsøksfisket. Der ble gjort forsøk både på det alminnelige fiskehav for Balstad og på yttersiden. Den 31. januar var således garnfangstene på yttersiden fra 700 til 1.500 med 1.100 kg i gjennomsnitt, og fangstene på nattliner på småskøyter på innersiden samme dag fra 620 til 1.700 med 1.000 kg i gjennomsnitt. Allerede første opptelling 6. februar var fiskepartiet for Balstad 257.000 kg.

Fisket var gjennomgående godt både på yttersiden og innersiden utover hele februar, med tildels gode fangster på garn og særdeles gode fangster på nattlineretskaper.

Fra mars måneds begynnelse ble der store og jevne fangster både på garn og nattlineretskaper samt på juksa. Fisken var da å finne overalt på fiskehavet og av erfarne gamle fiskere ble det påstått at fisketyngden var den største utenfor Balstad på flere år.

Det gode fisket på innersiden i forbindelse med oljerasjoneringen medførte at driften på yttersiden opphørte fra omkring midten av mars. Utover siste del av mars avtok fangstene noe på nattliner og jukse, men holdt seg fortsatt bra på garn.

Fra april måneds begynnelse avtok fangstene på juksa betydelig så at de fleste juksefarkoster avsluttet fisket til påske.

Garnfangstene avtok også, derimot var fangstene på nattline fortsatt bra også ved oppsynets slutt — opp til 400 stk. på småskøyter.

Driftsresultatet må betegnes som meget tilfredsstillende på liner og garn og ganske bra på juksa.

Distriktets kvantum utgjorde 12.950.000 kg, derav for Balstad 10.678.000 kg og for Mortsund 2.272.000 kg.«

Sund oppsynsdistrikt: Sund, Møllerodden, Østre og Vestre Nessland, Skjellfjord og Nusfjord.

»Skreien kom usedvanlig tidlig til fangstfeltene i Lofoten i år. Prøvesett som ble gjort midt i januar viste at her var mye fisk på feltet. Da oppsynet kom tilstede 30. januar var gjennomsnittsfangstene på line ca. 1.000 kg. Dette fisket fortsatte ut februar med noe vekslende men gode fangster.

Den 28. februar kom et nytt tilsig av fisk og fangstene gikk da betydelig opp. Gjennomsnittsfangstene på line gikk således opp inntil 17. mars til ca. 1.300 kg. I tiden 10. mars til 23. mars foregikk det på Sund oppsynsdistrikts fiskehav et rikt garnfiske. Etter den 23. mars tok fisket noe av og da særlig for garnbrukernes vedkommende. Ved

utgangen av mars tok fisket seg opp igjen for linens vedkommende, og det er grunn til å anta at det bedre fisket da skyldes vestsiget. Resten av sesongen var fisket meget godt med toppfangster på opptil 2.700 kg og med gjennomsnittsfangster på opptil 1.600 kg.

Det ble ikke i sesongen driftet med garn fra Nusfjord, men derimot fra Sund med tilliggende steder.

Fisken stod hele sesongen langt inne på havet, men da været var godt, hemmet den lange sjøvei ikke driften. Når en sammenligner fiskepartiet med det antall båter og mann som drev fiske for distriktet, må en si at utbyttet av vinterens fiske ble meget godt.

Distriktets fiskekvantum utgjorde 4.786.000 kg hvorav for Sund 2.906.000 kg og for Nusfjord 1.880.000 kg.«

Reine oppsynsdistrikt: Reine og Hamnøy.

»Ved oppsynets ikrafttreden 30. januar var alt driften opptatt av en del linefarkoster og med lønnsomt utbytte. Linefiskerne hadde sist i januar toppfangster på 1.500 kg med gjennomsnittsfangster på omkring 500 kg. Først i februar ble driften også opptatt av garnfiskerne, men fangstene var små og driften lite lønnsom. De få farkoster som i første halvdel av februar driftet for yttersiden oppnådde derimot gode fangster på opptil 4.500 kg. Utbyttet av driften lå imidlertid således an at de fleste storgarnskøyter flyttet til Aust- og Mellom-Lofoten i første halvdel av februar.

Den 27. februar formerket man det første hovedinnsig av fisk for distriktet. Fangstene gikk da betydelig opp såvel for garn som for liner. Fisken stod langs distriktets fiskehav, men helt inne på eggen. Fisket fortsatte så med godt utbytte til 10. mars, da formerket man det annet og rikeste innsig av fisk. Den nye forekomst som man antar var på vestsig var meget rik. Tyngden stod over hele distriktets fiskehar — østvest — men langt fra land. Etter utbyttet å dømme er det grunn til å tro at fisketyngden som stod for distriktet i tiden 10. til 22. mars er den rikeste på mange år. I nevnte tidsrom foregikk det et meget rikt fiske på såvel garn som liner. Fangstene var jevne og store både på garn og liner, men størst på garn. I dette tidsrom kom daglig flere garnfarkoster lastet på land, og enkelte garnfarkoster i denne tid maktet ikke å avta fangsten, men måtte sette ned noe av bruket til neste dag. Toppfangstene for garnenes vedkommende gikk opp i 10.000 kg mens gjennomsnittet lå på 3.000—4.000 kg.

Etter 22. mars gikk fangstmengden betydelig ned for garnenes vedkommende, mens utbyttet for linefiskerne holdt seg oppe. Ved begynnelsen av april, etter »sturetiden« i forbindelse med gytningen

tok fisket seg atter opp for linefiskerne og gav for denne bruksart et godt utbytte helt til fiskets slutt.

Vinterens fiske må betegnes som meget godt, og gav det beste utbytte som fiskerne hittil har hatt. Utbyttet var jevnt godt såvel for garn som for liner, men jevnest for linebrukernes vedkommende.

At det økonomiske resultat ble så bra skyltes for en stor del de fordelaktige priser på fisk og fiskeprodukter.

Fiske med jukse for distriktet var ubetydelig.

Distriktets fiskekvantum utgjorde 6.228.000 kg.«

Sørvågen oppsynsdistrikt: Sørvågen, Moskenes, Tind og Aa.

»Det første forsøksfisket begynte med nattliner samtidig som oppsynet kom til distriktet, den 31. januar, og viste det seg at skreien allerede var kommet, men fangstene var små.

Fra begynnelsen av februar ble der en regelmessig drift over hele distriktets fiskefelt, hovedsakelig med nattliner. Fangstene bedredes etter hvert og i slutten av måneden foregikk her et jevnt godt fiske på liner, mens det for garn og jukse fremdeles var små fangster.

Fra begynnelsen av mars og utover til den 25. s. m. gav driften et meget godt utbytte for alle bruksarter, særlig for garnbruket som omkring midten av mars fra distriktets østlige garnhav, gav fangster på opptil 10.000 kg på nattstått storgarn.

For linebrukets vedkommende ble driften vanskeliggjort en tid omkring 20. mars grunnet sterk strøm som forårsaket atskillig vase. Fra 25. mars og i to uker var fangstene betydelig mindre, men det antokes at der fremdeles var store mengder fisk tilstede, og at denne periode bare var et »stur« og det viste seg at fisket tok seg opp igjen og gav et meget godt utbytte helt til oppsynet sluttet den 19. april. Der var enda betydelige fiskemengder tilstede da oppsynet reiste hjem.

Etter fangstene å dømme må det ansees som sikkert at der fra siste del av februar og til over påske har vært svære mengder fisk tilstede for distriktet, men stimen har den lengste tid holdt seg langt fra land, fra mebotn og innover, men mot sesongens slutt var her sikkert betydelige fiskemengder nær land.

Det gode fisket i forbindelse med gode priser gav et særdeles godt økonomisk utbytte, særlig for garn og nattline, mens det for jukse ble noe mindre, men også for dette bruk er resultatet godt.

Det for distriktet oppfiskede kvantum utgjør 5.118.000 kg.«

Værøy oppsynsdistrikt:

»Den 15. januar var første forsøksfisket med liner på yttersiden med fangst på 450 stk., den 16. med fangst på 420 stk. Senere i denne måned var fangstene noe mindre. Forsøksfiske med liner på innersiden i denne måned viste betydelig mindre fangster enn på yttersiden.

Fra 1. februar ble det mere sammenhengende drift, med gode delvis rike linefangster på yttersiden, men noe mindre på innersiden.

Det rike linefisket holdt seg på yttersiden helt til siste del av mars, da linefisket tok seg opp på innersiden med særdeles gode fangster. Etter denne tid foregikk alt linefisket på denne side.

Garnfisket var meget dårlig fra først av, så garnfolket gik over til å bruke liner, men sist i mars og først i april tok imidlertid garnfisket seg opp på innersiden med meget gode fangster. Likeså ble der først i april fisket godt på jukse for innersiden.

Etter hvert avtok fisket noe, så ved oppsynets avslutning den 19. april var garn og juksefisket avsluttet. Linefisket derimot var enda drivverdige, men måtte avsluttes grunnet agnmangel.

Det var svær fisketyngde tilstede så å si hele vinteren for Værøy, først på yttersiden senere for innersiden. Sluttresultatet ble spesielt for linefiskernes vedkommende særdeles godt.

Det oppfiskede parti for Værøy utgjorde 6.648.000 kg.«

Røst oppsynsdistrikt:

»Årets fiske for Røst var til å begynne med bra for yttersiden, men så tok det av for atter igjen å ta seg opp i slutten av januar.

Fra 31. januar var det en tid med jevnt gode fangster både på garn og nattlinerredskaper. Fangststørrelsen bedret seg og gikk for garnbrukets vedkommende opp i 3.200 kg med gjennomsnittsfangster på 1.850 og for nattliner 650 kg. Fisket stillet seg således nå bedre enn til samme tid i fjor og fiskerne begynte å se lysere på tilværelsen i forventning om godt sesongutbytte. Disse forventninger slo heller ikke feil. Fisket tok seg godt opp på yttersiden. Der oppnåddes jevne og ganske gode fangster på såvel garn som line, bedre enn på mange år. I midten av februar gikk dagsfangsten opp i 5.600 kg med gjennomsnittsfangster for garn 2.400 og for nattliner 1.200 kg.

Den 24. februar ble det gjort garnfangster på yttersiden opptil 6.000 og innersiden 4.900 kg, nattliner 1.100 kg. Det var mer varierende med fisket på innersiden, spesielt på garn, inntil det i slutten av mars og begynnelsen av april ble gjort noen sett med gode fangster. Noe vestsig ble det ikke, og fisket ebbet ut før påske. De fangster man

der etter fikk, betinget ikke lønnsom drift. Det var liten deltagelse i fisket av fremmede fiskere, visstnok på grunn av krigssituasjonen.

Resultatet av vinteren må stort sett betegnes som godt både for garn og liner, endog for disse som drev i mindre målestokk — både med hensyn til båtstørrelse og utrustning forøvrig — da driften var begunstiget med godt vær og bra strømforhold.

Det ble i alt oppfisket i distriktet 1.653.000 kg.«

Tilvirkning og utbytte.

Som tidligere opplyst ble sesongen i år avsluttet med et fiskeparti på 85.068 tonn, 1.362 hl lever, 33.545 hl dampmedisintran, 24.744 hl saltet rogn, og 21.591 hl fersk rogn for hermetisering.

Verdien av anførte produkter samt torskehodene utgjør 25.462.000 kroner, kfr. forøvrig herom tabell 36.

Av fiskepartiet ble 32.047 tonn saltet til klippfisk, 35.946 hengt til rundfisk, 13.475 eksportert fersk i iset tilstand, 3.316 anvendt til filét og endelig 283 tonn tilvirket som rotskjær.

Til guano ble anvendt 21,6 millioner torskehoder, mens 1 million sådanne medgikk til forbruk i Lofoten og for hjemsendelse i forskjellige øyemed.

Dessuten ble det øvrige fiskeavfall som rygger overalt oppsamlet for tørring til guano. Også i vinter var der en del fiskere særlig blant den stedlige befolkning, som samlet opp hoder og rygger, som ble utlagt til tørring for senere salg. Dette arbeid betaler seg godt, da prisene er gode på råstoffer. Under sesongen sendte fiskerne hjem ikke så lite hoder, og når farkostene avslutter og tiltrer hjemreisen, tar de med seg så meget hoder som de kan plasere ombord. Særlig er dette alminnelig blant fiskerbefolkningen fra Troms fylke og fra herredene omkring Lofoten.

Der ble også i vinter sendt hjem atskillige partier med fersk fisk. Det er nemlig alminnelig at så å si hver mann sender hjem fiskekasser til familien. Ikke uvesentlige partier blir anvendt på den måte. Dertil kommer så hva der fortæres av fisk i sesongen av den fastboende befolkning og av fiskerne selv. Man har forsøkt å skaffe seg så nøyaktig oppgave over disse partier som mulig, men det har vist seg vanskelig å komme til noe helt sikkert resultat. Man kan imidlertid regne med — etter de opplysninger man har fått — at der i år er medgått ca. 2½ millioner kilo fisk for dette øyemed. Tilsiktende mataukingen på hjemstedene ble der i vinter sendt forholdsvis mere fisk til hjemstedene enn de nærmest foregående år, tiltross for at belegget var betydelig

mindre. Verdien av det således forbrukte kvantum fisk kan i år passende ansettes til ca. kr. 575.000.

Leveren var i vinter noe magrere enn i de senere år, slik at gjennomsnittsfettholdigheten for sesongen ble fastslått til 47 prosent. Leverholdigheten hos fisken varierte i vinter som vanlig. Gjennomsnittsliverholdigheten ble fastsatt til 1.170 kg fisk til en hl lever. I 1938, 1939 og 1940 var leverholdigheten gjennomsnittlig henholdsvis 1.040, 1.060 og 1.050. Som det herav vil fremgå lå den noe under i år.

Fiskens rognholdighet pr. 1.000 kg fisk utgjorde i 1936 0,64, i 1937 0,63, i 1938 0,54, i 1939 0,62, i 1940 0,59 og i år 0,63 hl.

Beregningen er foretatt på den tid av sesongen da forøkelsen av rognpartiet var ved å opphøre som følge av at fisken i stor utstrekning var ferdig med gytningen.

Tabell 33. Det årlige utbytte av fisk, lever og tran, samt antallet av fiskere siden 1885.

År	Antall fiskere	Oppfisket kvantum i tusen stkr.	Fisk pr. fisker i stkr.	Leverholdighet		Dampmedisin-tranparti	Brun-tran-parti	Lever-parti til annen tran
				Antall fisk pr. hl lever	Antall gjennom-snittlig			
						1000	hektoliter	
1885	26 652	26 500	1000	400—700	—	6,55	18,5	29,5
1886	28 920	31 000	1072	300—650	—	10,00	25,4	41,0
1887	28 030	29 700	1060	300—700	—	9,50	23,6	38,3
1888	31 917	26 000	815	250—450	—	16,10	23,6	38,0
1889	30 083	17200	372	200—500	—	12,90	14,6	23,5
1890	30 324	30 000	989	200—500	—	16,70	36,3	58,5
1891	30 378	21 050	691	250—500	—	18,20	14,1	22,7
1892	30 092	16 250	530	280—550	—	8,10	14,3	23,0
1893	26 683	27 000	1012	270—550	—	18,60	19,5	31,5
1894	28 000	28 500	1107	400—800	—	12,30	7,3	14,6
1895	32 600	38 600	1184	500—1300	—	12,30	3,8	11,0
1896	32 280	18 000	558	570—1000	—	8,85	1,2	2,5
1897	31 312	25 800	824	300—720	—	18,26	3,8	7,7
1898	29 777	15 000	504	300—700	460	11,25	4,0	8,0
1899	24 461	15 000	613	250—450	340	18,45	6,1	11,0
1900	22 736	8 400	369	230—440	320	10,77	3,0	5,6
1901	18 555	13 000	700	250—500	350	15,89	3,1	6,0
1902	23 054	14 300	620	380—900	560	9,63	1,1	2,6
1903	18 277	13 700	750	700—4000	2160	0,61	0,2	1,1
1904	18 000	12 290	683	500—1800	1150	3,29	0,3	0,8
1905	20 626	13 500	654	370—700	551	11,49	1,1	2,2
1906	20 777	18 600	895	260—700	521	16,95	1,6	3,1
1907	20 166	18 700	927	280—550	430	20,37	2,3	4,5
1908	20 183	13 300	659	230—450	330	20,10	1,5	2,9
1909	20 346	16 800	825	250—500	400	20,00	1,3	2,6
1910	19 113	13 900	727	300—500	435	13,46	0,9	2,0
1911	28 088	10 500	581	330—800	527	7,87	0,3	0,8
1912	16 360	15 100	925	400—750	553	12,04	0,6	1,2
1913	14 659	10 200	696	420—1000	610	6,04	0,3	0,9
1914	16 382	11 700	715	350—900	523	9,62	0,5	1,0
1915	15 920	16 000	1015	350—800	542	12,65	0,6	1,4
1916	19 758	14 400	729	300—530	425	15,94	0,7	1,4
1917	19 091	9 200	538	240—600	378	12,00	0,4	0,8
1918	16 394	6 120	373	280—700	430	6,49	0,3	0,6
1919	11 539	7 000	606	240—650	414	8,43	0,2	0,7
1920	12 090	12 100	1000	240—550	300	18,37	0,6	2,4
1921	17 095	18 600	1088	220—700	313	29,27	0,4	5,2
1922	15 682	13 100	847	200—500	240	27,69	0,5	3,2
1923	17 369	17 012	978	170—370	235	35,29	0,4	4,3
1924	18 676	16 100	862	160—450	220	36,79	0,6	4,1
1925	21 471	21 900	1020	170—650	276	42,05	2,1	1,3
1926	21 625	27 600	1276	210—680	300	45,24	1,9	2,4
1927	19 523	35 600	1825	250—1200	382	43,04	1,8	1,5
1928	25 216	34 000	1348	220—1000	440	27,96	1,5	1,3
År	Antall fiskere	Oppfisket kvantum i alt tonn	Fisk pr. fisker i kilo	Leverholdighet		Kilo gj.-snittlig		
				kilo fisk pr. hl lever				
1929	27 054	130 256	4814	800—1600	1050	55,16	2,8	1,3
1930	28 356	127 200	4486	800—1500	1073	54,96	2,7	1,3
1931	26 505	65 100	2456	850—1300	960	33,77	1,9	1,7
1932	26 608	105 101	3955	700—1200	820	68,30	3,9	4,2
1933	31 905	80 695	2526	650—1200	825	52,80	3,1	1,9
1934	28 336	87 166	3080	680—1250	790	59,742	3,6	3,2
1935	28 772	55 098	1915	500—1200	700	38,971	2,1	1,7
1936	25 043	52 766	2110	700—1250	850	26,862	1,6	0,9
1937	23 559	82 493	3510	750—1400	920	45,231	2,4	1,0
1938	22 548	89 605	3982	800—1400	1040	43,190	2,2	1,2
1939	25 803	115 318	4469	760—1400	1060	54,645	2,9	1,6
1940	23 515	94 293	4012	780—1250	1050	44,076	2,4	1,6
1941	14 984	85 067	5760	800—1250	1170	33,545	2,0	1,4

Tabell 35. Ukentlige oppgaver over utbytte,

Uken som endte		Fisk										Ukens fiske
		I alt	Anvendelse						Fangstmåte			
			Saltet	Hengt	Iset	Rot-skjær	Filet	Fiske-mel	Garn	Liner	Jukse	
Tonn												
Februar	7	849	224	126	529	0	0	0	139	733	7	879
—	14	2.063	633	341	986	0	103	0	397	1.590	76	1.184
—	21	5 252	2.314	726	1.761	2	449	0	1.283	3 531	438	3.189
—	28	11.445	5.840	1.353	3.128	64	1.060	0	3.422	6.494	1.529	6.193
Mars	7	20.794	9.823	4.874	4 472	92	1 533	0	5 788	11.381	3 625	9.349
—	14	31.989	13.855	10 492	5 766	96	1.780	0	9 654	16 778	5.557	11.195
—	21	47.137	19 193	17.995	7 642	118	2.189	0	16 891	21.901	8.345	15.148
—	28	60.231	24.193	24.042	9.443	118	2.435	0	23.314	25.524	11.393	13.094
April	4	72.400	28.649	29 403	11.270	118	2.960	0	28.798	29.595	14 007	12.169
—	11	80.157	31.198	33 195	12.378	215	3.171	0	31 591	33 522	15.044	17.757
—	18	85.067	32.047	35.946	13.475	283	3.316	0	32.800	36.934	15 333	4.910

Fiskerne og utbyttets prosentvise fordeling på de forskjellige redskaper.

Tabell 38.

År	Garnbruk		Linebruk		Dypsagn		Antall	
	Fiskere	Fisk	Fiskere	Fisk	Fiskere	Fisk	Fiskere	Fisk mill. stkr.
I gjennomsnitt								
— 1871—1880	50,4	48,7	29,6	45,6	10,0	5,7		
— 1881—1890	35,1	31,5	56,3	64,6	8,6	3,9		
— 1891—1900	38,4	34,9	55,0	62,3	6,6	2,8		
— 1901—1910	42,2	33,8	54,8	64,9	3,0	1,3		
— 1911—1920	30,6	34,3	63,6	62,9	5,8	2,8	17,028	11,232
— 1921—1930	27,0	32,8	47,5	54,0	25,5	13,2	21,216	26,591
— 1931—1940	31,7	40,7	29,4	36,4	38,9	22,9	26,259	82,7
1941.....	34,1	38,6	27,3	43,4	38,6	18,0	14,984	85,1

tilvirkning og belegg i 1941.

Lever som ikke er anvendt til dampmedisintran	Dampmedisintran	Rogn, hvorav:		Antall					Trekningdager			
		Saltet	Hermetikk	Båter	Fiskere	Kjøpefartøyer	Landkjøpere	Trandamperier	Østlofoten		Vestlofoten, Værøy, Røst	
									Hele	Delvise	Hele	Delvise
	Hektoliter											
0	349	61	435	176	768	5	57	35	5	1	5	1
0	810	318	1.007	661	2.800	13	119	55	6	—	4	1
0	2 171	1.202	2.552	1 560	6 227	20	162	75	6	—	6	—
0	4.767	3.209	5.704	2.886	10.931	38	201	86	5	1	5	1
0	7.860	6.636	8 676	3 647	13 628	59	227	79	5	1	6	—
0	12.736	11.718	14 782	3 897	14.758	68	254	89	5	1	5	1
0	18.672	17.786	19.211	4 018	15.001	90	274	92	5	1	5	1
705	23.354	21.955	21.340	4.011	14.914	100	269	92	5	1	5	1
1.108	27.646	24.250	21.501	3.351	12.444	87	284	96	6	—	5	1
1.323	31.409	24.713	21.501	2.227	8.299	41	274	86	5	1	5	1
1.362	33.545	24.744	21.501	1.178	4.677	21	174	80	5	1	5	1

Mannslotter i kroner for hvert fiskevær i 1941 —

Tabell 39. beregnet i brutto.

Fiskevær	Høyeste				Middels				Laveste			
	Garn	Liner	Jukse	Smågarn	Garn	Liner	Jukse	Smågarn	Garn	Liner	Jukse	Smågarn
Rinøy	2200	—	300	400	1500	—	100	180	1000	—	25	80
Kjeøy	1100	—	250	200	700	—	150	100	400	—	50	80
Risvær	1700	900	550	650	1100	650	350	500	600	400	200	350
Brettesnes	2100	2400	900	800	1100	1200	600	500	500	400	200	400
Skrova	4000	1700	1800	1500	2000	1200	1200	1000	1500	900	500	700
Svolvær	3300	2000	1600	—	1700	1400	650	—	800	900	300	—
Kabelvåg og Stolvågen	2200	2400	1200	—	1700	1800	900	—	900	800	600	—
Hopen, Kalle, Ørsnesvika	3800	3000	1050	—	1400	1450	600	—	1000	750	350	—
Henningsvær	3400	1900	1000	—	1600	1200	650	—	800	600	250	—
Stamsund og Steine	3000	2800	1400	—	1400	1160	440	—	500	500	150	—
Ure	2500	2200	1000	—	2000	1550	500	—	500	600	200	—
Mortsund	2000	3200	—	—	1200	1700	—	—	400	700	—	—
Balstad	4300	4500	2200	—	2800	2900	1400	—	900	1200	700	—
Nusfjord	1500	3000	—	—	1230	2000	—	—	1000	1000	—	—
Sund, Nesland og Møllerodden	2800	3300	1600	—	1500	2400	900	—	400	600	350	—
Reine og Havnøy	3000	2700	—	2000	1800	1600	—	1100	1000	900	—	700
Sørpågen, Moskenes, Bogen, Tind og Å	4250	3500	1200	—	2500	2500	800	—	2000	700	400	—
Værøy	3300	5200	—	—	2730	2900	—	—	2530	1480	—	—
Røst	2760	2350	—	—	2150	1880	—	—	650	400	—	—

Oppfisket kvantum skrei, månedsviis fra 1929.

Tabell 34.

År	Mengde (mill kg)				Prosent			
	Jan og febr.	Mars	April	Ialt	Jan. og febr.	Mars	April	Ialt
1929.....	28,3	63,1	38,8	130,2	21,8	48,4	29,8	100
1930.....	14,0	77,1	36,1	127,2	11,0	60,0	29,0	100
1931.....	3,3	30,4	31,4	65,1	5,06	46,68	48,26	100
1932.....	8,8	51,4	44,9	105,1	8,37	48,91	42,72	100
1933.....	8,7	61,4	10,6	80,7	10,7	76,1	13,2	100
1934.....	10,9	59,6	16,6	87,1	12,5	68,4	19,1	100
1935.....	7,1	32,1	15,9	55,1	12,9	58,2	28,9	100
1936.....	7,5	25,5	19,7	52,7	14,0	48,4	37,6	100
1937.....	10,9	46,8	24,7	82,4	13,3	56,7	30,0	100
1938.....	4,1	55,1	30,3	89,5	4,6	61,6	33,8	100
1939.....	6,7	79,2	29,4	115,3	5,7	68,8	25,5	100
1940.....	13,7	55,9	24,7	94,3	14,5	59,3	26,2	100
1941.....	11,4	48,9	24,8	85,1	13,4	57,5	29,1	100

Lofot-fiskets utbytte i ferdige produkter fra 1921—1941.

Tabell 36.

År	Ialt fisk	Prod. herav			Hoder	Rogn	Medisin-tran	Tran	Verdi i mill. kroner
		Klippfisk	Tørrfisk	Annen tilvirkn.					
Millioner stykker					1000 hektoliter				
1921.....	18,6	7,8	10,0	0,8	14,2	22,2	29,3	0,4	10,80
1922.....	13,1	6,9	5,9	0,3	10,7	16,7	27,7	0,5	11,89
1923.....	17,0	9,6	7,0	0,4	14,4	27,8	35,3	0,4	9,90
1924.....	16,1	9,7	6,1	0,3	13,8	27,2	36,8	0,6	19,61
1925.....	21,9	13,8	7,9	0,2	18,7	39,4	42,0	2,1	27,99
1926.....	27,6	15,8	11,4	0,4	24,7	35,5	45,2	1,9	17,40
1927.....	35,6	20,4	14,8	0,4	32,8	39,1	43,0	1,8	10,20
1928.....	34,0	18,9	14,3	0,8	32,8	45,1	27,9	1,5	16,80
Millioner kilo									
1929.....	130,2	83,6	45,4	1,2	41,8	50,4	55,1	2,8	17,61
1930.....	127,2	95,6	30,5	1,1	38,0	55,5	54,9	2,7	19,46
1931.....	65,1	34,3	29,5	1,3	16,0	34,7	33,7	1,9	9,99
1932.....	105,1	59,5	44,2	1,4	23,5	52,2	68,3	3,9	11,26
1933.....	80,7	54,9	24,4	1,4	18,3	47,5	52,8	4,1	10,14
1934.....	87,1	50,2	34,7	2,2	18,2	48,3	59,7	5,2	13,79
1935.....	55,1	37,0	15,8	2,3	12,0	29,7	38,9	3,0	9,36
1936.....	52,7	26,8	23,6	2,3	11,9	30,6	31,3	2,1	8,99
1937.....	82,4	43,8	36,7	1,9	21,4	43,9	45,2	4,2	13,65
1938.....	89,5	51,9	35,1	2,5	22,5	47,7	43,2	2,2	15,52
1939.....	115,3	62,7	49,4	3,2	29,8	54,1	54,6	2,9	17,64
1940.....	94,3	42,7	36,6	15,0	23,7	38,3	44,1	2,4	17,04
1941.....	85,1	32,1	35,9	17,1	21,6	46,2	33,5	2,0	25,46

Fordeling av årets kvantum på oppsynsdistriktene og på bruksartene samt på tilvirkningsmåtene.
Tabell 37.

Fiskevær	Fiskepartiet ialt	Fiskepartiets anvendelse					Lever			Rogn		Hoder		Fangstmåte		
		Saltet til klippfisk	Hengt til rundfisk	Eksportert iset	Rotskjær	Filét	Lever-parti	Brukt til dampmedisintan	Utvunnet dampmedisintan	Saltet	Hermetikk	Gvano	Hjemme-forbruk	Garn	Liner	Jukse
	tonn	tonn	tonn	tonn	tonn	tonn	hl	hl	hl	hl	hl	1000 stk.	1000 stk.	tonn	tonn	tonn
Rinøy	153	115	33	5	—	—	130	164	77	103	—	39	8	143	—	10
Kjeøy	498	295	113	74	—	16	425	375 ¹⁾	176	148	45	130	15	470	—	28
Risvår	1.326	609	543	73	11	90	1.133	582 ¹⁾	274	715	25	300	53	678	492	156
Brettesnes	1.167	834	278	55	—	—	995	714 ¹⁾	336	524	70	270	30	336	595	236
Skrova	3 945	1.778	455	675	8	1.029	3 373	3 402 ²⁾	1.601	1.285	866	919	50	2.132	98	1 715
Svolvår	9.369	4.308	636	3.702	15	708	8.009	12 280 ¹⁾	5.773	2.121	1.929	2.215	90	4 937	1 298	3 134
Kabelvåg og Storrågen. Hopen, Kalle, Ørsnes- vika og Ørsvåg	2 469	839	1.345	228	57	—	2.110	2175	1.023	1.080	793	640	30	596	1.264	609
Henningsvår	3.190	1.561	950	129	13	537	2.726	3124 ²⁾	1.469	1.147	650	838	45	1.290	1.708	192
Stamsund og Steine	16.333	7 092	5 644	3.335	16	246	13.960	12 483 ¹⁾	5 868	5.728	190	4.050	30	8.722	3.101	4 510
Ure	7.538	3.693	2.755	910	5	175	6.443	3753 ¹⁾	1.764	1 523	1.856	1.870	161	4.691	2.407	440
Mortsund	1.696	669	508	519	—	—	1.449	29 ¹⁾	14	131	1.017	433	40	272	1.215	209
Balstad og Kjeøy	2.272	606	1.522	137	7	—	1.942	1 388 ¹⁾	653	942	464	550	39	512	1.720	40
Nusfjord	10.678	3.568	4.498	2.545	20	47	9.127	11 861 ²⁾	5.575	1.900	6.700	2.700	160	2 815	4 978	2.885
Sund, Nesland og Møl- lerodden	1.880	798	1.040	38	4	—	1.606	1516 ¹⁾	714	1.150	350	530	32	55	1.790	35
Reine og Havnøy	2.906	918	1.968	11	9	—	2.483	2172 ¹⁾	1.022	1.363	288	767	44	861	1.904	141
Sørvågen, Moskenes, Bogen, Tind og Å	6.228	1.884	3 904	158	13	269	5.323	5 431 ²⁾	2.553	924	1.800	1.638	60	2.854	2.928	446
Værøy	5.118	910	3.878	183	78	69	4.375	3 448 ¹⁾	1.621	1.922	372	1.440	58	374	4.267	477
Røst	6.648	1.015	4.870	625	20	118	5.682	5 000 ¹⁾	2.351	1.211	3.766	1.855	35	182	6.396	70
Ialt	1.653	555	1.006	73	7	12	1.413	1 448	681	827	320	410	22	880	773	—
Ialt	85.067	32.047	35.946	13.475	183	3 316	72.707	71 345	33 545	24.744	21.501	21.598	1002	32.800	36.934	15.333

¹⁾ En del lever fraført været. — ²⁾ En del lever tilført været.

Vannets temperatur.

Også i vinter var der en del garnfiskere som ved eget initiativ foretok målinger av temperaturen i sjøen. Sådanne målinger har tidligere vist gode resultater, idet garnfiskerne på den måte har funnet frem til den mest høvelige temperatur for fisken. Dessverre er der så alt for få som driver disse målinger, likesom de få som arbeider her ikke sender noen meldinger om resultatet av målingene og de fiskefangster som oppnås under de forskjellige temperaturforhold. Man savner derfor stoff til nærmere å kunne omtale saken. — Man henstiller her i gjennom til de garnhøvedsmenn som har dypvannstermometer og som bruker disse i Lofoten å innsende til utvalgsformannen resultatene av målingene samt fangstutbytte med opplysning om tid og sted for driften. Stoffet vil da bli bearbeidet og inntatt i Lofotberetningen for å tjene til opplysning for fiskerbefolkningen.

Gjennomsnittsutbytte i brutto pr. mann fra 1881—1941.

Tabell 40.

År	Stykker skrei	Kroner	Fratrukket båtslott reduseres bruttolotten til kroner
I gjennomsnitt 1881—1890.....	656	203	—
1891—1900.....	732	183	—
1901—1910.....	744	259	—
1911—1920.....	716	595	—
1921—1928.....	1155	788	629
	Antall kilo		
1929—1938.....	3283	488	380
1939.....	4469	677	510
1940.....	4012	710	530
1941.....	5760	1697	1273

Gjennomsnittsutbyttet etter tabell 40 foran er beregnet etter fiskernes antall den 22. mars og som vanlig angitt i brutto. Når lottantallet beregnes på samme måte som fangstfordelingen skjer på, øker lottantallet så meget, at bruttolotten på den enkelte reduseres til det i nevnte tabell angitte beløp.

Agnforsyningen.

Agnpriser og agnutgifter.

Agnforsyningen har i vinter foregått stort sett på en tilfredsstillende måte, og man kan vel si at noen agnmangel av nevneverdig gene ikke forekom. Tilgangen var ikke alltid så regelmessig og tilstrekkelig som ønskelig kunne være, hvorfor det til enkelte tider i sesongen var

tilløp til knapphet, særlig av frosen storsild, men heldigvis var det hele lokalt og av kort varighet. Den frosne storsild var også i vinter hovedagnet og ble benyttet som nattlineagn i meget stor utstrekning. Ennvidere ble saltet skjell benyttet, spesielt da i Østlofotværene. Tilgangen av dette agn var også bra, og prisene forholdsvis rimelige. Salget ble for det vesentligste formidlet gjennom agnsentralen i Svolve, og det hele gikk greit og planmessig for seg. Mange fiskere hadde også i år med seg hjemmefra både saltet skjell-, sprutbelling og sprutgorr, noe som reduserte agnutgiftene for den enkelte. Saltet sild ble også delvis anvendt den aller første tid av sesongen, spesielt for Værøy. I april ble der fanget fetsild under Innlandet, som ble ført til Vestlofotværene som nattlineagn. Denne sild viste seg å være god for øyemedet, når den bare kom blodfersk i sjøen.

Endelig ble der også i vinter gjort forsøk med preparerte reker, som man fikk tilsendt fra Fiskeridirektoratet i Bergen. Rekene var nedlagt på små dunker, som ble fordelt omkring i de fleste vær fra Hopen og vestover. Agnet ble benyttet for en del som nattlineagn. Resultatene av disse forsøk falt ikke heldig ut, da prepareringen ikke kan ha vært heldig, idet rekene ikke var holdbare nok. I de tilfeller hvor rekene i enkelte dunker var noenlunde bra, ble fiskeresultatet tilfredsstillende. Disse forsøk og forsøkene fra i fjor viser at reker er et meget heldig nattlineagn, når de bare kommer i sjøen ferske. Det anbefales derfor at der fortsatt arbeides med å finne frem til en prepareringsmetode som kan være holdbar i hvert fall for en kortere lagringstid.

Agnutgiftene ble i vinter forholdsvis høye som følge av de økete priser på alt agn, likesom det store antall sjøværddager også bidrog sitt til økningen av kontoen. Etter foretatte beregninger beløper de samlede agnutgifter seg til godt og vel $1\frac{1}{2}$ million kroner eller 310 kroner pr. nattlinefisker og kr. 25 pr. jukse- og snikfisker mot ifjor henholdsvis 180 kroner og 30 kroner. Når beløpet ikke ble større, skyldes det jo som det vil skjønnes det forhold at der i fjor deltok vel 5.800 nattlinefiskere og 11.100 jukse- og snikfiskere mot i denne sesong bare henholdsvis 4.100 og 5.700.

Man vil også i år gjenta henstillingen om at fiskerne i så stor utstrekning som råd er dekker sitt behov av agn fra hjemstedene. Ved å bringe med seg mest mulig saltet skjell, sprut og sprutbelling og saltet fetsild vil man redusere agnutgiftene temmelig sterkt, og dertil vil man være uavhengig, om agnmangel skulle inntre til et eller annet tidspunkt i sesongen.

Fra enkelte oppsynsstasjoner er innkommet en del opplysninger om agnforsyningen, og man skal her hitsette:

Raftsundet oppsynsdistrikt:

I dette distrikt benyttedes hovedsakelig sprutbelling og gorr av egen fangst. Et ubetydelig kvantum saltskjell ble omsatt. Sildeagn ble ikke benyttet.

Skrova oppsynsdistrikt.

Forsyningen var tilfredsstillende når unntas at der for Skrovas vedkommende manglet sildagn de siste 14 dager av fisket. Der ble brukt ikke så lite tørret blekksprut, som fiskerne hadde med seg. Utgiftene ble derfor for enkeltes vedkommende helt minimale. Der omsattes også en del tørret blekksprut til en pris av 15—16 øre pr. stk. Der ble også brukt en del saltet skjell til lineagn den siste del av fisket.

Svolvær oppsynsdistrikt.

For de linebåter som hadde stasjon i været var tilgangen på agn rikelig hele vinteren. Foruten sild ble der i stor utstrekning benyttet sprut, både frossen og tørret. Flere fiskere hadde sprut som var frosset og opplagt på kjølelageret. Tilgangen på saltet skjell var tilstrekkelig. Juksefiskerne brukte svært lite agn i år, da fisken ikke tok i hverken på snik eller halsangel.

Kabelvåg oppsynsdistrikt.

Som agn ble vesentlig benyttet saltet skjell. Først i sesongen bruktes også meget av tørret sprutbelling, rundfrossen sprut samt sprutgorr. Ubetydelig av frossen storsild ble anvendt. Fra midten av april var det tildels vanskelig å skaffe tilstrekkelig av saltet agnskjell for de båter som da lå igjen.

Høpen oppsynsdistrikt.

Der var tilstrekkelig med agn, og omsetningen var tilfredsstillende, når bortsees fra påskeuken og uken etter påske, da det eneste brukbare agn — saltet skjell — ikke var å oppdrive. Grunnen her til var vel den at skjellhandlerne på grunn av fiskernes hjemreise sendte de resterende beholdninger vestover. De som lå igjen da hadde vanskeligheter med å skaffe seg agn. Der ble også til å begynne med benyttet tørret sprutbelling og sprutgorr, som fiskerne selv hadde med seg.

Henningsvær oppsynsdistrikt.

Forsyningen gikk meget bra hele vinteren. Foruten frossen, fersk storsild ble også benyttet fersk sild samt blekksprut og blekksprutlever.

Saltet skjell ble også anvendt, men noen rikelig tilgang på dette agn var det ikke. Agnprisene var atskillig høyere i år enn i fjor. Gjennomsnittsprisen pr. dunk skjell var således kr. 65. Også for de øvrige agnsorter var prisene høyere. Agnutgiftene kan man derfor si kom opp i det dobbelte beløp mot hva der medgikk i fjor.

Stamsund oppsynsdistrikt.

Agnforsyningen betegnes som tilfredsstillende under hele fisket. Der ble i stor utstrekning benyttet blekksprutbelling, som fiskerne hadde med seg hjemmefra. Før storsilden kom først i sesongen ble der benyttet frossen fetsild, som viste seg mindre fiskelig. Da der ble tilført frosset storsild, ble vesentlig kun dette agn benyttet. Driftsresultatene ble bedre når storsilden kom i sjøen. Den siste del av sesongen ble der anvendt en del saltet skjell.

Balstad oppsynsdistrikt.

Også for dette distrikt var agnforsyningen helt tilfredsstillende. Agnmangel forekom ikke før ved slutten av fisket.

Frossen storsild var det agn som nesten bestandig ble benyttet, når bortsees fra at der henimot slutten av sesongen ble anvendt en del saltet skjell samt litt sprutgorr. Andre agnsorter kom ikke til anvendelse.

Sund og Reine oppsynsdistrikter.

Det var ingen agnmangel i disse distrikter. Frossen storsild var også i vinter hovedagnet. Fra midten av mars og utover ble der også anvendt blekksprutlever og saltet skjell. Det viste seg at de der anvendte blekksprutlever eller saltet skjell oppnådde de største fangster. I siste del av sesongen ble tilført fersk sild fra Innlandet. Det agn var godt når det var helt ferskt. Agnprisene var i vinter langt høyere enn de foregående år.

Sorvågen oppsynsdistrikt.

Forsyningen av agn var god hele vinteren. Den første tid benyttes hovedsakelig blekksprut, men så snart den frosne storsild kom på markedet, ble vesentlig kun denne benyttet. Den har i likhet med tidligere år vist seg som et utmerket agn. Saltet skjell ble benyttet bare en kort tid ved slutten av fisket.

Værøy oppsynsdistrikt.

Fiskerne hadde rikelig med agn til henimot slutten av sesongen. De fleste forsynte seg ved fiskets begynnelse med saltet sild, og frossen rundsprut og likeså med tørret sprutbelling. Sistnevnte agn var godt og billig, bare 17 øre pr. stk. og derfor ble agnet også meget benyttet under den første del av fisket og helt til den frosne storsild kom. Tilførselen av sistnevnte agnsort var jevn og tilstrekkelig til først i april. Fra da av benyttedes tørret sprutbelling av beholdninger som var igjen fra tidligere på vinteren. Imidlertid ble det for lite av dette og annet agn, slik at flere avsluttet på grunn av agnmangel.

Gjennomsnittspris på agn i hvert vær 1941 angitt i kroner pr. hektoliter.

Tabell 41.

Fiskevær	Fersk sild	Salt sild	Skjell	Salt skjell	Fersk lodde	Blekksprut	Blekksprut-lever	Isset eller frosset fersk storsild
Rinøy	—	—	—	—	—	—	—	—
Kjeøy	—	—	—	—	—	—	—	—
Risvær	—	—	—	185,00	—	—	—	—
Brettesnes	—	—	—	160,00	—	15,00	—	—
Skrova	—	—	—	175,00	—	16,00	—	40,00
Svolvær	—	—	—	160,00	—	29,00	55,00	35,00
Kabelvåg	—	—	—	195,00	—	25,00	40,00	38,00
Hopen Kalle og Ørnesvika	31,60	—	—	193,00	—	24,00	58,00	36,60
Henningsvær	44,00	—	—	232,00	—	45,00	56,00	39,00
Stamsund og Steine	29,85	—	—	160,70	—	90,00	41,60	30,60
Ure	35,80	—	—	172,00	—	—	—	32,10
Mortsund	35,00	—	—	160,00	—	—	—	35,00
Balstad	35,00	—	—	160,00	—	—	54,00	35,00
Nusfjord	—	—	—	—	—	—	—	34,80
Sund, Nesland. Møllerodden	—	—	—	—	—	—	—	35,25
Reine og Havnøy	38,00	—	—	241,00	—	37,50	46,00	42,00
Sørvågen. Moskenes, Bogen, Tind og Å	—	—	—	100,00	—	56,00	—	35,00
Værøy	—	25,00	—	—	—	32,20	—	35,30
Røst	—	—	—	—	—	50,00	—	41,75

Leverholdigheten i hver uke i hvert vær 1941.

(De anførte datoer betegner hver ukens slutning). Tallene angir antall kg fisk pr. 10 liter lever.

Tabell 42.

Fiskevær	Februar				Mars				April		
	7	14	21	28	7	14	21	28	3	10	17
A. Garnfisk.											
Rinøy	—	85	95	85	87	87	88	87	87	87	87
Kjeøy	—	88	88	82	80	88	88	92	92	92	92
Risvær	—	88	85	85	80	80	80	80	80	80	90
Brettesnes	—	88	85	85	80	80	80	90	100	100	—
Skrova	90	90	100	100	100	100	105	105	115	115	115
Svolvær	86	85	90	90	91	89	90	100	105	110	110
Kabelvåg	—	82	85	100	95	95	100	100	105	110	110
Hopen	—	80	81	87	90	95	105	107	108	100	100
Henningsvær	—	82	88	87	91	120	104	110	96	112	112
Stamsund	—	85	84	86	90	99	105	108	107	108	106
Ure	—	—	90	89	95	97	107	106	115	108	110
Mortsund	—	—	85	85	95	100	103	109	115	115	110
Balstad	90	85	85	85	90	100	100	100	100	110	110
Nusfjord	83	97	87	83	—	100	108	105	110	—	—
Sund	87	90	86	89	95	100	110	110	110	100	100
Reine	87	85	86	86	86	100	105	110	110	112	115
Sørvågen	—	—	95	95	95	98	110	110	110	110	112
Værøy	—	—	—	90	100	98	100	—	116	110	110
Røst	95	90	90	90	100	100	100	100	120	125	125
B. Linefisk.											
Rinøy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kjeøy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Risvær	—	92	90	90	95	95	95	95	95	95	100
Brettesnes	110	110	110	110	110	100	100	110	120	120	120
Skrova	100	—	100	100	110	110	100	110	115	115	115
Svolvær	105	92	100	100	110	100	110	115	117	120	120
Kabelvåg	105	105	101	114	115	110	110	110	130	130	130
Hopen	—	95	100	108	110	110	110	125	130	130	110
Henningsvær	—	105	110	108	120	110	101	106	120	119	120
Stamsund	128	119	114	111	112	112	114	115	112	113	115
Ure	—	115	113	112	98	105	115	115	130	120	125
Mortsund	—	120	110	115	105	110	115	118	130	130	130
Balstad	110	110	112	110	120	120	120	120	130	130	125
Nusfjord	113	119	113	115	117	106	112	127	137	125	120
Sund	110	117	117	114	119	118	109	130	140	132	130
Reine	120	120	128	115	110	110	110	120	130	130	130
Sørvågen	120	110	103	120	120	110	113	110	130	135	130
Værøy	116	125	113	117	127	127	128	134	132	139	137
Røst	105	100	110	115	120	120	130	100	120	125	125

Redskapstap og slitasje m. v.

Som berørt under avsnitt VII i beretningen ble hele sesongen avviklet under helt ekstraordinære rolige og stabile værforhold, slik at det skal bli vanskelig å påpeke et Lofotfiske som fra først til sist har artet seg tilsvarende fint. Sjøværsdagenses antall ble derfor mange, da landligge på grunn av været praktisk talt ikke forekom . Hertil kommer så at vinteren heller ikke bød på ulemper med hensyn til strømforholdene. Også i så måte skilte sesongen seg ut som ekstra fordelaktig for bedriften. Når strømsetningen til stadighet forekommer på fiskefeltene, oppstår der alltid skade på redskapene og tap, ofte endog i betydelig omfang. Når man i vinter også unngikk all generende strøm overalt, ja selv for Værøy og Røst samt Sørvågen, hvor der regelmessig forekommer strømhindringer, og dertil daglig hadde fint vær, så er det naturlig at redskapstapene ble små og slitasjen liten.

Men til tross for de gunstige driftsforhold kommer man dog opp i store beløp på denne konto, vesentlig som følge av de høye priser på alt redskapsutstyr. Imidlertid viser det seg fremdeles nokså vanskelig å skaffe seg uttømmende opplysninger hos fiskerne for en riktig vurdering av hva der medgår for de enkelte båtlag til nyanskaffelse og vedlikehold for hver sesong. Man får opplysninger og oppgitt en hel del tall, som skal tjene til veiledning, men det viser seg alltid at det er nesten umulig å kunne påpeke to båtlag som kommer til samme utgiftsresultat. Det er derfor nokså vanskelig å finne frem til den riktige gjennomsnittsutgift pr. mann såvel hva slitasje som tapskonto angår.

Imidlertid har man bearbeidet det materiell man har samlet inn så godt som det lar seg gjøre, og ut fra det er man kommet til det resultat at der i vinter er medgått 238.600 kroner på tapskontoen, som fordeler seg med 90.000 kroner for garnbruket, 131.200 kroner for linebruket og 17.400 for jukse og snik. Dette svarer til en utgift av henholdsvis kr. 18, kr. 32 og kr. 3 for hver garn-, line- og juksefisker. Økningen fra ifjor skyldes bare forøkte redskapspriser.

Slitasjekontoen er imidlertid den post som ruver mest også i år, og den blir denne gang meget høy til tross for de ideelle driftsforhold. Posten kan i år føres opp med 3.226.000 kroner, som fordeler seg med 2.400.000 kroner på garnbruket, 779.000 kroner for linebruket og 87.000 kroner for jukse og snik, hvilket svarer til en utgift av kr. 480, kr. 1.901 og kr. 15 for henholdsvis hver garn-, line- og juksefisker.

Sistnevnte post har som det vil sees steget sterkt, men årsakene er som foran nevnt de høye redskapspriser.

Man må også i år rette en inntrengende henstilling til fiskerne om å gjennomføre merkningen av alle slags fiskeredskaper slik som de nye utvalgsvedtekter foreskriver. Ved å etterkomme disse bestemmelser

har en hver fisker de beste sjanser til å få sine redskaper igjen, om ulykken skulle være ute, som at f. eks. en fløytgarnlenke kom i drift eller en linesetning havnet ombord i en annen båt. Redskapene er nu så kostbare, at intet må forsømmes i retning av effektive forholdsregler også med hensyn til både merkning og belastning.

Om forholdene på området i etternevnte oppsynsdistrikter hitsettes hva der er innberettet fra oppsynsstasjonene:

Svolvær oppsynsdistrikt:

Det var i vinter ikke særlig stort redskapstap hverken for garn- eller linefiskerne. Særlig for førstnevnte var tapet lite, hvilket skyldtes det forholdsvis mindre belegg og de stabile og gode værforhold hele vinteren. Slitasjen kan antakelig betegnes som et gjennomsnittsårs. Når verdien av tapet og slitasjen er blitt så pass høy, skyldes dette de forhøyete priser på all slags redskapsutstyr.

Kabelvåg oppsynsdistrikt:

Redskapstap på grunn av uværet forekom ikke. Grunnet den store ansamling av fiskere ble derimot slitasjen under den intense drift forholdsvis stor.

Henningsvær oppsynsdistrikt:

Da driften foregikk under særlig rolige værforhold uten noen strømperioder, ble redskapstapene mindre, likesom slitasjen også ble redusert. På den annen side medførte de egenartede driftsforhold for garnbruket temmelig sterk slitasje, idet den store bruksmasse av garn utsattes etter et smalt belte langs egga flo på flo. Sammenviklinger med derav følgende skader på redskapene var derfor ikke til å unngå. Tross dette forhold ble dog tapene og slitasjen kvantitativt lavere enn i fjor. Imidlertid spiller de høyere brukspriser inn ved beregningen av tapet og slitasjen.

Stamsund oppsynsdistrikt:

Grunnet de særdeles gode værforhold i vinter og de rommelige driftsforhold ble redskapstapene minimale. For garnbrukets vedkommende var det praktisk talt intet redskapstap. Derimot forekom der en del tap for nattlinefiskernes vedkommende som passende kan settes til kr. 90 pr. mann.

Ballstad oppsynsdistrikt:

Det gunstige vær og de moderate strømforhold gjorde at redskaps-tapene ble ganske små, hvilket også gjelder slitasjen. Til tross for de mange sjøværsdager må slitasjen etter forholdene betegnes som rimelige, idet driften er foregått på rommelig felt uten større redskapssammen-viklinger. Når utgiftskontoen allikevel kom noe opp, skyldtes jo det som det vil skjønnes for en stor del de høye redskapspriser.

Sund og Reine oppsynsdistrikter:

Under fisket var det godt vær og gode driftsforhold. Belegget var jo betydelig mindre i vinter enn tidligere. Dette gav bedre plass-forhold til redskapene ute på feltet og bevirket mindre slitasje og bruks-tap. Strømforholdene må også stort sett betegnes som gunstige. I det hele tatt forekom det lite av redskapstap gå grunn av vær og strøm. Linebrukerne mistet en del redskaper, men de hevdet selv at dette tap var forårsaket av juksefiskerne, som den siste del av sesongen lå inn over linesetningene og fisket. Garnbrukerne hadde intet særlig tap unntagen for de båters vedkommende, som drev på yttersiden. Litt brukstap vil jo en fisker alltid få, når hensyn tas til tap av glasskavl, fløyt og oppsta m. v. Redskapsslitasjen kan man regne som helt normal.

Sørvågen oppsynsdistrikt:

Grunnet de gode værforhold og det beskjedne belegg ble redskaps-tapet og slitasjen i vinter rimelig på tross av de høye priser på alt red-skapsutstyr.

Fra Kanstadjorden, Raftsundet, Skrova, Hopen, Værøy og Røst er ingen beretninger mottatt som kan tjene til å klarlegge de høyaktuelle spørsmål det her gjelder. Man ser seg imidlertid istand til å kunne meddele, at driftsforholdene i de sistnevnte oppsynsdistrikter hele sesongen foregikk under meget gunstige vær- og strømforhold uten at noe som helst ekstraordinært på området inntraff.

IX. Biologiske undersøkelser

ved Fiskeridirektoratets avdeling for havforskning.

Skreiens fornyelse.

Av konsulent Gunnar Rollesen.

I forrige Lofotberetning behandlet vi skreiens dødelighet og vi gjorde rede for hvordan dødeligheten tæret på bestanden. Hvert år forsvinner en viss del av fisken, noen blir fisket, noen går i sel og håkjerring og endel dør kanskje av alderdom og sykdom. Hvis ikke skreibestanden ble fornyet ville det ikke ta mange år før den forsvant helt.

Skreiens fornyelse er derfor en prosess som er av avgjørende betydning for bestandens vedlikehold, og takket være studiet av øresteinene og deres soner har vi nå fått et innblikk i fornyelsen som er av stor verdi. For å forstå fornyelsen må en imidlertid ha klart for seg sammenhengen mellom loddetorsken og skreien.

Fra Østhavet kommer skreien hvert år til Nord-Norges kyst; den søker opp på gytefeltene gyter og drar tilbake til Østhavet. Eggene og yngelen, som den lar etter seg, driver viljeløst omkring den første tid; men utpå sommeren finner vi skreiens yngel *på dypet* av alle fjorder i Nord-Norge. (Den yngel vi finner inne *i stranden* tilhører fjordtorsken og oppsigfisken).

I løpet av vinteren og våren forsvinner imidlertid skreiungelen fra dypet og på en eller annen måte kommer den seg nordover til Østhavet.

Etter 2—3 års forløp blir den det vi kaller loddetorsk og som loddetorsk kan den nå gå i flere år. Men etter hvert blir den kjønnsmoden og går så over i skreibestanden.

Selv om man lenge har vært på det rene med at det var loddetorsken som gikk over til skrei, og altså fornyet skreien, kjente man ikke noe til hvordan denne overgang til skrei bar til. Det var øresteinenes års-soner og spesielt de soner som vi har kalt gytesoner som brakte klarhet i dette spørsmålet.

Øresteinene hos fisk viser ofte ganske klare årringer som en trestubbe, og ved en nærmere undersøkelse av sonene i skreiens ørestein fant vi at de ytterste soner ofte var helt annerledes enn de indre soner.

Ut fra den betraktning at det er de forskjellige forhold som torsken lever under i løpet av et år som kommer tilsyne i dannelsen av sonene

i øresteinene, måtte en tenke på en hel omlegging av fiskens liv når en så de ytterste soner. De hadde et helt særegent preg. De var smalere og innbyrdes svært like. Når fisken blir kjønnsmoden, forandres hele dens livsførsel gjennomgripende, og da disse soner bare forekom i øresteinene fra kjønnsmoden skrei og ikke fra umoden torsk, falt det naturlig å sette dem i forbindelse med gytingen.

Den første modning av rogn og melke er sikkert en like betydningsfull begivenhet i en fisks liv som overgangen til voksen er for vesener høyere på livsstigen, og gytevandringen — selve gytingen — og reisen tilbake til Østhavet er en så stor endring i fiskens levevis at det meget vel må kunne tenkes å sette spor i øresteinene.

Det har også vist seg at alle fund peker på at vår tydning av gytesonene er riktig, men det vil føre for langt ved denne anledning å behandle dette nærmere. Takket være disse gytesoner kan vi imidlertid bestemme i hvilken alder en skrei ble moden og avgjøre hvor mange ganger den eventuelt har gytt. Og vi er blitt stand til å følge hvordan fisk av en og samme årgang blir skrei.

Det viser seg at denne overgang til skrei ikke skjer tilfeldig, den er tvertimot preget av en bestemt lovmessighet.

Av den skrei som kommer til gytefeltet en sesong vil bare omkring halvparten komme tilbake neste sesong. De øvrige vil i den mellomliggende tid bli fisket eller forsvinne på annen måte. Men foruten den halvpart som fremdeles er i live og som på ny søker gytefeltene, kommer der også et tog som ikke har gytt før, noen er 6 år, noen 7, andre 8 osv., og enkelte 13 eller 14 år. Hver av disse grupper er representanter — utsendinger — fra hver sin loddetorskårgang i Østhavet. Men mens f. eks. de 6-årige førstegangsgytere er fortropper for en ung ubrukt årgang, som etter som årene går vil sende flere og flere fisk over i skreibestanden, er de 13 og 14-årige førstegangsgytere de siste etternølere av årganger som for en overveiende del allerede er gått over til skrei.

Når en årgang er 6 år gammel gir den sitt første bidrag til skreien. Det er ganske få som blir kjønnsmodne så tidlig, og det er overveiende hanfisk. Når årgangen er 7 år gammel er det flere som blir gyteferdige, og da kommer hunfisken også med. For hvert år som går øker tallet av fisk som går over til det kjønnsmodne stadium, og allerflest blir modne i det 9—10—11. år. Senere avtar antallet igjen. Størsteparten av årgangen er da allerede blitt skrei, men det er fisk som går som loddetorsk helt til de er 13—14 år før de begir seg på sin første gytevandring med rogn eller melke som er modnet for første gang.

At kjønnsmodningen ikke inntreffer samtidig for alle medlemmer av en årsklasse er, så eiendommelig dette høres ut, allikevel ikke noe som

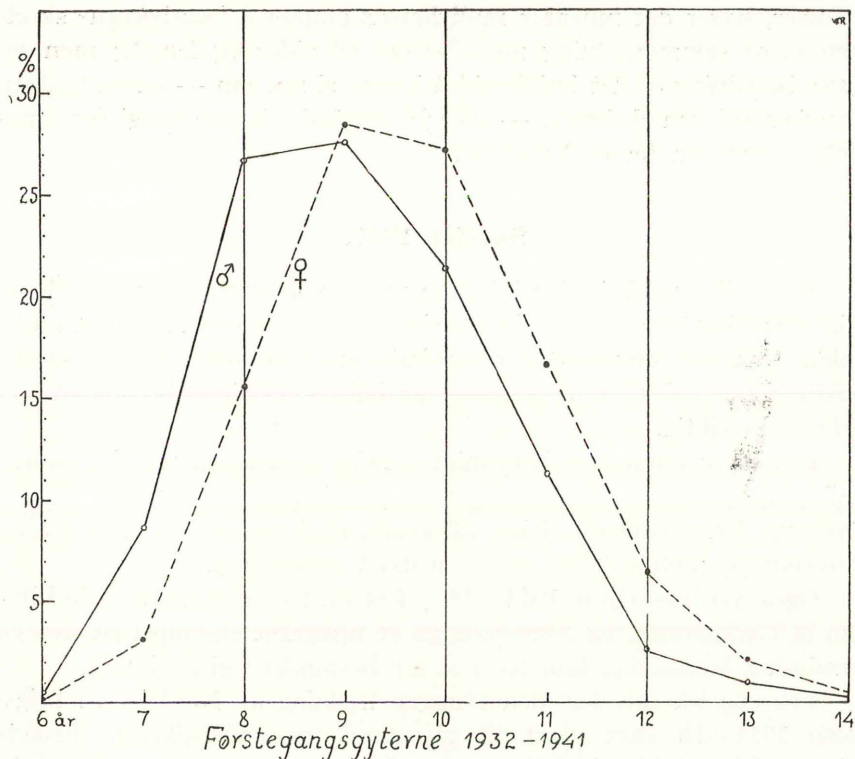

Fig. 1.

bare gjelder for torsk eller fisk. Hos mennesket har man påvist nøyaktig det samme forhold.

Vi kan regne med at det tar 9 år før alle torsk av en loddetorskårgang er blitt kjønnsmodne, og vi har funnet at denne modningsprosess foregår på bestemt måte. I fig. 1 er gangen i modningsprosessen framstillet. De to kurver uttrykker i prosent modningsforløpet hos hanfisk og hunfisk. Som en ser er det meget få som blir modne i 6 og 7-års alderen, men den prosentvise mengde stiger for hvert år til det 9—10. Deretter avtar mengden av modne fisk og i 14-årsalderen er alle blitt gyteferdige.

Skreien fornyes altså hvert år ved tilskudd fra 9 loddetorskårganger, men tilskuddenes størrelse varierer med årgangenes alder, slik at det er tilskuddene fra de årganger som er 9—10—11 år som er størst og som betyr mest for skreiens rekruttering.

Når vi kjenner til (1) dødelighetsprosenten hos skreien og vi (2) ved å studere de forskjellige loddetorskårgangers tilskudd til skreien kan gjøre oss opp en mening om deres størrelse og vi videre (3) har visse holdepunkter for hvordan modningsprosessen forløper hos de forskjellige

årganger, ligger det innenfor mulighetens grenser å forutberegne skrei-bestandens sammensetning med hensyn til alder og lengde; men av større betydning er det imidlertid å kunne si noe om — enten hvilken mengde skrei som eksisterer — eller på forhånd å kunne oppgi det sannsynlige kvantum for et lofotfiske.

Skreien 1941.

Kontrollen med skreien i form av undersøkelser av dens lengde og aldersfordeling lot seg også gjennomføre i 1941, om enn i redusert målestokk. Men selv om materialet er mindre enn i de foregående år, er det allikevel stort nok til at vi kan anse det billede det gir av bestanden som forholdsvis riktig.

Det er av uhyre stor betydning å holde kontakten med bestanden vedlike i denne tid. Beskatningen av skreien fra menneskets side er utvilsomt forminsknet og vi har all grunn til å ha vår oppmerksomhet henvendt på mulige følger av en nedsatt beskatning.

Også verdenskrigen 1914—18 betød en fredning av de fiskefelter som lå i krigssonen, og Nordsjøen ga et utmerket eksempel på hva en forminsknet beskatning kan ha å si for bestandens gjenreisning.

Fra engelsk side har den tvungne fredning av Nordsjøen i krigsårene 1914—18 vært gjort til gjenstand for undersøkelse. Fiskets utbytte, fiskens aldersfordeling og lengdefordeling, dens tilvekst og vekt ble undersøkt og sammenliknet før og etter krigen.

Det viste seg at fiskebestanden i løpet av 3 krigsår steg til to ganger den størrelse den hadde før krigen.

Forholdene i Nordsjøen kan imidlertid ikke sammenlignes med forholdene på Norges kyst. Og der er heller ingen grunn til å tro at den delvise fredning som fisken er gjenstand for i øyeblikket vil øke bestanden i merkelig grad. De metoder vi nå har gjør det imidlertid mulig å få holdepunkter for en bedømmelse av beskatningen av skreien, og ved å betrakte de forhold som nå gjør seg gjeldende for utøvelsen av fisket som et eksperiment, er det derfor mulig at vi senere kan trekke slutninger av betydning for de norske fiskerier.

Det gjelder imidlertid at vi i disse kritiske år får samlet det nødvendige materiale, og vi vil be alle som på en eller annen måte er i stand til å lette innsamlingen av vårt materiale av skrei, om å gjøre dette i den utstrekning de formår.

Et meget bemerkelsesverdig forhold ved Lofotfisket 1941 var, at mengdeutbyttet av fisket var godt tross deltagerantallet var 60 prosent av normalt belegg. Den frykt man hadde ved fiskets begynnelse for at den mindre deltakelse ville bety nedsatt kvantum viste seg ubeføyet,

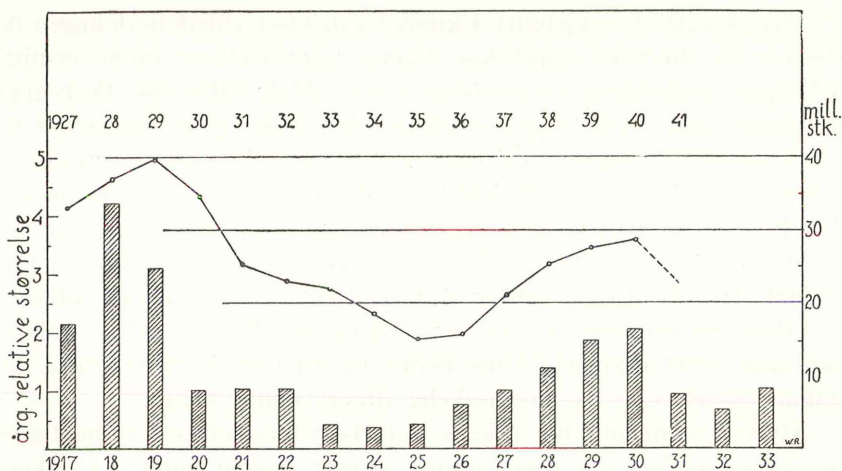

Fig. 2. Årgangenes relative størrelse sammenlignet med Lofotfiskets utbytte.

og man har, som det vil fremgå av Utvalgsformannens rapporter i denne beretning, søkt forklaringen på det relativt gode utbytte i gode værforhold og gunstige oceanografiske betingelser. Og slik som været og fisket artet seg i sesongen har dette utvilsomt spilt en stor rolle. Det er også pekt på at den mindre deltakelse bevirket en bedre utnyttelse av redskapene. Dette er også et meget viktig forhold som bør has i erindring.

Man må imidlertid ikke glemme at det er skreien selv som har den mest avgjørende betydning. Vi kan vise at der er en betydelig overensstemmelse mellom bestandens størrelse og utbyttet.

I fig. 2 er årgangenes forholdsvise størrelse angitt ved søyler av forskjellig høyde. Vi ser at 1918 årgangen er en sterk årgang (4 ganger en normal) og at 1924 årgangen er meget svak (halvparten av en normal). Vi kan regne med at en årgang gjør seg sterkest gjeldende som skrei i 10—11-års alderen, slik at f. eks. 1918 årgangen er på toppen i 1928 og 1929. Linjen som er trukket ovenfor er en utjevnet utbyttekurve for Lofotfisket, og den er tegnet slik at fangståret står rett over den årgang som dette år fyller 10 år.

Vi ser at der er en tydelig overensstemmelse mellom årgangenes størrelse og Lofotfiskets utbytte. Og det er neppe for dristig å tyde denne overensstemmelse som en direkte sammenheng.

Skreien i 1941 var litt mindre enn i 1940 (gjennomsnittslengden i 1941 var 87,73 cm og i 1940 — 88,59 cm) og nedgangen i størrelsen skyldes et tilsig av ung fisk.

Øverst i fig. 3 er gjengitt 4 kurver som viser lengdefordelingen hos skreien. De to tykt opptrukne kurver representerer gjennomsnittsfordelingen henholdsvis for periodene 1913—32 og 1913—40. De tynnere opptrukne kurver gir lengdefordelingen for 1940 og 41. Nedenfor har vi sammenlignet lengdefordelingen i 1940 og 1941 med hverandre og vi finner at 1941 har et overskudd av fisk mellom 60 og 80 cm i forhold til 1940. Dette er ny fisk og spørsmålet er da om det er en eller flere nye årganger i vente eller om det bare betyr en normal utfylling av tomrommet etter de store årganger 1929 og 1930, som nå står på fallrepet.

Aldersundersøkelsene viser at årgangene 1931 og 32 er relativt små, mens 1933 årgangen er noe bedre, og det overskudd vi har av fisk mellom 60—80 cm må hovedsakelig tilhøre denne årgang.

Hvis vi sammenlikner fiskens størrelse i forskjellige vær med gjennomsnittsstørrelsen for hele Lofoten, finner vi som vanlig at fisken i Balstad er større enn i Kabelvåg. Fisken i Værøy har pleiet å være av samme størrelse som i Kabelvåg, men er denne sesong ennog større enn Balstadfisken (fig. 4 og 5).

I fig. 6 kan vi følge fiskestørrelsens vekslinger gjennom sesongen i Værøy og Balstad. Fra Kabelvåg har vi dessverre lite materiale. I Værøy er fisken temmelig jevn gjennom hele sesongen. I Balstad kan vi derimot spore et innsig av småfisk i midten av mars. Dette gjelder også Kabelvåg.

Fig. 7 danner en oversikt over skreibestandens vekslende lengdefordeling gjennom en årrekke. 1941 avviker ikke vesentlig fra 1940 i denne framstilling, men en ser at underskuddet av småfisk er noe mindre enn i 1940. Der er en viss likhet med årene 1918 og 1924. Disse år betegnet avslutningen på 2 rekrutteringsperioder på samme måten som vi nå tar avskjed med 1929 og 1930 årgangen. Om de årganger som står for tur vil bli av særlig betydning kan vi dessverre ikke si, da vi de to siste år ikke har hatt den nødvendige kontakt med loddetorsken.

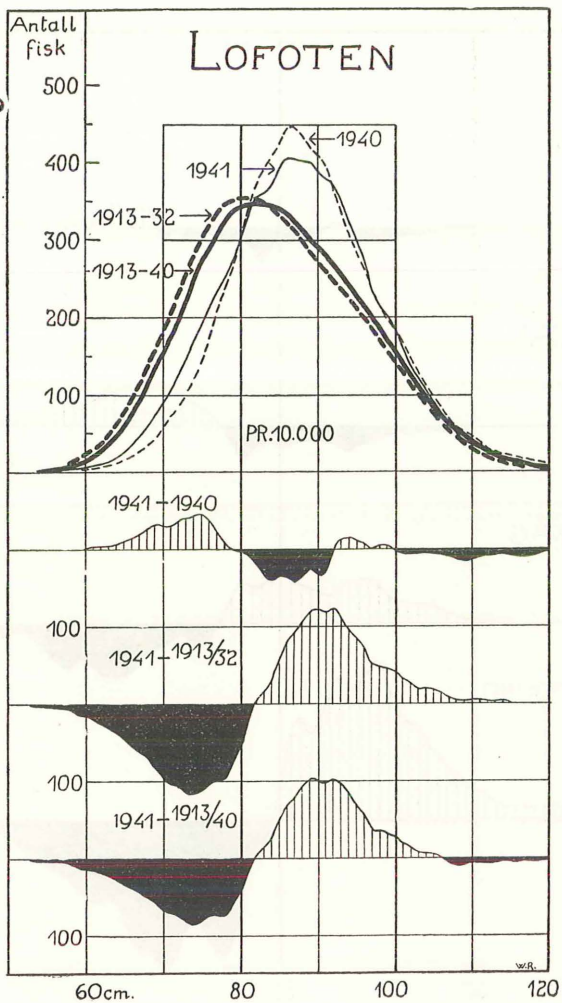

Fig. 3. Skreiens lengdefordeling i 1941 sammenlignet med dens lengdefordeling i 1940.

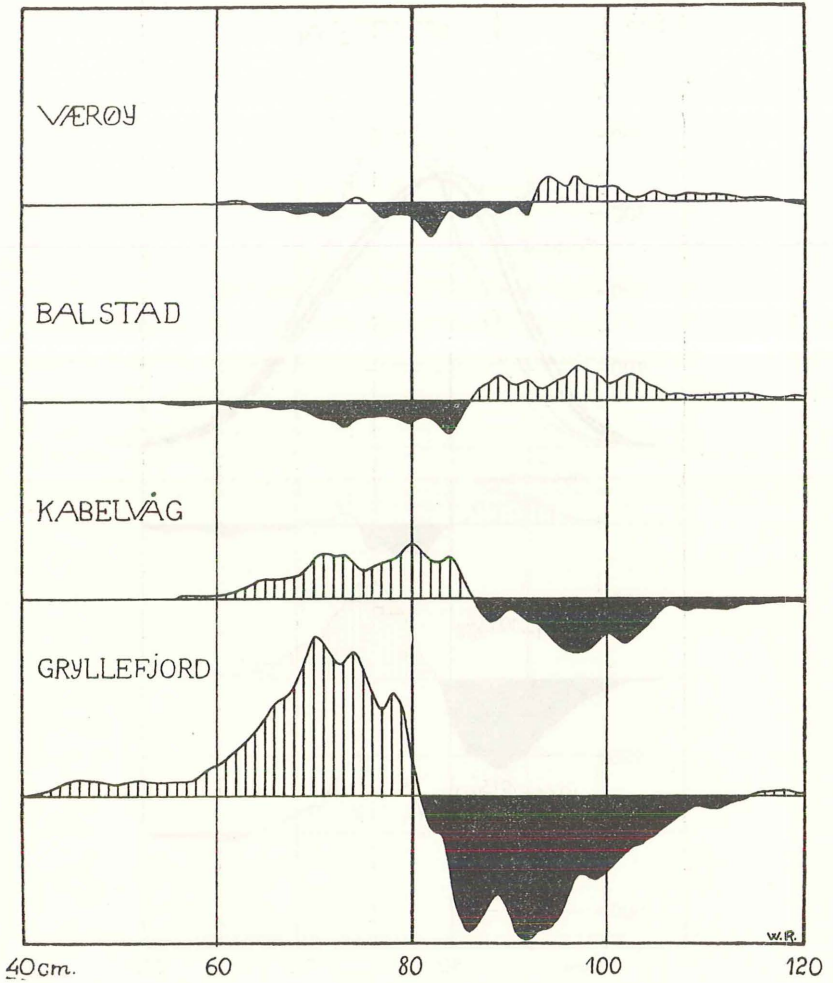

Fig. 4. Fiskens størrelse i de forskjellige vær sammenlignet med gjennomsnittstørrelsen for hele Lofoten.

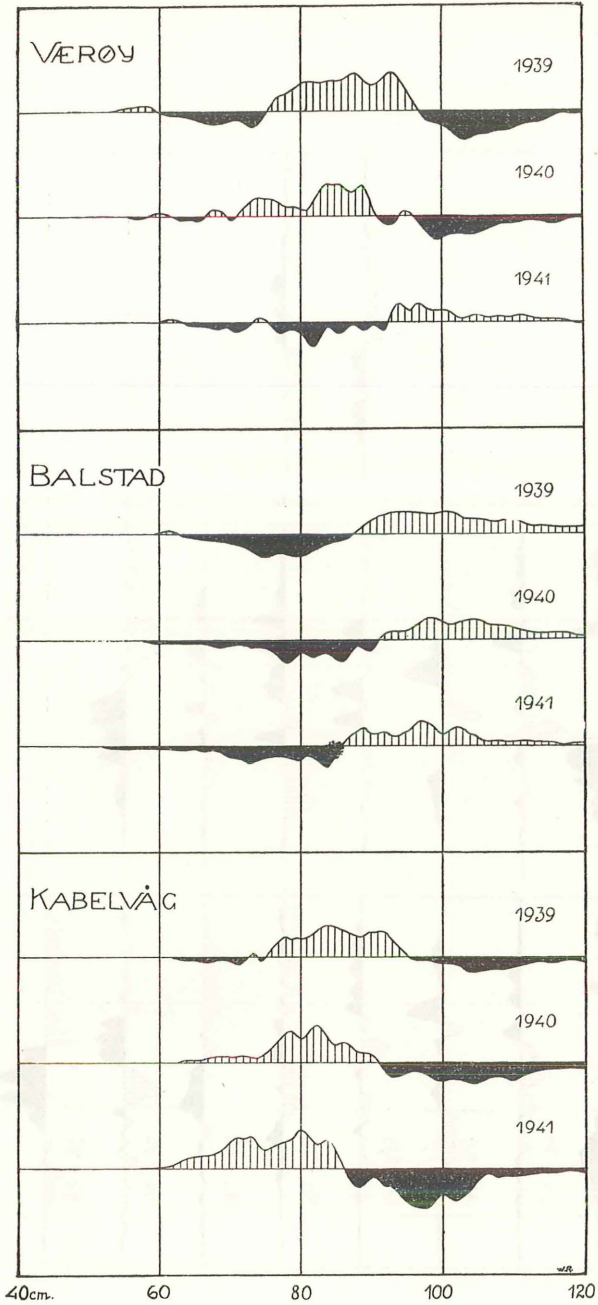

Fig. 5. Fiskestørrelsen i Værøy, Balstad og Kabelvåg i 1939—1941.

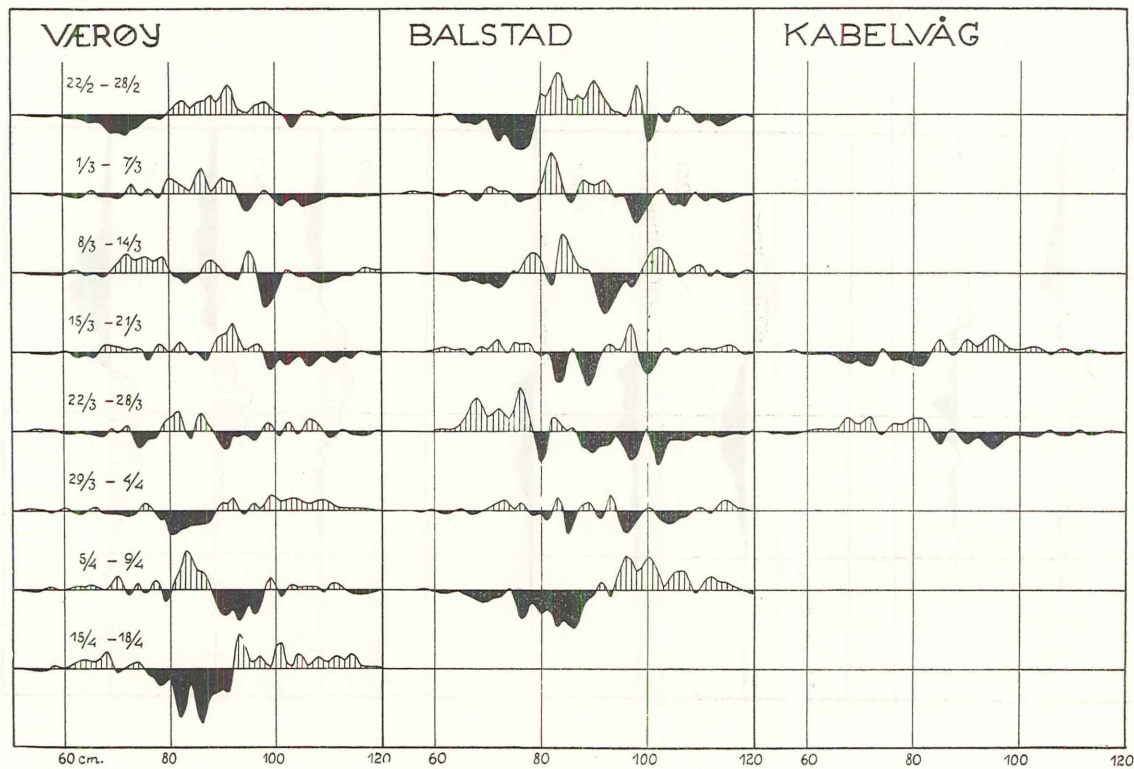

Fig. 6. Skreiens størrelse i 1941. Målingene for hver uke er framstillet som avvikelse fra sesongens gjennomsnittstørrelse i hvert vær. (Overskudd skravert, underskudd svart).

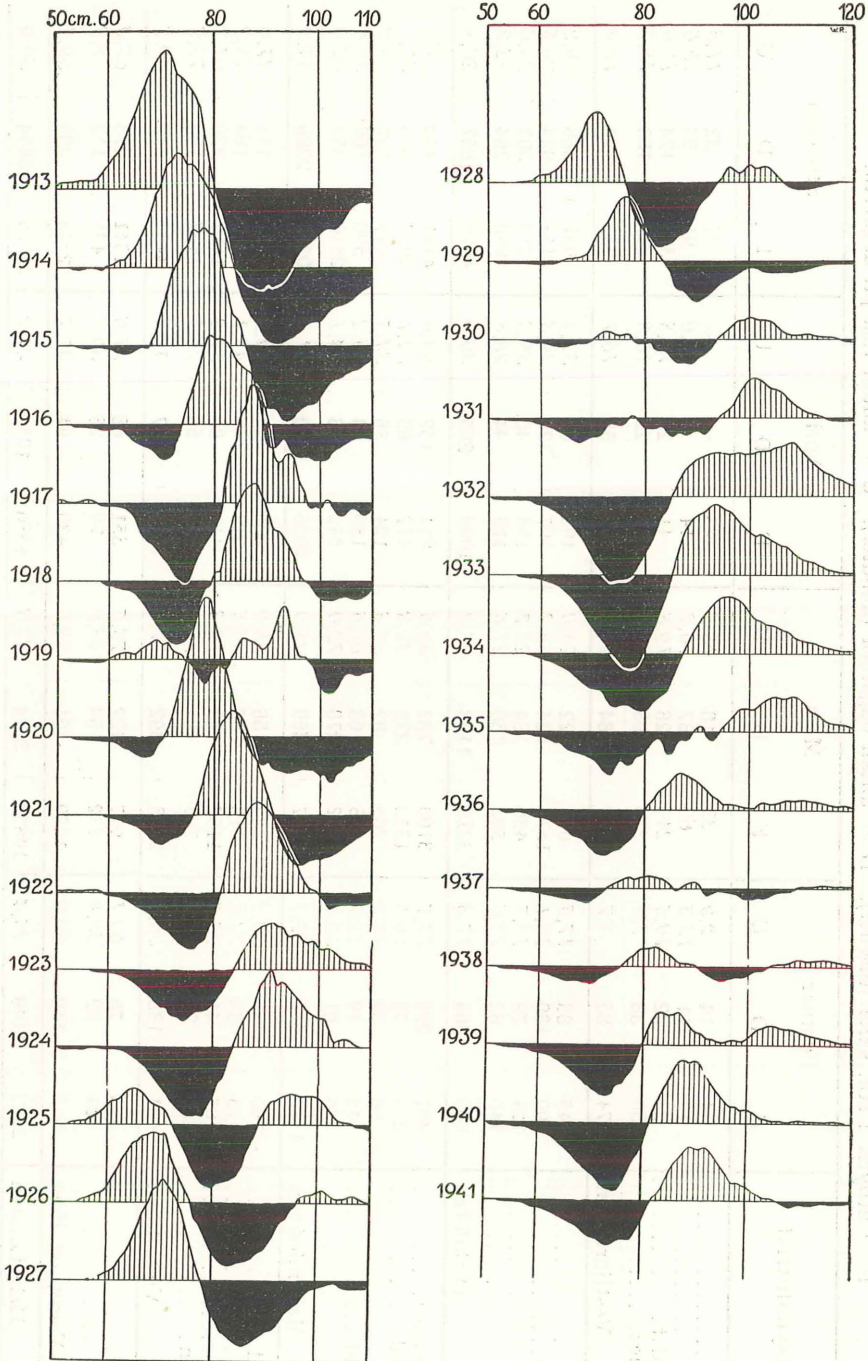

Fig. 7. Hvert års avvikelse (overskudd skravert, underskudd svart) fra den gjennomsnittlige størrelsesfordelingen i 28 års perioden 1913—40.

Tabell I.

Lofotfiskets omfang og utbytte i 1941 pr. måned og oppsynsdistrikt.

F = utbytte i stk. skrei (tusener). D = antall dagsverk (hundrer). U = antall fisk pr. dagsverk.

Oppsynsdistrikt	Februar			Mars			April			Sesongen		
	F	D	U	F	D	U	F	D	U	F	D	U
Rinøy.....	4	14	2,9	33	18	18,4	—	—	—	37	32	11,6
Kjøøy.....	17	11	15,5	60	37	16,2	14	7	20,0	91	55	16,6
Raftundet.....	23	22	10,5	249	126	19,8	41	26	15,8	313	174	18,0
Brettesnes.....	30	38	7,9	230	103	22,3	37	22	16,8	297	163	18,2
Vestfjordbotn	74	85	8,7	572	284	20,2	92	55	16,7	738	424	17,4
Skråva.....	145	83	17,5	620	222	28,0	192	61	31,5	957	366	26,2
Svolvær.....	290	180	16,1	1571	624	25,2	597	120	49,8	2458	924	26,6
Vågene.....	124	79	15,7	436	184	23,7	153	40	38,3	713	303	23,6
Hopen.....	140	62	22,6	592	158	37,6	118	44	26,8	850	264	32,2
Østlofoten	699	404	17,3	3219	1188	27,2	1060	265	40,0	4978	1857	26,8
Henningsvær.....	497	229	21,7	3100	782	39,6	814	152	53,6	4411	1163	37,9
Stamsund.....	203	76	26,8	1352	272	49,8	417	65	64,1	1972	413	47,8
Ure.....	60	32	18,8	265	82	32,3	124	36	34,5	449	150	30,0
Mortsund.....	43	19	22,7	388	63	61,6	159	24	66,2	590	106	55,6
Balstad.....	326	61	53,5	1942	270	72,0	542	123	44,1	2810	454	62,0
Mellomlofoten	1129	417	27,1	7047	1469	48,0	2056	400	51,4	10232	2286	44,9
Nusfjord.....	100	33	30,3	325	56	58,0	106	24	44,2	531	113	47,0
Sund.....	75	33	22,8	513	86	59,6	212	45	47,1	800	164	48,8
Reine.....	105	41	25,6	1152	149	77,3	410	80	51,2	1667	270	61,7
Sørvågen.....	124	26	47,7	793	101	78,4	520	68	76,5	1437	195	73,7
Vestlofoten	404	133	30,4	2783	392	71,0	1248	217	57,5	4435	742	59,7
Værøy.....	493	78	63,1	997	127	78,5	351	68	51,6	1841	273	67,4
Røst.....	124	32	38,8	232	54	43,0	79	26	30,4	435	112	38,8
Værøy og Røst	617	110	56,0	1229	181	68,0	430	94	47,7	2276	385	59,1
Hele Lofoten	2923	1149	25,4	14850	3514	42,3	4886	1031	47,2	22659	5694	39,9

Tabell II.

Lofotfiskets omfang og utbytte i 1941 pr. uke distriktvis.

F = Utbytte i skrei (tusener), D = antall dagsverk (hundrer), U = antall fisk pr. dagsverk.

Uken som endte	Vestfjordbotn			Øst-Lofoten			Mellom-Lofoten			Vest-Lofoten			Værøy og Røst		
	F	D	U	F	D	U	F	D	U	F	D	U	F	D	U
7. februar.....	—	—	—	36	14	25,7	30	5	60,0	32	13	24,6	90	15	60,0
14. »	7	9	7,8	51	46	11,1	97	38	25,5	61	24	25,4	97	23	42,2
21. »	22	23	9,6	194	108	18,0	284	132	21,5	126	48	26,3	197	36	54,7
28. »	45	52	8,7	418	236	17,7	718	242	29,6	185	48	38,6	233	36	64,8
7. mars	82	65	12,6	471	287	16,4	1130	305	37,1	469	64	73,2	339	40	84,9
14. »	154	61	25,3	490	274	17,9	1375	308	44,6	675	72	93,6	271	41	66,1
21. »	167	69	24,2	865	269	32,2	1767	366	48,2	660	102	94,1	319	41	77,9
28. »	131	67	19,6	955	242	39,5	1971	349	56,6	470	104	45,1	178	39	45,6
4. april	78	46	17,0	879	234	37,6	1619	285	56,8	421	100	42,1	245	40	61,4
11. »	32	22	14,6	467	104	44,9	825	179	46,1	546	84	65,0	215	38	56,6
18. »	20	9	22,2	152	43	35,4	421	77	54,6	490	83	59,0	92	36	25,6
			17,4			26,8			44,9			59,7			59,1

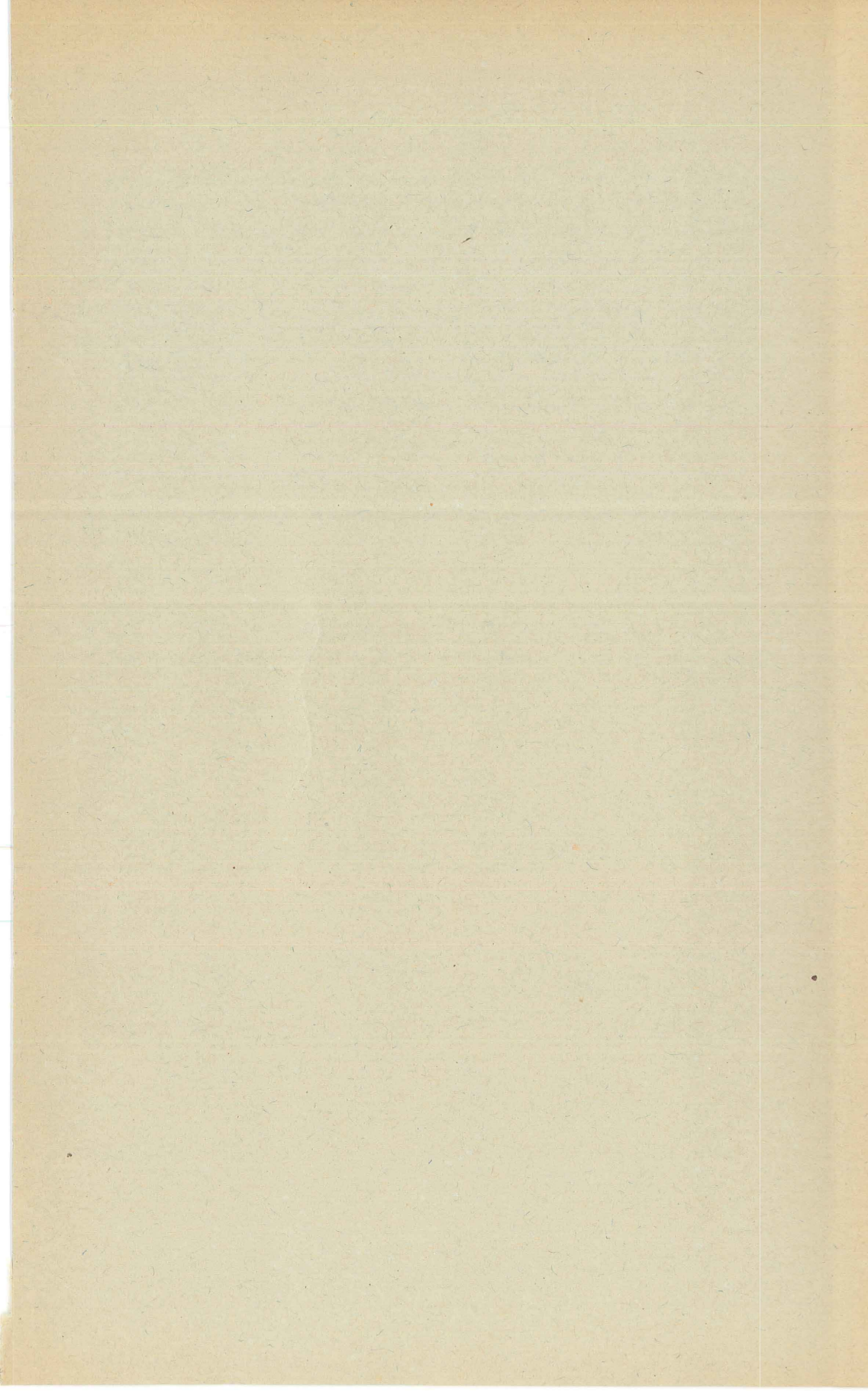
Tabell III.

Måling av torsk 1941.

Sted	Februar		Mars		April		Tils. 1941	Tils. 1940
	Garn	Line	Garn	Line	Garn	Line		
Risvær.....	—	—	—	—	—	—	—	5.527
Skråva.....	—	—	—	—	—	—	—	8.890
Kabelvåg.....	—	—	437	5.078	—	—	5.515	8.215
Balstad.....	—	1.103	—	5.337	—	2.987	9.427	6.061
Sørvågen.....	—	—	—	—	—	—	—	12.123
Værøy og Røst.....	—	1 702	—	11.125	—	6.026	18.853	6.233
Gryllefjord.....	—	—	—	6.346	—	—	6.346	4.291
1941 i alt.....	—	2.805	437	27.886	—	9.013	40.141	—
1940 i alt.....	—	3.225	10.041	29.020	490	8.564	—	51.340

Innhold.

	Side
I. <i>Oppsyn og rettspleie.</i> Ved kst. oppsynssjef, kst. politimester T. Ramstad	3
II. <i>Fiskerne, deres farkoster og redskaper samt aktuelle spørsmål</i>	16
III. <i>Rorbuer, sanitærforhold og fiskerilegetjenesten</i>	35
IV. <i>Havneforholdene og vannforsyningen</i>	46
V. <i>Fiskens og biproduktenes avsetning</i>	54
VI. <i>Tilreisende og næringsdrivende</i>	66
VII. <i>Været og bedriften</i>	67
VIII. <i>Fiskets gang m. v.</i>	75
IX. <i>Biologiske undersøkelser</i> , ved Fiskeridirektoratets avdeling for havforskning: <i>Skreiens fornyelse</i> , ved konsulent Gunnar Rollefsen	117
<i>Skreien 1941</i> , ved konsulent Gunnar Rollefsen	120

I de siste årene er trykt følgende publikasjoner i serien
»Årsberetning vedkommende Norges Fiskerier«.

Trykt 1936:

- Hefte I. 1933: Offentlige foranstaltninger i fiskeribedriftens interesse.
III. 1934: Statens fiskeriforsøksstasjons virksomhet i 1934.
- IV. 1934: Beretning om de større fiskerier (utenom Lofoten) 1934.
- II. 1935: Lofotfisket 1935.

Trykt 1937:

- Hefte I. 1934: Offentlige foranstaltninger i fiskeribedriftens interesse.
- II. 1935: Offentlige foranstaltninger i fiskeribedriftens interesse.
- III. 1935: Statens fiskeriforsøksstasjons virksomhet i 1935.
- IV. 1935: Beretning om de større fiskerier (utenom Lofoten) 1935.
- II. 1936: Lofotfisket 1936.
- III. 1936: Lofotfiskets lønnsomhet 1936 av Klaus Sunnanå.
- III. 1937: Trålfiskets historie av Thor Iversen.
- IV. 1937: Utviklingen av fiske og fiskemetoder i Norge av Thor Iversen.
- VI. 1937: Fiskerilitteratur 1880/36, sammenstillet av Einar Koefoed.

Trykt 1938:

- Hefte V. 1936: Beretning om de større fiskerier (utenom Lofoten) 1936.
- II. 1937: Lofotfisket 1937.
- IV. 1938: Fiskerilitteratur 1937 av Einar Koefoed.

Trykt 1939:

- Hefte I. 1936: Offentlige foranstaltninger i fiskeribedriftens interesse.
- IV. 1936: Statens fiskeriforsøksstasjons virksomhet 1936.
- I. 1937: Offentlige foranstaltninger i fiskeribedriftens interesse.
- V. 1937: Beretning om de større fiskerier (utenom Lofoten) 1937.
- II. 1938: Lofotfisket 1938.
- IV. 1939: Fiskerilitteratur 1938 av Einar Koefoed.
- V. 1939: Værmeldinger fra Island.

Trykt 1940:

- Hefte I a. 1938: Beretning fra Flødevigens Utlekningsanstalt 1937/38.
- I b. 1938: Statens forsøks- og lærebruk 1937/38.
- V. 1938: Lønnsomheten ved vårtorskefisket i Finnmark 1936/38.
- VI. 1938: Beretning om de større fiskerier (utenom Lofoten) 1938.
- I a. 1939: Statens forsøks- og lærebruk 1938/39.
- II. 1939: Lofotfisket 1939.
- VI. 1939: Lofotfiskets lønnsomhet 1937/39.
- I. 1940: Statens forsøks- og lærebruk 1939/40.
- VI. 1940: Fiskerilitteratur 1938/39.

Av de forskjellige års serier er til utgangen av 1940 utkommet følgende nummer:

- Årsberetninger 1936: I., II., III., IV., V.
—»— 1937: I., II., III., IV., V., VI.
—»— 1938: I a, I b, II., IV., V., VI.
—»— 1939: II., IV., V., VI., VII.
—»— 1940: I., II., VI.

Trykt 1941:

- Hefte VII. 1939: Beretning om de større fiskerier (utenom Lofoten) 1939.
- II. 1940: Lofotfisket 1940.
- I. 1941: Fiskerilitteratur 1939/40.

Årgangene til og med 1938 må hermed anses for avsluttet, selv om det for enkelte fins huller i nummerrekken. Årgangene 1939 og 1940 er ennå ikke avsluttet. Fra og med 1941 vil publikasjonene få fortløpende nummer etter hvert som de kommer ut i trykken.